

**UCHWAŁA Nr III/...../2025
RADY GMINY RADZYŃ PODLASKI
z dnia kwietnia 2025 r.**

**w sprawie przyjęcia aktualizacji Strategii Zintegrowanych Inwestycji
Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego
na lata 2021-2027**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.) oraz w związku z art. 34 ust. 5, ust. 6 pkt 2 i ust. 14 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1079), w związku z § 4 ust. 2¹ Porozumienia Gmin Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego o współpracy w zakresie realizacji instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w perspektywie finansowej UE 2021-2027 z dnia 21 marca 2023 r. (Dz. Urz. Woj. Lubel. z 2023 r. poz. 2111) zmienionego Anekssem nr 1/2025 z dnia 5 marca 2025 r. (Dz. Urz. Woj. Lubel. z 2025 r., poz. 1326), Rada Gminy uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się aktualizację Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego na lata 2021-2027 wraz z Załącznikiem, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Radzyń Podlaski.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

U z a s a d n i e

do projektu uchwały w sprawie przyjęcia aktualizacji Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego na lata 2021-2027

W dniu 30 grudnia 2024 r. Rada Gminy Radzyń Podlaski podjęła uchwałę nr/...../2024 w sprawie przystąpienia do aktualizacji Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego na lata 2021-2027. W tym samym dniu uchwały w tej sprawie podjęły również Rady wszystkich Partnerów wchodzących w skład Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego.

Projekt aktualizacji Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego na lata 2021-2027, opracowany został zgodnie z zapisami: Ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027, Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce, Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027, Procedury opiniowania strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w województwie lubelskim w perspektywie finansowej na lata 2021-2027 oraz Porozumienia Gmin Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego o współpracy w zakresie realizacji instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w perspektywie finansowej UE 2021-2027.

Zgodnie z art. 34 ust. 14 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027, strategia ZIT jest przyjmowana oraz zmieniana przez Związek ZIT w trybie właściwym dla wybranej formy współpracy.

Aktualizacja Strategii ZIT została pozytywnie zaopiniowana przez Radę Społeczną MOF Radzyna Podlaskiego, wyrażoną uchwałą Nr 7/2025 z dnia 31 marca 2025 r. w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej aktualizacji Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego na lata 2021-2027 oraz Radę MOF Radzyna Podlaskiego, wyrażoną uchwałą Nr 7/2025 z dnia 8 kwietnia 2025 r. w sprawie zaopiniowania aktualizacji Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego na lata 2021-2027.

Aktualizacja Strategii ZIT została opracowana z wykorzystaniem metodologii partycypacyjno-eksperckiej. W proces jej powstawania zaangażowano mieszkańców, władze i pracowników samorządowych oraz ekspertów zewnętrznych. Dokument jest także odpowiedzią na zidentyfikowane potrzeby i problemy rozwojowe obszaru objętego instrumentem ZIT, a poprzez realizację zaplanowanych projektów zintegrowanych pozwoli na osiągnięcie wyznaczonych celów strategicznych i rozwojowych. Zaplanowane w dokumencie strategicznym projekty mają służyć długotrwałej poprawie warunków społecznych, gospodarczych, środowiskowych, klimatycznych i demograficznych. Zintegrowane Inwestycje Terytorialne będą realizowane w wybranych obszarach tematycznych, w szczególności wskazanych w umowie partnerstwa i określonych w programie Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027. Strategia ZIT koncentruje się zatem na wykorzystaniu endogenicznych potencjałów miejskiego obszaru funkcjonalnego w taki sposób, aby posiadane zasoby wzmocniły lokalną gospodarkę w zakresie wzrostu produktywności, skutecznej transformacji społeczno-gospodarczej realizującej cele UE, przy zaangażowaniu środowisk lokalnych: samorządów, podmiotów prywatnych, organizacji pozarządowych. Jednocześnie wskazuje również na potrzeby w zakresie rozwiązywania problemów specyficznych dla MOF.

Strategia ZIT jest zatem odpowiedzią na potrzebę wspólnego planowania i realizacji inwestycji o charakterze zintegrowanym.

Integralną częścią aktualizacji Strategii ZIT jest Załącznik który zawiera fiszki projektów zintegrowanych planowanych do realizacji przez wszystkich Partnerów tworzących Związek ZIT. Fiszki projektów zintegrowanych zostały uzgodnione i zaakceptowane w drodze konsultacji przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego.

Projekt aktualizacji Strategii ZIT podlegał konsultacjom społecznym trwającym od dnia 11 lutego 2025 r. do dnia 12 marca 2025 r. W lutym oraz marcu 2025 r. dla projektu Strategii ZIT uzyskano pozytywne opinie Państwowej Wojewódzkiej Inspekcji Sanitarnej oraz Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska o możliwości odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, do właściwości Rady Miasta należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania Miasta, o ile ustawy nie stanowią inaczej.

Przyjęcie Uchwały w sprawie przyjęcia aktualizacji Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego na lata 2021-2027 wraz z Załącznikiem, umożliwi uruchomienie procedury jej wpisania do „Wykazu pozytywnie zaopiniowanych strategii terytorialnych województwa lubelskiego”.

W związku z powyższym proszę o przyjęcie projektu uchwały.

Załącznik nr 1 do Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego na lata 2021-2027 – Fiszki projektów zintegrowanych

Fiszka projektowa w ramach Celu Polityki 1	
Tytuł projektu:	BEZPIECZNY E-PORTAL MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKcjONALNEGO RADZYŃIA PODLASKIEGO
Nazwa lidera/wnioskodawcy:	MIASTO RADZYŃ PODLASKI
Partnerzy projektu: <i>należy wymienić wszystkie podmioty zaangażowane w realizację projektu poprzez powielenie poniższej tabeli</i> [wpisz czy dotyczy]	GMINA BORKI GMINA RADZYŃ PODLASKI
Rola partnera w projekcie (w tym udział finansowy):	Miasto Radzyń Podlaski jako Lider projektu, będzie inicjowało, czynnie brało udział oraz koordynowało prace na każdym etapie działań w ramach projektu od momentu złożenia wniosku, ogłoszenia przetargu, realizacji i rozliczenia projektu. Lider oraz Partnerzy w projekcie tj. Gmina Borki oraz Gmina Radzyń Podlaski będą czynnie współdziałać na etapie tworzenia dokumentacji oraz na każdym etapie realizacji projektu. Planowany wkład własny (brutto) Partnerów w projekcie: 1) Miasto Radzyń Podlaski - 123 318,15 zł, 2) Gmina Borki – 123 318,14 zł, 3) Gmina Radzyń Podlaski – 123 318,14 zł.
Numer i nazwa Działania w ramach Szczegółowego Opisu Priorytetów programu Fundusze Europejskie dla lubelskiego 2021-2027: <i>(należy wpisać nr i nazwę Działania oraz uzasadnić zgodność projektu z danym Działaniem, konkretny kod interwencji z danego Działania Programu)</i>	Działanie 2.2 Cyfrowe Lubelskie w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskich Obszarów Funkcjonalnych 016 Rozwiązania TIK, usługi elektroniczne, aplikacje dla administracji Uzasadnienie: Konieczność tworzenia E-PORTALU jako bezpiecznej platformy służącej udostępnianiu e-usług wynika z potrzeby tworzenia i rozwijania bezpiecznych elektronicznych usług publicznych na obszarze MOF dla obywateli i

	przedsiębiorców. Projekt realizowany będzie w ramach typów projektów działania 2.2 SZOP, t.j. 1. Rozwój elektronicznych usług publicznych na poziomie regionalnym i lokalnym oraz 4. Projekty z zakresu cyberbezpieczeństwa.
Okres realizacji:	od kwietnia 2024 r. do maja 2026 r.
Całkowita wartość projektu: <i>szacowana całkowita wartość projektu (koszty kwalifikowalne + niekwalifikowalne)</i>	543 251,76 EURO Brutto
Kwota dofinansowania:	461 764,00 EURO Brutto
Planowany wkład własny Wnioskodawcy:	27 162,59 EURO Brutto
Inne źródło finansowania:	Nie dotyczy
Krótki opis projektu: <i>(należy wskazać opis potrzeby realizacji projektu, cel, przedmiot, wskazanie głównych odbiorców projektu, zakres rzeczowy).</i>	
Urzędy z terenu MOF tj. Miasta Radzyń Podlaski, Gminy Borki oraz Gminy Radzyń Podlaski świadczą dla mieszkańców szereg usług publicznych. Występujący w ostatnim czasie bardzo szybki rozwój e-usług elektronicznych na poziomie krajowym i regionalnym oraz potrzeby zgłaszane przez mieszkańców spowodowały, że istnieje potrzeba tworzenia rozwiązań cyfrowych zapewniających wysoki poziom bezpieczeństwa, jakości i dostępności e-usług skierowanych do obywateli i przedsiębiorców na obszarze MOF Radzyna Podlaskiego. Ponadto istnieje potrzeba stworzenia narzędzia do rozwijania partycypacji społecznej oraz kontaktów między mieszkańcami. Wychodząc naprzeciw powyższym potrzebom niezbędne jest stworzenie spójnego, zintegrowanego portalu internetowego dostosowanego dla osób ze szczególnymi potrzebami, skierowanego dla mieszkańców, przedsiębiorców, turystów odwiedzających teren MOF Radzyna Podlaskiego a także wszystkich podmiotów (np. przedsiębiorców) zainteresowanych tym obszarem (E-PORTAL MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKcjONALNEGO RADZYŃIA PODLASKIEGO). Portal byłby zintegrowaną platformą: 1) informacyjną dla w/w podmiotów (również w zakresie: e-usług świadczonych przez Partnerów MOF i inne podmioty, informację o wydarzeniach na terenie MOF, terenach inwestycyjnych, ofertach przedsiębiorców, ofertach dla przedsiębiorców, atrakcjach turystycznych, aktywności organizacji pozarządowych, aktualnych wydarzeń), zarówno na poziomie urząd – podmiot ale również między podmiotami, 2) zakładającą wdrożenie nowych oraz modernizację istniejących usług publicznych świadczonych przez internet, w zakresie: - podatku od nieruchomości osób prawnych i fizycznych, - podatku rolnego osób prawnych i fizycznych, - podatku leśnego osób prawnych i fizycznych,	

- podatku od środków transportowych,

- opłaty za odbiór odpadów,

- innych naliczanych opłat (np.: za użytkowanie wieczyste, za zajęcie pasa drogowego, za umieszczenie w pasie drogowym urządzeń obcych, za wodę),

3) służącą upowszechnieniu szeroko rozumianej partycypacji społecznej na terenie MOF np. poprzez wdrożenie narzędzi elektronicznych do przeprowadzania konsultacji społecznych,

4) służącą do rozwijania kontaktów między podmiotami oraz na poziomie podmiot – urząd oraz służącą wymianie poglądów, opinii np.: w zakresie działań inwestycyjnych - w tym również ich proponowania.

Udostępnione usługi będą dawały możliwość pełnej dostępności on-line na co najmniej 4 poziomie dojrzałości: transakcja – całość usługi realizowana będzie w postaci elektronicznej, w szczególności zaś:

- dostarczenie wszystkich dokumentów i doręczeń w postaci elektronicznej,

- brak czynności, które obywatel lub przedsiębiorca musiałby wykonać w postaci papierowej,

- w przypadku wymagania dokonania płatności – możliwość dokonania tej płatności w postaci elektronicznej.

Portal znajdował by się na hostingu zewnętrznym i byłby obsługiwany przez poszczególnych Partnerów MOF z poziomu ich Urzędu.

E-PORTAL będzie komplementarny z innymi udostępnionymi usługami na poziomie krajowym, regionalnym a także zgodny z założeniami Architektury Informacyjnej Państwa.

Celem projektu jest usprawnienie realizacji procedur administracyjnych, poprawa wydajności cyfrowego świadczenia usług publicznych oraz zwiększenie partycypacji społecznej.

Odbiorcami projektu będą obywatele, przedsiębiorcy, osoby przebywające na terenie MOF.

Wymienione wyżej Urzędy w związku z wdrożeniem E-Portalu będą świadczyły dla mieszkańców szereg usług z wykorzystaniem technologii informatycznych (e-usługi) oraz będą gromadzić w swoich zasobach informatycznych szereg informacji zawierających dane wrażliwe dotyczących mieszkańców miasta, w tym między innymi: dane osobowe, posiadane przez mieszkańców składniki majątkowe (nieruchomości, środki transportu). Posiadane zasoby informatyczne oraz wiedza pracowników urzędu są niewystarczające do zapewnienia wymaganego poziomu bezpieczeństwa świadczonych e-usług dla mieszkańców.

Celem projektu jest również wzmocnienie cyberbezpieczeństwa świadczonych e-usług oraz wzmocnienie świadomości pracowników urzędu w zakresie cyberbezpieczeństwa świadczonych usług dla mieszkańców.

Odbiorcami projektu będą mieszkańcy MOF oraz pracownicy poszczególnych Urzędów.

W ramach projektu nastąpi modernizacja posiadanych zasobów informatycznych poprzez zakup dla każdego z Urzędów: zestawu komputerowego, serwera do przechowywania danych, oprogramowania do szyfrowania danych przechowywanych w urzędzie. Konieczna jest również poprawa komunikacji mieszkańców z urzędem poprzez zakup systemu do zarządzania wiadomościami e-mail.

W ramach projektu planowane są również specjalistyczne szkolenia w zakresie cyberbezpieczeństwa dla pracowników poszczególnych urzędów jako użytkowników e-usług, w tym również szkolenia wysokospecjalistyczne dla administratorów systemów zarządzających e-usługami.

Modernizacja zasobów informatycznych oraz specjalistyczne szkolenia kadr urzędu spowodują wzmocnienie cyberbezpieczeństwa przechowywanych danych oraz świadczonych e-usług dla mieszkańców miasta, jako znacznej części ludności zamieszkującej MOF Radzyna Podlaskiego – około 29600 osób.

Uzasadnienie zintegrowanego charakteru przedsięwzięcia:

(należy uzasadnić zintegrowany charakter projektu (w tym opis terytorialnego zasięgu projektu), jego odbiorców oraz wskazać oddziaływanie na rozwiązywanie wspólnych problemów Miejskich Obszarów Funkcjonalnych a także wskazać w jaki sposób projekt wpisuje się w cele MOF)

Przedsięwzięcie „BEZPIECZNY E-PORTAL MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKcjONALNEGO RADZYŃA PODLASKIEGO” będzie realizowane jako projekt partnerski gmin: Miasto Radzyń Podlaski, Borki, Rdzyń Podlaski. Działanie wpisuje się w cele rozwoju MOF Radzyna Podlaskiego objętego instrumentem ZIT i jest ukierunkowany na rozwiązywanie wspólnych problemów rozwojowych i wspólnych potencjałów rozwojowych. Przedsięwzięcie jest przygotowane wspólnie w partnerstwie ZIT MOF, cechuje się oddziaływaniem wykraczającym poza granice pojedynczej gminy i przyczynia się do realizacji celów strategii. Zintegrowane podejście znajdzie wyraz na poziomie strategii ZIT oraz w procesie realizacji projektu.

Projekt zakłada, że z efektów realizacji projektu i powstałych w jego ramach produktów korzystać będą mieszkańcy całego MOF. W ramach projektu dokonana zostanie inwentaryzacja zasobów i e-usług skierowanych do mieszkańców. Gminy zaangażowane w projekt, będą mogły wprowadzić na swoim terenie usługi elektroniczne, które dotychczas nie były dostępne. Projekt, wpływa zatem na więcej niż 1 gminę w MOF, a jego realizacja jest uzasadniona zarówno w części diagnostycznej, jak i w części kierunkowej strategii.

Wynikiem realizacji projektu będzie wyrównanie poziomu e-usług w gminach MOF i poprawa dostępu do elektronicznych usług publicznych dla mieszkańców każdej z gmin MOF.

Komplementarność projektu z projektami realizowanymi z innych środków publicznych, w szczególności ze środków Unii Europejskiej:

(należy wskazać projekty komplementarne z opisem powiązań między projektami, w tym inne projekty planowane w Strategii ZIT MOF)

Projekt jest o komplementarny z projektem pn. „Cyfrowa Gmina”, nr POPC.05.01.0005.01.00-00-0001/21-00. Projekt współtworzy z wnioskowanym projektem kompleksowe rozwiązania obszarowe. Poprawa jakości zasobów informatycznych, rozwój e-usług, wzmocnienie kompetencji kadry pozwolą na zrównoważony rozwój MOF w zakresie cyfryzacji.

Gotowość dokumentacyjna projektu do podjęcia jego realizacji:

(Należy wskazać stan zaawansowania prac nad projektem, tj. czy opracowano dokumentację techniczną, dokumentację środowiskową, uzyskano zezwolenie na realizację inwestycji, czy pozyskano zabezpieczenie środków niezbędnych do realizacji inwestycji. Jeśli nie pozyskano ww. dokumentów, należy wskazać planowany termin ich uzyskania. Ponadto należy wskazać planowaną datę gotowości do przedłożenia wniosku aplikacyjnego wraz z całą dokumentacją aplikacyjną).

Planowana gotowość dokumentacyjna projektu grudzień 2023 r.

Zgodność realizacji projektu oraz działań Wnioskodawcy/partnera z polityką antydyskryminacyjną.

(należy opisać czy realizacja projektu oraz działania Wnioskodawcy/partnera nie będą skutkować jakąkolwiek dyskryminacją ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną oraz czy będzie realizowany w zgodzie z przepisami antydyskryminacyjnymi, o których mowa w art. 9 ust. 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r.

Inwestycja w pełni realizuje zasadę równości i niedyskryminacji. Dostęp do e-usług, mają wszystkie osoby bez względu na płeć, wiek, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd. Realizacja Projektu nie stawia również żadnych barier osobom niepełnosprawnym, które będą mogły korzystać z przyjętych rozwiązań. Wszystkie procedury wdrażania projektu będą zgodne z prawem i zasadami zapewniającymi równe szanse dla wszystkich instytucji i osób fizycznych zainteresowanych projektem. Zostanie również zachowana zasada konkurencji w stosunku do wykonawców inwestycji wyłonionych na podstawie obowiązujących przepisów wynikających z ustawy o zamówieniach publicznych (nie będą brane pod uwagę takie elementy, jak płeć, rasa, światopogląd). Serwisy internetowe będą dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, zgodnie z międzynarodowym standardem WCAG 2.1. Standard WCAG 2.1 określa stopień, w jakim strona internetowa jest dostępna dla osób z grup zagrożonych wykluczeniem cyfrowym np. osób niepełnosprawnych lub seniorów.

Zgodność z zasadami horyzontalnymi określonymi w Traktacie o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. oraz z zasadą DNSH.

(należy opisać czy realizacja projektu ma pozytywny wpływ na zasadę równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, czy efekty projektów (produkty, usługi, infrastruktura) będą dostępne dla wszystkich, zgodnie z postanowieniami art. 9 Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych, z poszanowaniem zasad określonych w art. 9 rozporządzenia nr 2021/1060) lub neutralne). Ponadto należy wskazać, w jakim zakresie realizacja inwestycji będzie zgodna z zasadą DNSH).

Projekt wywiera pozytywny wpływ na politykę horyzontalną UE promowania równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji, w tym w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych. Inwestycja w pełni realizuje zasadę równości i niedyskryminacji. Z przyjętych usług, produktów mogą korzystać wszystkie osoby bez względu na płeć, wiek, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd. Realizacja Projektu nie stawia również żadnych barier osobom niepełnosprawnym, które będą mogły korzystać z usług. Projekt nie oddziałuje również negatywnie na środowisko, zgodnie z zasadą nieczynienia znaczącej szkody środowisku. Nie przewiduje się tutaj inwestycji w infrastrukturę, co gwarantuje brak nawet krótkotrwałego wpływu na środowisko.

Fiszki projektowa w ramach Celu Polityki 2

Tytuł projektu:	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej Miasta Radzyń Podlaski
Nazwa lidera/wnioskodawcy:	Miasto Radzyń Podlaski
Partnerzy projektu: <i>należy wymienić wszystkie podmioty zaangażowane w realizację projektu poprzez powielenie poniższej tabeli</i> [wpisz czy dotyczy]	<i>Nie dotyczy</i>
Rola partnera w projekcie (w tym udział finansowy):	<i>Nie dotyczy</i>
Numer i nazwa Działania w ramach Szczegółowego Opisu Priorytetów programu Fundusze Europejskie dla lubelskiego 2021-2027: <i>(należy wpisać nr i nazwę Działania oraz uzasadnić zgodność projektu z danym Działaniem, konkretny kod interwencji z danego Działania Programu)</i>	Działanie 4.3. Wspieranie efektywności energetycznej i energooszczędności w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych 044. Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające 045 Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodnie z kryteriami efektywności energetycznej Uzasadnienie: Konieczność kompleksowej modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej wynika z potrzeby zwiększenia efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej na obszarze MOF. Projekt realizowany będzie w ramach jednego z typów projektów działania 4.3 SZOP, t.j. 2. Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej.
Okres realizacji:	2025 — 2027
Całkowita wartość projektu: <i>szacowana całkowita wartość projektu (koszty kwalifikowalne + niekwalifikowalne)</i>	2 732 054,12 EURO Brutto

Kwota dofinansowania:	2 322 246,00 EURO Brutto
Planowany wkład własny Wnioskodawcy:	409 808,12 EURO Brutto
Inne źródło finansowania:	Nie dotyczy
Krótki opis projektu: <i>(należy wskazać opis potrzeby realizacji projektu, cel, przedmiot, wskazanie głównych odbiorców projektu, zakres rzeczowy).</i>	
Na terenie Radzyna Podlaskiego istnieją obiekty użyteczności publicznej pełniące funkcje przedszkoli. Obiekty te są własnością Miasta. Planuje się wykonanie kompleksowej termomodernizacji w następujących obiektach komunalnych: 1) Przedszkole Miejskie Nr 1 w Radzynie Podlaskim przy ulicy Armii Krajowej 12; 2) Przedszkole Miejskie Nr 3 w Radzynie Podlaskim przy ul. Reja 2; Obiekty wymagają remontu i przebudowy w ramach kompleksowej modernizacji energetycznej. W obiektach nie przewiduje się wymiany źródeł ciepła. Budynek Przedszkola Miejskiego Nr 1 położony jest z zabudowie śródmiejskiej i jest uzbrojony w przyłącze ciepłownicze z miejskiej sieci ciepłowniczej. Budynek Przedszkola Miejskiego Nr 3 usytuowany jest w części miasta, gdzie dominuje zabudowa mieszkalna jednorodzinna, a obecnym źródłem ciepła są kondensacyjne kotły gazowe. Projekt zakłada kompleksową termomodernizację obu budynków przede wszystkim poprawę izolacyjności przegród zewnętrznych, wykonanie izolacji termicznych ścian zewnętrznych w części nadziemnej oraz izolacji termicznych powiązanych z przeciwwilgociowymi poniżej poziomu gruntu, docieplenie dachu, wymianę stolarki zewnętrznej okiennej i drzwiowej na odpowiadającą aktualnym wymogom w zakresie izolacyjności cieplnej. Projekt zakłada także wykonanie nowej instalacji centralnego ogrzewania oraz instalacji wentylacji mechanicznej nawiewno-wywiewnej z systemem rekuperacji. W celu zmniejszenia energochłonności obiektów zakłada się wymianę źródeł światła wraz z instalacją elektryczną. Wykonanie wszystkich w/w elementów w zakresie zmniejszenia zużycia energii powiązane będzie z dostosowaniem obiektów do obecnych wymagań w zakresie ochrony przeciwpożarowej, a przede wszystkim z wyeliminowaniem stanu zagrożenia życia ludzi przebywających w budynku. Termomodernizacja i niezbędna w tym zakresie przebudowa obiektów pozwoli również na wprowadzenie dostępności dla osób niepełnosprawnych na poziomie parteru. Obiekty te wymagają remontu poprzez kompleksową modernizację energetyczną budynków. Głównymi odbiorcami projektu są mieszkańcy MOF, w tym Miasta Radzyń Podlaski, którzy korzystają z tych obiektów. Obiekty użyteczności publicznej służyć będą jako przedszkola dla dzieci z terenu MOF, w szczególności z Miasta Radzyń Podlaski i Gminy Radzyń Podlaski. Projekt wykazuje zgodność w warunkami SZOP dla wsparcia udzielanego w formie dotacji EFRR. Wskazane do termomodernizacji budynki wpisują się w przynajmniej jedną kategorię budynków zdefiniowaną w programie jako budynki komunalne.	

Uzasadnienie zintegrowanego charakteru przedsięwzięcia:

(należy uzasadnić` zintegrowany charakter projektu (w tym opis terytorialnego zasięgu projektu), jego odbiorców oraz wskazać oddziaływanie na rozwiązywanie wspólnych problemów Miejskich Obszarów Funkcjonalnych a także wskazać w jaki sposób projekt wpisuje się w cele MOF)

Projekt „Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej Miasta Radzyń Podlaski” będzie realizowany w ramach wiązki projektowej działania 4.3 wraz z projektami realizowanymi przez Gminę Radzyń Podlaski pn. „Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej GMINY RADZYŃ PODLASKI” oraz Gminę Borki pn. „Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w msc. Borki”. Każda JST będzie realizowała zadania na swoim terenie, ale końcowe efekty projektu pozwolą osiągnąć cele MOF związane ze wzmocnieniem odporności na zmiany klimatu w zakresie ochrony jakości powietrza. Projekt wpisuje się w założenia Strategii ZIT MOF w ramach celu strategicznego: „Czyste Środowisko” oraz celu szczegółowego: „Budowanie odporności na zmiany klimatu”.

Zintegrowanie w ramach wiązki oznacza występowanie powiązań pomiędzy projektami ZIT o tożsamym zakresie tematycznym (ten sam typ projektu) w danym Celu Szczegółowym dla których można określić efekt zintegrowanego oddziaływania na obszar więcej niż 1 gminy. W tym przypadku poprawiona zostanie sytuacja w zakresie wzmocnieniu odporności na zmiany klimatu (termomodernizacja budynków użyteczności publicznej).

Wskazane projekty oddziałują na wspólne problemy w zakresie dostosowania do zmian klimatu MOF Radzyna Podlaskiego zdiagnozowane na etapie diagnostycznym Strategii ZIT MOF. Rozwiązanie problemów w niniejszym zakresie jest również elementem celów strategicznych z części kierunkowej dokumentu. Deklarowany jest tutaj wspólny efekt, rezultat lub produkt końcowy projektu, tj. ochrona jakości powietrza i dostosowanie do zmian klimatu.

Komplementarność projektu z projektami realizowanymi z innych środków publicznych, w szczególności ze środków Unii Europejskiej:

(należy wskazać projekty komplementarne z opisem powiązań między projektami, w tym inne projekty planowane w Strategii ZIT MOF)

Projekt jest komplementarny z projektem pn. „Termomodernizacja budynku konferencyjnego w Radzynie Podlaskim”, Nr RPLU.05.02.00-06-0091/19-005-03. Projekt współtworzy z wnioskowanym projektem kompleksowe rozwiązania obszarowe.

Gotowość dokumentacyjna projektu do podjęcia jego realizacji:

Na etapie projektowania. Planowany termin złożenia wniosku wraz z dokumentacją w listopadzie 2025 r.

Zgodność realizacji projektu oraz działań Wnioskodawcy/partnera z polityką antydyskryminacyjną.

(należy opisać czy realizacja projektu oraz działania Wnioskodawcy/partnera nie będą skutkować jakąkolwiek dyskryminacją ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną oraz czy będzie realizowany w zgodzie z przepisami antydyskryminacyjnymi, o których mowa w art. 9 ust. 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r.

Priorytetem władz Miasta Radzyń Podlaski jest zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańcom Miasta. Znaczący wpływ będą miały realizowane w tym zakresie inwestycje – termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej. Projekt wywiera pozytywny wpływ na politykę horyzontalną UE, promowania równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji. Ma też pozytywny wpływ na realizację zasady równości poprzez ukierunkowanie na wzrost jakości życia mieszkańców Miasta. Efektem realizacji projektu będzie m.in. podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez użytkowanie zmodernizowanych obiektów użyteczności publicznej — przedszkoli.

Zgodność z zasadami horyzontalnymi określonymi w Traktacie o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. oraz z zasadą DNSH.

(należy opisać czy realizacja projektu ma pozytywny wpływ na zasadę równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, czy efekty projektów (produkty, usługi, infrastruktura) będą dostępne dla wszystkich, zgodnie z postanowieniami art. 9 Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych, z poszanowaniem zasad określonych w art. 9 rozporządzenia nr 2021/1060) lub neutralne). Ponadto należy wskazać, w jakim zakresie realizacja inwestycji będzie zgodna z zasadą DNSH).

Projekt wywiera pozytywny wpływ na politykę horyzontalną UE promowania równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji, w tym w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych. Projekt ma pozytywny wpływ na realizację zasady równości poprzez pobudzenie gospodarcze i zapobieganie wyłączeniu z procesów wzrostu terenu Miasta. Efekty realizacji projektu, jakim będą min. lepszy stan jakościowy powietrza i podniesienie poziomu bezpieczeństwa ekologicznego obszaru miasta oddziałują pozytywnie na wszystkich mieszkańców. Projekt nie oddziałuje zatem negatywnie na środowisko, zgodnie z zasadą nieczynienia znaczącej szkody środowisku.

Tytuł projektu:	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w miejscowości Borki
Nazwa lidera/wnioskodawcy:	gm. Borki
Partnerzy projektu: <i>należy wymienić wszystkie podmioty zaangażowane w realizację projektu poprzez powielenie poniższej tabeli</i> [wpisz czy dotyczy]	Nie dotyczy
Rola partnera w projekcie (w tym udział finansowy):	Nie dotyczy
Numer i nazwa Działania w ramach Szczegółowego Opisu Priorytetów programu Fundusze Europejskie dla lubelskiego 2021-2027: <i>(należy wpisać nr i nazwę Działania oraz uzasadnić zgodność projektu z danym Działaniem, konkretny kod</i>	Działanie 4.3. Wspieranie efektywności energetycznej i energooszczędności w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. 044. Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w

<i>interwencji z danego Działania Programu)</i>	odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające. 045 Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodnie z kryteriami efektywności energetycznej. Uzasadnienie: W miejscowości Borki zachodzi konieczność kompleksowej modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej wraz z wymianą instalacji c.o. Wynika to z potrzeby zwiększenia efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej na obszarze MOF. Projekt realizowany będzie w ramach jednego z typów projektów działania 4.3 SZOP, t.j. 2. Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej.
Okres realizacji:	2025 - 2028
Całkowita wartość projektu: <i>szacowana całkowita wartość projektu (koszty kwalifikowalne + niekwalifikowalne)</i>	1 071 394,12 EURO
Kwota dofinansowania:	910 685,00 EURO
Planowany wkład własny Wnioskodawcy:	160 709,12 EURO
Inne źródło finansowania:	Nie dotyczy
Krótki opis projektu: <i>(należy wskazać opis potrzeby realizacji projektu, cel, przedmiot, wskazanie głównych odbiorców projektu, zakres rzeczowy).</i>	
Na terenie miejscowości Borki funkcjonują obiekty użyteczności publicznej: budynek Urzędu Gminy oraz budynek Zakładu Gospodarki Komunalnej. Obiekty te stanowią własność komunalną i wymagają pilnej termomodernizacji. Oba budynki powstały przed 1 kwietnia 1995 r. (tj. przed dniem wejścia w życie Rozporządzenia Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 14 grudnia 1994 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, wprowadzającego wymogi dotyczące projektowania i budowania budynków z uwzględnieniem oszczędności energii). Celem bezpośrednim jest zapewnienie oszczędności energii, obniżenie kosztów eksploatacyjnych związanych z ogrzewaniem oraz zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Poprzez realizację projektu nastąpi zmniejszenie zapotrzebowania na energię dostarczaną na potrzeby ogrzewania i podgrzewania wody użytkowej. W ramach projektu planuje się: Izolację przeciwwilgociową fundamentów, modernizację instalacji centralnego ogrzewania oraz c.w.u, wymianę oświetlenia wbudowanego na energooszczędne, ocieplenie przegród budynku tj.:	

ścian zewnętrznych i stropodachu, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, wraz z niezbędnymi robotami towarzyszącymi (tj. obróbki blacharskie, parapety, glify), modernizację kominów, modernizację systemu wentylacyjnego wraz z montażem klimatyzatorów ściennych.

Głównymi odbiorcami projektu są mieszkańcy MOF, w tym Gminy Borki, którzy korzystają z tych obiektów. Obiekty użyteczności publicznej służą i służyć będą zaspokajaniu załatwiania spraw urzędowych.

Realizowany projekt będzie miał wpływ na środowisko tylko w fazie realizacji przedsięwzięcia. Będą to oddziaływania typowe i nieuniknione ze względu na samą istotę procesu inwestycyjnego, czyli termomodernizację, czasowe nagromadzenie odpadów budowlanych, okresowe uciążliwości związane ze wzrostem emisji zanieczyszczeń powietrza i zwiększeniem poziomu hałasu. Opisany wpływ na środowisko będzie jednak krótkotrwały, ograniczony przestrzennie i odwracalny. Realizacja projektu przyczyni się do osiągnięcia trwałości środowiska naturalnego m.in. pozytywny wpływ na klimat. W ramach projektu powstanie ulepszona infrastruktura budynku użyteczności publicznej.

Uzasadnienie zintegrowanego charakteru przedsięwzięcia:

(należy uzasadnić` zintegrowany charakter projektu (w tym opis terytorialnego zasięgu projektu), jego odbiorców oraz wskazać oddziaływanie na rozwiązywanie wspólnych problemów Miejskich Obszarów Funkcjonalnych a także wskazać w jaki sposób projekt wpisuje się w cele MOF)

Projekt wykazuje zintegrowany charakter, ponieważ jest to przedsięwzięcie o tożsamym zakresie tematycznym z projektem realizowanym przez Miasto Radzyń Podlaski pn. „Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej Miasta Radzyń Podlaski” oraz Gminą Radzyń Podlaski pn. „Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej GMINY RADZYŃ PODLASKI”. Wskazane projekty oddziałują na wspólne problemy w zakresie dostosowania do zmian klimatu MOF Radzyna Podlaskiego zdiagnozowane na etapie diagnostycznym Strategii ZIT MOF. Rozwiązanie problemów w niniejszym zakresie jest również elementem celów strategicznych z części kierunkowej dokumentu. Projekt będzie realizowany w ramach wiązki projektowej. Każda JST będzie realizowała zadania na swoim terenie, ale końcowe efekty projektu pozwolą osiągnąć cele MOF związane ze wzmocnieniem odporności na zmiany klimatu. Zatem jego realizacja będzie wywierać wpływ na więcej niż 1 gminę w MOF. Deklarowany jest tutaj wspólny efekt, rezultat lub produkt końcowy projektu, tj. ochrona jakości powietrza i dostosowanie do zmian klimatu, a także ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej i ciepłej. Zintegrowanie w ramach wiązki oznacza występowanie powiązań pomiędzy projektami ZIT o tożsamym zakresie tematycznym (ten sam typ projektu) w danym Celu Szczegółowym dla których można określić efekt zintegrowanego oddziaływania na obszar więcej niż 1 gminy.

Wskazane projekty oddziałują na wspólne problemy w zakresie dostosowania do zmian klimatu MOF Radzyna Podlaskiego zdiagnozowane na etapie diagnostycznym Strategii ZIT MOF. Rozwiązanie problemów w niniejszym zakresie jest również elementem celów strategicznych z części kierunkowej dokumentu. Deklarowany jest tutaj wspólny efekt, rezultat lub produkt końcowy projektu, tj. ochrona jakości powietrza i dostosowanie do zmian klimatu.

Komplementarność projektu z projektami realizowanymi z innych środków publicznych, w szczególności ze środków Unii Europejskiej:

(należy wskazać projekty komplementarne z opisem powiązań między projektami, w tym inne projekty planowane w Strategii ZIT MOF)

Projekty komplementarne do wnioskowanego:

RPLU.05.02.00-06-0018/19 Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Tchórzewie Kolonii - projekt współtworzy z wnioskowanym projektem kompleksowe rozwiązania obszarowe.

RPLU.05.02.00-06-0019/19 Termomodernizacja budynku użytkowo-mieszkalnego w miejscowości Wola Osowińska - projekt współtworzy w wnioskowanym projektem kompleksowe rozwiązania obszarowe.

Gotowość dokumentacyjna projektu do podjęcia jego realizacji:

(Należy wskazać stan zaawansowania prac nad projektem, tj. czy opracowano dokumentację techniczną, dokumentację środowiskową, uzyskano zezwolenie na realizację inwestycji, czy pozyskano zabezpieczenie środków niezbędnych do realizacji inwestycji. Jeśli nie pozyskano ww. dokumentów, należy wskazać planowany termin ich uzyskania. Ponadto należy wskazać planowaną datę gotowości do przedłożenia wniosku aplikacyjnego wraz z całą dokumentacją aplikacyjną).

Projekt zostanie wykonany do końca roku 2024 r. Gmina gotowość aplikacyjną osiągnie w kwietniu 2025 r.

Zgodność realizacji projektu oraz działań Wnioskodawcy/partnera z polityką antydyskryminacyjną.

(należy opisać czy realizacja projektu oraz działania Wnioskodawcy/partnera nie będą skutkować jakąkolwiek dyskryminacją ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną oraz czy będzie realizowany w zgodzie z przepisami antydyskryminacyjnymi, o których mowa w art. 9 ust. 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r.

Inwestycja w pełni realizuje zasadę równości i niedyskryminacji. Wpłynie na wyrównanie szans między ludnością z terenów wiejskich a miejskich w dostępie do wysokiej jakości bytowania w prawidłowych warunkach ekosystemowych, a tym samym na przeciwdziałanie marginalizacji mieszkańców z terenów wsi. Dostęp do miejsca, gdzie realizowana będzie inwestycja, mają wszystkie osoby bez względu na płeć, wiek, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd. Realizacja Projektu nie stawia również żadnych barier osobom niepełnosprawnym, które będą mogły korzystać z infrastruktury. Projekt ma akceptację społeczną, jest realizowany jest na prośbę i potrzebę lokalnej społeczności. Potrzebę tej inwestycji wielokrotnie postulowali mieszkańcy. Wszystkie procedury wdrażania projektu będą zgodne z prawem i zasadami zapewniającymi równe szanse dla wszystkich instytucji i osób fizycznych zainteresowanych projektem. Zostanie również zachowana zasada konkurencji w stosunku do wykonawców inwestycji wyłonionych na podstawie obowiązujących przepisów wynikających z ustawy o zamówieniach publicznych (nie będą brane pod uwagę takie elementy, jak płeć, rasa, światopogląd). Projekt przyczynia się do poprawy jakości powietrza.

Zgodność z zasadami horyzontalnymi określonymi w Traktacie o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. oraz z zasadą DNSH.

(należy opisać czy realizacja projektu ma pozytywny wpływ na zasadę równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, czy efekty projektów (produkty, usługi, infrastruktura) będą dostępne dla wszystkich, zgodnie z postanowieniami art. 9 Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych, z poszanowaniem zasad określonych w art. 9 rozporządzenia nr 2021/1060) lub neutralne). Ponadto należy wskazać, w jakim zakresie realizacja inwestycji będzie zgodna z zasadą DNSH).

Projekt wywiera pozytywny wpływ na politykę horyzontalną UE promowania równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji, w tym w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych. Projekt ma pozytywny wpływ na realizację zasady równości poprzez ukierunkowanie na efekty ekologiczne związane z termomodernizacją obiektów. Inwestycja w pełni realizuje zasadę równości i niedyskryminacji. Dostęp do miejsca, gdzie realizowana będzie inwestycja, mają wszystkie osoby bez względu na płeć, wiek, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd. Realizacja Projektu nie stawia również żadnych barier osobom niepełnosprawnym, które będą mogły korzystać z infrastruktury. Projekt nie oddziałuje również negatywnie na środowisko, zgodnie z zasadą nieczynienia znaczącej szkody środowisku. Nie przewiduje się tutaj inwestycji mającej znaczący wpływ na środowisko. Wszelkie działania w ramach robót budowlanych będą miały charakter krótkotrwały i będą prowadzone z poszanowaniem środowiska naturalnego. Projekt wpływa pozytywnie na łagodzenie zmian klimatu – ograniczy emisję gazów cieplarnianych do środowiska; W trakcie realizacji inwestycji będą powstawać odpady, przy czym przewiduje się, że ich ilość będzie ograniczona. Gospodarowanie nimi będzie odbywać się z uwzględnieniem hierarchii sposobów postępowania z odpadami, w szczególności z potrzebą, na tyle na ile jest to możliwe, zapobiegania powstawaniu odpadów, przygotowaniem ich do ponownego użycia, recyklingiem i innymi procesami odzysku; środowisko bez cech negatywnego oddziaływania, zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola. Inwestycja realizowana w ramach projektu nie spowoduje znaczącego wzrostu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby.

Tytuł projektu:	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej Gminy Radzyń Podlaski
Nazwa lidera/wnioskodawcy:	Gmina Radzyń Podlaski
Partnerzy projektu: <i>należy wymienić wszystkie podmioty zaangażowane w realizację projektu poprzez powielenie poniższej tabeli</i> [wpisz czy dotyczy]	<i>Nie dotyczy</i>
Rola partnera w projekcie (w tym udział finansowy):	<i>Nie dotyczy</i>
Numer i nazwa Działania w ramach Szczegółowego Opisu Priorytetów	Działanie 4.3.

programu Fundusze Europejskie dla lubelskiego 2021-2027: <i>(należy wpisać nr i nazwę Działania oraz uzasadnić zgodność projektu z danym Działaniem, konkretny kod interwencji z danego Działania Programu)</i>	Wspieranie efektywności energetycznej i energooszczędności w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych 044. Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające 045 Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodnie z kryteriami efektywności energetycznej Uzasadnienie: Konieczność kompleksowej modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej wraz z wymiana źródeł ciepła wynika z potrzeby zwiększenia efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej na obszarze MOF. Projekt realizowany będzie w ramach jednego z typów projektów działania 4.3 SZOP, t.j. 2. Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej.
Okres realizacji:	marzec 2026 r. – grudzień 2027 r.
Całkowita wartość projektu: <i>szacowana całkowita wartość projektu (koszty kwalifikowalne + niekwalifikowalne)</i>	1 482 094,11 EURO (brutto)
Kwota dofinansowania:	1 259 780,00 EURO (brutto)
Planowany wkład własny Wnioskodawcy:	222 314,11 EURO (brutto)
Inne źródło finansowania:	Nie dotyczy
Krótki opis projektu: <i>(należy wskazać opis potrzeby realizacji projektu, cel, przedmiot, wskazanie głównych odbiorców projektu, zakres rzeczowy).</i>	
Na terenie Gminy Radzyń Podlaski funkcjonują obiekty użyteczności publicznej sprawujące funkcje świetlic i domów ludowych oraz remizy OSP. Obiekty te stanowią własność Gminy. Są to jedyne miejsca spotkań, zebrań i innych uroczystości mieszkańców sołectw. Planuje się wykonanie kompleksowej termomodernizacji i wymianę oświetlenia obiektów na energooszczędne w następujących obszarach: 1) Dom Ludowy w Stasinowie wraz z modernizacją instalacji grzewczej oraz źródła ogrzewania;	

oraz obiekty bez wymiany/modernizacji istniejących źródeł ciepła:

- 1) Dom Ludowy w Zbulitowie Dużym;
- 2) Dom Ludowy w Zabieli;
- 3) Dom Ludowy w Płudach z garażem na samochód strażacki;
- 4) Dom Ludowy w Paszkach Dużych z garażem na samochód strażacki;

Obiekty te wymagają remontu poprzez kompleksową modernizację energetyczną budynków.

Głównymi odbiorcami projektu są mieszkańcy MOF Gminy Radzyn Podlaski, którzy korzystają z tych obiektów. Obiekty użyteczności publicznej służyć będą, między innymi jako miejsca spotkań integracyjnych wszystkich mieszkańców z terenu MOF, w szczególności z Gminy Radzyn Podlaski i Miasta Radzyn Podlaski.

W przypadku uznania poszczególnych elementów projektu za niekwalifikowalne, zostaną one poniesione ze środków własnych w ramach wydatków niekwalifikowalnych w projekcie.

Uzasadnienie zintegrowanego charakteru przedsięwzięcia:

(należy uzasadnić` zintegrowany charakter projektu (w tym opis terytorialnego zasięgu projektu), jego odbiorców oraz wskazać oddziaływanie na rozwiązywanie wspólnych problemów Miejskich Obszarów Funkcjonalnych a także wskazać w jaki sposób projekt wpisuje się w cele MOF)

Projekt „Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej GMINY RADZYŃ PODLASKI” będzie realizowany w ramach wiązki projektowej 4.3 wraz z projektem realizowanym przez Gminę Borki pn. „Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w msc. Borki” i przez Miasto Radzyn Podlaski pn. „Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej Miasta Radzyn Podlaski”. Każda JST będzie realizowała zadania na swoim terenie, ale końcowe efekty projektu pozwolą osiągnąć cele MOF związane ze wzmocnieniem odporności na zmiany klimatu. Projekt wpisuje się w założenia Strategii ZIT MOF w ramach celu strategicznego: Czyste Środowisko oraz celu szczegółowego: „Budowanie odporności na zmiany klimatu”.

Zintegrowanie w ramach wiązki oznacza występowanie powiązań pomiędzy projektami ZIT o tożsamym zakresie tematycznym (ten sam typ projektu) w danym Celu Szczegółowym dla których można określić efekt zintegrowanego oddziaływania na obszar więcej niż 1 gminy. W tym przypadku poprawiona zostanie sytuacja w zakresie wzmocnieniu odporności na zmiany klimatu (w zakresie ochrony jakości powietrza).

Wskazane projekty oddziałują na wspólne problemy w zakresie dostosowania do zmian klimatu MOF Radzyna Podlaskiego zdiagnozowane na etapie diagnostycznym Strategii ZIT MOF. Rozwiązanie problemów w niniejszym zakresie jest również elementem celów strategicznych z części kierunkowej dokumentu. Deklarowany jest tutaj wspólny efekt, rezultat lub produkt końcowy projektu, tj. ochrona jakości powietrza i dostosowanie do zmian klimatu.

Komplementarność projektu z projektami realizowanymi z innych środków publicznych, w szczególności ze środków Unii Europejskiej:

(należy wskazać projekty komplementarne z opisem powiązań między projektami, w tym inne projekty planowane w Strategii ZIT MOF)

Projekt jest komplementarny z projektem pn. „Budowa budynku świetlicy wiejskiej wraz z infrastrukturą towarzyszącą w zabudowie zagrodowej w Jaskach, Gmina Radzyń Podlaski”, Nr 00036-65170-UM 0310027/18. Projekt współtworzy z wnioskowanym projektem kompleksowe rozwiązania obszarowe.

Gotowość dokumentacyjna projektu do podjęcia jego realizacji:

Na etapie koncepcji. Planowany termin złożenia wniosku wraz z dokumentacją w sierpniu 2025 r.

Zgodność realizacji projektu oraz działań Wnioskodawcy/partnera z polityką antydyskryminacyjną.

(należy opisać czy realizacja projektu oraz działania Wnioskodawcy/partnera nie będą skutkować jakąkolwiek dyskryminacją ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną oraz czy będzie realizowany w zgodzie z przepisami antydyskryminacyjnymi, o których mowa w art. 9 ust. 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r.

Priorytetem władz Gminy Radzyn Podlaski jest zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańcom Gminy. Znaczący wpływ będą miały realizowane inwestycje w tym zakresie – termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej. Projekt wywiera pozytywny wpływ na politykę horyzontalną UE, promowania równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji. Ma też pozytywny wpływ na realizację zasady równości poprzez ukierunkowanie na efekty ekologiczne związane z tym zadaniem oraz wzrost jakości życia mieszkańców poszczególnych sołectw. Efektem realizacji projektu będzie m.in. podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez użytkowanie zmodernizowanych obiektów użyteczności publicznej.

Zgodność z zasadami horyzontalnymi określonymi w Traktacie o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. oraz z zasadą DNSH.

(należy opisać czy realizacja projektu ma pozytywny wpływ na zasadę równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, czy efekty projektów (produkty, usługi, infrastruktura) będą dostępne dla wszystkich, zgodnie z postanowieniami art. 9 Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych, z poszanowaniem zasad określonych w art. 9 rozporządzenia nr 2021/1060) lub neutralne). Ponadto należy wskazać, w jakim zakresie realizacja inwestycji będzie zgodna z zasadą DNSH).

Projekt wywiera pozytywny wpływ na politykę horyzontalną UE promowania równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji, w tym w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych. Projekt ma pozytywny wpływ na realizację zasady równości poprzez ukierunkowanie na efekty ekologiczne związane z realizacją instalacji OZE, ale także na, związane z nimi pobudzenie gospodarcze i zapobieganie wyłączeniu z procesów wzrostu terenu Miasta. Efekty realizacji projektu, jakim będą min. lepszy stan jakościowy powietrza i podniesienie poziomu bezpieczeństwa ekologicznego obszaru miasta oddziałują pozytywnie na wszystkich mieszkańców. Projekt nie oddziałuje zatem negatywnie na środowisko, zgodnie z zasadą nieczynienia znaczącej szkody środowisku. Nie przewiduje się tutaj inwestycji w infrastrukturę, co gwarantuje brak nawet krótkotrwałego wpływu na środowisko.

Fiszki projektowe w ramach Celu Polityki 2 – Instrument finansowy

Tytuł projektu:	Odnawialne Źródła Energii na terenie Gminy Radzyń Podlaski
Nazwa lidera/wnioskodawcy:	Gmina Radzyń Podlaski
Partnerzy projektu: <i>należy wymienić wszystkie podmioty zaangażowane w realizację projektu poprzez powielenie poniższej tabeli</i> [wpisz czy dotyczy]	<i>Nie dotyczy</i>
Rola partnera w projekcie (w tym udział finansowy):	<i>Nie dotyczy</i>
Numer i nazwa Działania w ramach Szczegółowego Opisu Priorytetów programu Fundusze Europejskie dla lubelskiego 2021-2027: <i>(należy wpisać nr i nazwę Działania oraz uzasadnić zgodność projektu z danym Działaniem, konkretny kod interwencji z danego Działania Programu)</i>	Działanie 4.8 Zwiększenie wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych 048 Energia odnawialna: słoneczna Uzasadnienie: Konieczność zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii na obszarze MOF wynika z potrzeby poprawy bezpieczeństwa energetycznego i rozwoju czystej energii na terenie MOF. Projekt realizowany będzie w ramach jednego z typów projektów działania 4.8 SZOP, t.j. 1. Budowa i rozbudowa instalacji odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania energii elektrycznej.
Okres realizacji:	marzec 2026 r. – grudzień 2027 r.
Całkowita wartość projektu: <i>szacowana całkowita wartość projektu (koszty kwalifikowalne + niekwalifikowalne)</i>	389 707,06 EURO BRUTTO
Kwota dofinansowania:	331 251,00 EURO BRUTTO
Planowany wkład własny Wnioskodawcy:	58 456,06 EURO BRUTTO
Inne źródło finansowania:	<i>Nie dotyczy</i>
Krótki opis projektu: <i>(należy wskazać opis potrzeby realizacji projektu, cel, przedmiot, wskazanie głównych odbiorców projektu, zakres rzeczowy).</i>	

Na terenie Gminy Radzyń Podlaski funkcjonują obecnie dwie stacje uzdatniania wody – SUW w Białej i SUW w Branicy Radzyńskiej Kolonii – których łączne roczne zużycie energii wynosi ok. 180 MWh. Stanowi to duże obciążenie dla środowiska, ponieważ większość energii elektrycznej w Polsce wytwarzana jest z elektrowni węglowych oraz dla budżetu Gminy, który utrzymuje te jednostki.

Celem jest wspieranie energii odnawialnej która pozytywnie oddziałuje na środowisko. Wdrożenie systemów OZE na budynkach użyteczności publicznej będzie miało swoje przełożenie m.in. poprzez obniżenie kosztów operacyjnych stacji uzdatniania wody dzięki wykorzystaniu taniej energii odnawialnej, co może prowadzić do niższych rachunków za wodę dla mieszkańców. Wprowadzenie ekologicznych rozwiązań w infrastrukturze publicznej może inspirować mieszkańców do podejmowania bardziej zrównoważonych wyborów w codziennym życiu – podniesienie świadomości ekologicznej.

W ramach projektu planowane jest wykonanie kompletnych instalacji fotowoltaicznych na wyżej wskazanych obiektach o planowanej mocy do 0,490 MWe. W ramach zaplanowanej inwestycji bierze się pod uwagę możliwość wdrożenia systemów magazynowania energii.

Budowa instalacji OZE na tych obiektach będzie miała pozytywny wpływ na środowisko. Wytwarzanie energii elektrycznej ze słońca spowoduje duże oszczędności w poborze energii elektrycznej z sieci, a przez to spowoduje to obniżenie emisji CO₂ i pyłów PM 10 i PM 2,5 do atmosfery.

Głównymi odbiorcami projektu są mieszkańcy Gminy Radzyń Podlaski i Miasta Radzyń Podlaski.

Uzasadnienie zintegrowanego charakteru przedsięwzięcia:

(należy uzasadnić` zintegrowany charakter projektu (w tym opis terytorialnego zasięgu projektu), jego odbiorców oraz wskazać oddziaływanie na rozwiązywanie wspólnych problemów Miejskich Obszarów Funkcjonalnych a także wskazać w jaki sposób projekt wpisuje się w cele MOF)

Projekt „Odnawialne Źródła Energii na obszarze Gminy Radzyń Podlaski” będzie realizowany w ramach wiązki projektowej działania 4.8 wraz z projektami realizowanymi przez Gminę Borki pn. „Budowa instalacji OZE dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego budynków użyteczności publicznej” oraz przez Miasto Radzyń Podlaski pn. „Budowa instalacji OZE dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego budynków użyteczności publicznej na terenie Miasta Radzyń Podlaski”. Każda JST będzie realizowała zadania na swoim terenie, ale końcowe efekty projektu pozwolą osiągnąć cele MOF związane ze wzmocnieniem odporności na zmiany klimatu.

Zintegrowanie w ramach wiązki oznacza występowanie powiązań pomiędzy projektami ZIT o tożsamym zakresie tematycznym (ten sam typ projektu) w danym Celu Szczegółowym dla których można określić efekt zintegrowanego oddziaływania na obszar więcej niż 1 gminy. W tym przypadku poprawiona zostanie sytuacja w zakresie wykorzystania energii odnawialnej MOF Radzyna Podlaskiego.

Wskazane projekty oddziałują na wspólne problemy w zakresie wspierania wykorzystania energii odnawialnej MOF Radzyna Podlaskiego wskazane na etapie diagnostycznym Strategii ZIT MOF. Rozwiązanie problemów w niniejszym zakresie jest również elementem celów strategicznych z części kierunkowej dokumentu. Deklarowany jest tutaj wspólny efekt, rezultat lub produkt końcowy projektu, tj. poprawa bezpieczeństwa energetycznego i rozwój czystej energii na terenie MOF. Powstała w ramach projektu infrastruktura będzie wywierała pozytywny wpływ na mieszkańców wszystkich JST wchodzących w skład MOF.

Komplementarność projektu z projektami realizowanymi z innych środków publicznych, w szczególności ze środków Unii Europejskiej:

(należy wskazać projekty komplementarne z opisem powiązań między projektami, w tym inne projekty planowane w Strategii ZIT MOF)

Projekt jest komplementarny z projektem „ENERGIA SŁONECZNA DLA GMINY RADZYŃ PODLASKI-EDYCJA II”, realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 - 2020, Działanie 4.1 „Wsparcie wykorzystania OZE” oraz z projektami realizowanymi przez Gminę Borki pn. „Budowa instalacji OZE dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego budynków użyteczności publicznej” oraz przez Miasto Radzyń Podlaski pn. „Budowa instalacji OZE dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego budynków użyteczności publicznej na terenie Miasta Radzyń Podlaski”. Projekty współtworzą z wnioskowanym projektem kompleksowe rozwiązania obszarowe.

Gotowość dokumentacyjna projektu do podjęcia jego realizacji:

(Należy wskazać stan zaawansowania prac nad projektem, tj. czy opracowano dokumentację techniczną, dokumentację środowiskową, uzyskano zezwolenie na realizację inwestycji, czy pozyskano zabezpieczenie środków niezbędnych do realizacji inwestycji. Jeśli nie pozyskano ww. dokumentów, należy wskazać planowany termin ich uzyskania. Ponadto należy wskazać planowaną datę gotowości do przedłożenia wniosku aplikacyjnego wraz z całą dokumentacją aplikacyjną).

Na etapie koncepcji. Planowana gotowość dokumentacyjna projektu – **czerwiec 2025 r.**

Zgodność realizacji projektu oraz działań Wnioskodawcy/partnera z polityką antydyskryminacyjną.

(należy opisać czy realizacja projektu oraz działania Wnioskodawcy/partnera nie będą skutkować jakąkolwiek dyskryminacją ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną oraz czy będzie realizowany w zgodzie z przepisami antydyskryminacyjnymi, o których mowa w art. 9 ust. 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r.

Priorytetem władz Gminy Radzyń Podlaski jest zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańcom Gminy. Znaczący wpływ będą miały realizowane inwestycje w tym zakresie – wykonania kompletnych instalacji fotowoltaicznych na dwóch obiektach stanowiących stacje uzdatniania wody w Białej i Branicy Radzyńskiej Kolonii z uwzględnieniem możliwości zastosowania systemów magazynowania energii. Projekt wywiera pozytywny wpływ na politykę horyzontalną UE, promowania równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji. Ma też pozytywny wpływ na realizację zasady równości poprzez ukierunkowanie na efekty ekologiczne związane z tym zadaniem oraz wzrost jakości życia mieszkańców poszczególnych sołectw. Efektem realizacji projektu będzie m.in. podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez użytkowanie zmodernizowanych obiektów użyteczności publicznej.

Zgodność z zasadami horyzontalnymi określonymi w Traktacie o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. oraz z zasadą DNSH.

(należy opisać czy realizacja projektu ma pozytywny wpływ na zasadę równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, czy efekty projektów (produkty, usługi, infrastruktura) będą dostępne dla wszystkich, zgodnie z postanowieniami art. 9 Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych, z poszanowaniem zasad określonych w art. 9 rozporządzenia nr 2021/1060) lub neutralne). Ponadto należy wskazać, w jakim zakresie realizacja inwestycji będzie zgodna z zasadą DNSH).

Projekt wywiera pozytywny wpływ na politykę horyzontalną UE promowania równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji, w tym w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych. Projekt ma pozytywny wpływ na realizację zasady równości poprzez ukierunkowanie na efekty ekologiczne związane z realizacją instalacji OZE, ale także na, związane z nimi pobudzenie gospodarcze i zapobieganie wyłączeniu z procesów wzrostu terenu Miasta. Efekty realizacji projektu, jakim będą min. lepszy stan jakościowy powietrza i podniesienie poziomu bezpieczeństwa ekologicznego obszaru miasta oddziałują pozytywnie na wszystkich mieszkańców. Projekt nie oddziałuje zatem negatywnie na środowisko, zgodnie z zasadą nieczynienia znaczącej szkody środowisku. Nie przewiduje się tutaj inwestycji w infrastrukturę, co gwarantuje brak nawet krótkotrwałego wpływu na środowisko.

Tytuł projektu:	Budowa instalacji OZE dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego budynków użyteczności publicznej na terenie Miasta Radzyń Podlaski
Nazwa lidera/wnioskodawcy:	Miasto Radzyń Podlaski
Partnerzy projektu: <i>należy wymienić wszystkie podmioty zaangażowane w realizację projektu poprzez powielenie poniższej tabeli</i> [wpisz czy dotyczy]	Nie dotyczy
Rola partnera w projekcie (w tym udział finansowy):	Nie dotyczy
Numer i nazwa Działania w ramach Szczegółowego Opisu Priorytetów programu Fundusze Europejskie dla lubelskiego 2021-2027: <i>(należy wpisać nr i nazwę Działania oraz uzasadnić zgodność projektu z danym Działaniem, konkretny kod interwencji z danego Działania Programu)</i>	Działanie 4.8 Zwiększenie wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych 048 Energia odnawialna: słoneczna Uzasadnienie: Konieczność zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii na obszarze MOF wynika z potrzeby poprawy bezpieczeństwa energetycznego i rozwoju czystej energii na terenie MOF. Projekt realizowany będzie w ramach jednego

	z typów projektów działania 4.8 SZOP, t.j. 1. Budowa i rozbudowa instalacji odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania energii elektrycznej.
Okres realizacji:	od stycznia do listopada 2026 r.
Całkowita wartość projektu: <i>szacowana całkowita wartość projektu (koszty kwalifikowalne + niekwalifikowalne)</i>	718 375,29 EURO Brutto
Kwota dofinansowania:	610 619,00 EURO Brutto
Planowany wkład własny Wnioskodawcy:	107 756,29 EURO Brutto
Inne źródło finansowania:	Nie dotyczy
Krótki opis projektu: <i>(należy wskazać opis potrzeby realizacji projektu, cel, przedmiot, wskazanie głównych odbiorców projektu, zakres rzeczowy).</i>	
Potrzeba realizacji projektu wynika z konieczności dostosowania polityki ekologicznej na obszarze gminy do wymogów unijnych. Jest to inicjatywa władz lokalnych będąca odpowiedzią na potrzeby i na zobowiązania samorządu. Szczególne znaczenie odgrywa tu także troska o środowisko naturalne i zdrowie mieszkańców. To również szansa na zrównoważony rozwój gminy. Wysokie koszty inwestycji infrastrukturalnych powodują, jednakże znaczne utrudnienia w realizacji tych dążeń. W związku z powyższymi utrudnieniami samorząd podjął działania zmierzające do poprawy warunków życia na obszarze gminy w oparciu o środki pochodzące z EFRR. Problemem o kluczowym znaczeniu zarówno dla władz lokalnych jak i mieszkańców jest poprawa warunków życia. Kluczowym problemem jest dostosowanie infrastruktury związanej z produkcją energii do rosnącego zapotrzebowania na usługi wysokiej jakości z uwzględnieniem aspektów ochrony środowiska. Zakres projektu polegający na montażu instalacji ogniw fotowoltaicznych wraz z magazynami energii pozwoli na dywersyfikację źródeł energii na terenie objętym inwestycją. Budowa instalacji OZE na potrzeby budynków użyteczności publicznej w Radzynie Podlaskim będzie miała pozytywny wpływ na środowisko. Wytwarzanie energii elektrycznej ze słońca spowoduje duże oszczędności w poborze energii elektrycznej z sieci, a przez to spowoduje to obniżenie emisji CO₂ i pyłów PM₁₀ i PM_{2,5} do atmosfery. Odbiorcami rezultatów projektu będą użytkownicy budynków użyteczności publicznej. Planowana moc do zainstalowania nie przekroczy 0,49 MWe.	
Uzasadnienie zintegrowanego charakteru przedsięwzięcia: <i>(należy uzasadnić zintegrowany charakter projektu (w tym opis terytorialnego zasięgu projektu), jego odbiorców oraz wskazać oddziaływanie na rozwiązywanie wspólnych problemów Miejskich Obszarów Funkcjonalnych a także wskazać w jaki sposób projekt wpisuje się w cele MOF)</i>	

Projekt „Budowa instalacji OZE dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego budynków użyteczności publicznej na terenie Miasta Radzyń Podlaski” będzie realizowany w ramach wiązki projektowej działania 4.8 wraz z projektami realizowanymi przez Gminę Borki pn. „Budowa instalacji OZE dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego budynków użyteczności publicznej” oraz przez Gminę Radzyń Podlaski pn. „Odnawialne Źródła Energii na terenie Gminy RADZYŃ PODLASKI”. Każda JST będzie realizowała zadania na swoim terenie, ale końcowe efekty projektu pozwolą osiągnąć cele MOF związane ze wzmocnieniem odporności na zmiany klimatu.

Zintegrowanie w ramach wiązki oznacza występowanie powiązań pomiędzy projektami ZIT o tożsamym zakresie tematycznym (ten sam typ projektu) w danym Celu Szczegółowym dla których można określić efekt zintegrowanego oddziaływania na obszar więcej niż 1 gminy. W tym przypadku poprawiona zostanie sytuacja w zakresie wykorzystania energii odnawialnej MOF Radzyna Podlaskiego. Podkreślić również należy fakt, że z budynków użyteczności publicznej mogą korzystać wszyscy mieszkańcy MOF.

Wskazane projekty oddziałują na wspólne problemy w zakresie wspierania wykorzystania energii odnawialnej MOF Radzyna Podlaskiego wskazane na etapie diagnostycznym Strategii ZIT MOF. Rozwiązanie problemów w niniejszym zakresie jest również elementem celów strategicznych z części kierunkowej dokumentu. Deklarowany jest tutaj wspólny efekt, rezultat lub produkt końcowy projektu, tj. poprawa bezpieczeństwa energetycznego i rozwój czystej energii na terenie MOF. Powstała w ramach projektu infrastruktura będzie wywierała pozytywny wpływ na mieszkańców wszystkich JST wchodzących w skład MOF.

Komplementarność projektu z projektami realizowanymi z innych środków publicznych, w szczególności ze środków Unii Europejskiej:

(należy wskazać projekty komplementarne z opisem powiązań między projektami, w tym inne projekty planowane w Strategii ZIT MOF)

Projekt jest komplementarny z projektem pn. „SŁONECZNY RADZYŃ”, nr RPLU.04.01.00-06-0066//19. Projekt współtworzy z wnioskowanym projektem kompleksowe rozwiązania obszarowe.

Gotowość dokumentacyjna projektu do podjęcia jego realizacji:

(Należy wskazać stan zaawansowania prac nad projektem, tj. czy opracowano dokumentację techniczną, dokumentację środowiskową, uzyskano zezwolenie na realizację inwestycji, czy pozyskano zabezpieczenie środków niezbędnych do realizacji inwestycji. Jeśli nie pozyskano ww. dokumentów, należy wskazać planowany termin ich uzyskania. Ponadto należy wskazać planowaną datę gotowości do przedłożenia wniosku aplikacyjnego wraz z całą dokumentacją aplikacyjną).

Planowana gotowość dokumentacyjna projektu październik 2025 r.

Zgodność realizacji projektu oraz działań Wnioskodawcy/partnera z polityką antydyskryminacyjną.

(należy opisać czy realizacja projektu oraz działania Wnioskodawcy/partnera nie będą skutkować jakąkolwiek dyskryminacją ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną oraz czy będzie realizowany w zgodzie z przepisami antydyskryminacyjnymi, o których mowa w art. 9 ust. 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r.

Zrównoważony rozwój i ochrona środowiska mają szczególne znaczenie na terenie miasta. Kwestią szczególnie ważną dla mieszkańców Miasta Radzyń Podlaski jest zapewnienie odpowiedniej jakości życia. Ważnym czynnikiem w tym zakresie są korzyści płynące z realizacji inwestycji, czyli: - Niwelowanie barier dla wdrażania nowych rozwiązań (wykorzystywania alternatywnych źródeł energii), gdzie z jednej strony jest niska świadomość potrzeby ochrony środowiska, z drugiej strony obawa przed nadmiernymi kosztami w stosunku do efektów. Wdrażanie i promocja tego rodzaju rozwiązań, usług i produktów czystej energii, w tym promocji lokalizowania ośrodków czystej energii na obszarach peryferyjnych. Projekt wywiera pozytywny wpływ na politykę horyzontalną UE promowania równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji. Projekt ma pozytywny wpływ na realizację zasady równości poprzez ukierunkowanie na efekty ekologiczne związane z realizacją instalacji OZE, ale także na, związane z nimi pobudzenie gospodarcze i zapobieganie wyłączeniu z procesów wzrostu terenu Miasta. Efekty realizacji projektu, jakim będą min. lepszy stan jakościowy powietrza i podniesienie poziomu bezpieczeństwa ekologicznego obszaru miasta oddziałują pozytywnie na wszystkich mieszkańców.

Zgodność z zasadami horyzontalnymi określonymi w Traktacie o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. oraz z zasadą DNSH.

(należy opisać czy realizacja projektu ma pozytywny wpływ na zasadę równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, czy efekty projektów (produkty, usługi, infrastruktura) będą dostępne dla wszystkich, zgodnie z postanowieniami art. 9 Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych, z poszanowaniem zasad określonych w art. 9 rozporządzenia nr 2021/1060) lub neutralne). Ponadto należy wskazać, w jakim zakresie realizacja inwestycji będzie zgodna z zasadą DNSH).

Projekt wywiera pozytywny wpływ na politykę horyzontalną UE promowania równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji, w tym w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych. Projekt ma pozytywny wpływ na realizację zasady równości poprzez ukierunkowanie na efekty ekologiczne związane z realizacją instalacji OZE, ale także na, związane z nimi pobudzenie gospodarcze i zapobieganie wyłączeniu z procesów wzrostu terenu Miasta. Efekty realizacji projektu, jakim będą min. lepszy stan jakościowy powietrza i podniesienie poziomu bezpieczeństwa ekologicznego obszaru miasta oddziałują pozytywnie na wszystkich mieszkańców. Projekt nie oddziałuje zatem negatywnie na środowisko, zgodnie z zasadą nieczynienia znaczącej szkody środowisku. Nie przewiduje się tutaj inwestycji w infrastrukturę, co gwarantuje brak nawet krótkotrwałego wpływu na środowisko.

Tytuł projektu:	Budowa instalacji OZE dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego budynków użyteczności publicznej.
Nazwa lidera/wnioskodawcy:	Gmina Borki
Partnerzy projektu: <i>należy wymienić wszystkie podmioty zaangażowane w realizację projektu poprzez powielenie poniższej tabeli</i>	Nie dotyczy

Rola partnera w projekcie (w tym udział finansowy):	Nie dotyczy
Numer i nazwa Działania w ramach Szczegółowego Opisu Priorytetów programu Fundusze Europejskie dla lubelskiego 2021-2027: <i>(należy wpisać nr i nazwę Działania oraz uzasadnić zgodność projektu z danym Działaniem, konkretny kod interwencji z danego Działania Programu)</i>	Działanie 4.8 Zwiększenie wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych 048 Energia odnawialna: słoneczna Uzasadnienie: Konieczność zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii na obszarze MOF wynika z potrzeby poprawy bezpieczeństwa energetycznego i rozwoju czystej energii na terenie MOF. Projekt realizowany będzie w ramach jednego z typów projektów działania 4.8 SZOP, t.j. 1. Budowa i rozbudowa instalacji odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania energii elektrycznej.
Okres realizacji:	2025 - 2026
Całkowita wartość projektu: <i>szacowana całkowita wartość projektu (koszty kwalifikowalne + niekwalifikowalne)</i>	1 278 992,77 zł 281 716,47 euro
Kwota dofinansowania:	1 087 143,86 zł, 239 459 euro
Planowany wkład własny Wnioskodawcy:	191 848, 91 zł, 42 257,47 euro
Inne źródło finansowania:	Nie dotyczy

Krótki opis projektu:

(należy wskazać opis potrzeby realizacji projektu, cel, przedmiot, wskazanie głównych odbiorców projektu, zakres rzeczowy).

Potrzeba realizacji projektu wynika z konieczności dostosowania polityki ekologicznej na obszarze gminy do wymogów unijnych. Jest to inicjatywa władz lokalnych będąca odpowiedzią na potrzeby i na zobowiązania samorządu. Szczególne znaczenie odgrywa tu także troska o środowisko naturalne i zdrowie mieszkańców. To również szansa na zrównoważony rozwój gminy. Wysokie koszty inwestycji infrastrukturalnych powodują jednakże znaczne utrudnienia w realizacji tych dążeń. W związku z powyższymi utrudnieniami samorząd podjął działania zmierzające do poprawy warunków życia na obszarze gminy w oparciu o środki pochodzące z EFRR. Problemem o kluczowym znaczeniu zarówno dla władz lokalnych jak i mieszkańców jest poprawa warunków życia. Kluczowym problemem jest dostosowanie infrastruktury związanej z produkcją do rosnącego zapotrzebowania na usługi wysokiej jakości z uwzględnieniem aspektów ochrony środowiska. Zakres projektu polegający na montażu instalacji ogniw fotowoltaicznych pozwoli na dywersyfikację źródeł energii na terenie objętym inwestycją. Odbiorcami rezultatów projektu będą użytkownicy budynków użyteczności publicznej. Budynki na których planowane jest przedsięwzięcie budowy instalacji fotowoltaicznej wraz z magazynem energii to budynek Urzędu Gminy, oraz budynki 5 szkół. Panowana moc do zainstalowania nie przekroczy 80 kW.

Uzasadnienie zintegrowanego charakteru przedsięwzięcia:

(należy uzasadnić zintegrowany charakter projektu (w tym opis terytorialnego zasięgu projektu), jego odbiorców oraz wskazać oddziaływanie na rozwiązywanie wspólnych problemów Miejskich Obszarów Funkcjonalnych a także wskazać w jaki sposób projekt wpisuje się w cele MOF)

Projekt Budowa instalacji OZE dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego budynków użyteczności publicznej oraz odbiorców indywidualnych w gm. Borki wykazuje zintegrowany charakter ponieważ jest to przedsięwzięcie o tożsamym zakresie tematycznym z projektem realizowanym przez Miasto Radzyń Podlaski pn. „Budowa instalacji OZE dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego budynków użyteczności publicznej na terenie Miasta Radzyń Podlaski” oraz Gminę Radzyń Podlaski pn. „Odnawialne Źródła Energii na terenie Gminy RADZYŃ PODLASKI ”. Wskazane projekty oddziałują na wspólne problemy w zakresie wspierania wykorzystania energii odnawialnej MOF Radzyna Podlaskiego wskazane na etapie diagnostycznym Strategii ZIT MOF. Rozwiązanie problemów w niniejszym zakresie jest również elementem celów strategicznych z części kierunkowej dokumentu. Projekt będzie realizowany w ramach wiązki projektowej. Każda JST będzie realizowała zadania na swoim terenie, ale końcowe efekty projektu pozwolą osiągnąć cele MOF związane ze wzmocnieniem odporności na zmiany klimatu. Zatem jego realizacja będzie wywierać wpływ na więcej niż 1 gminę w MOF. Deklarowany jest tutaj wspólny efekt, rezultat lub produkt końcowy projektu, tj. poprawa bezpieczeństwa energetycznego i rozwój czystej energii na terenie MOF. Powstała w ramach projektu infrastruktura będzie wywierać pozytywny wpływ na mieszkańców wszystkich JST wchodzących w skład MOF.

Każda JST będzie realizowała zadania na swoim terenie, ale końcowe efekty projektu pozwolą osiągnąć cele MOF związane ze wzmocnieniem odporności na zmiany klimatu.

Zintegrowanie w ramach wiązki oznacza występowanie powiązań pomiędzy projektami ZIT o tożsamym zakresie tematycznym (ten sam typ projektu) w danym Celu Szczegółowym dla których można określić efekt zintegrowanego oddziaływania na obszar więcej niż 1 gminy. W tym przypadku poprawiona zostanie sytuacja w zakresie wykorzystania energii odnawialnej MOF Radzyna Podlaskiego. Podkreślić również należy fakt, że z Krytej Pływalni korzystają wszyscy mieszkańcy MOF. Wskazane projekty oddziałują na wspólne problemy w zakresie wspierania wykorzystania energii odnawialnej MOF Radzyna Podlaskiego wskazane na etapie diagnostycznym Strategii ZIT MOF. Rozwiązanie problemów w niniejszym zakresie jest również elementem celów strategicznych z części kierunkowej dokumentu. Deklarowany jest tutaj wspólny efekt, rezultat lub produkt końcowy projektu, tj. poprawa bezpieczeństwa energetycznego i rozwój czystej energii na terenie MOF. Powstała w ramach projektu infrastruktura będzie wywierać pozytywny wpływ na mieszkańców wszystkich JST wchodzących w skład MOF.

Komplementarność projektu z projektami realizowanymi z innych środków publicznych, w szczególności ze środków Unii Europejskiej:

(należy wskazać projekty komplementarne z opisem powiązań między projektami, w tym inne projekty planowane w Strategii ZIT MOF)

Projekty komplementarne do wnioskowanego:

1. Czysta energia w Powiecie Radzyńskim - instalacje solarne Gmina Borki, 02/12-UDARPLU. 06.02.00-06-077/12-00-0664, projekt współtworzy z wnioskowanym projektem kompleksowe rozwiązania obszarowe.
2. Eko Energia w gm. Borki – RPLU.04.01.00-06-00114/19 projekt współtworzy z wnioskowanym projektem kompleksowe rozwiązania obszarowe

Gotowość dokumentacyjna projektu do podjęcia jego realizacji:

(Należy wskazać stan zaawansowania prac nad projektem, tj. czy opracowano dokumentację techniczną, dokumentację środowiskową, uzyskano zezwolenie na realizację inwestycji, czy pozyskano zabezpieczenie środków niezbędnych do realizacji inwestycji. Jeśli nie pozyskano ww. dokumentów, należy wskazać planowany termin ich uzyskania. Ponadto należy wskazać planowaną datę gotowości do przedłożenia wniosku aplikacyjnego wraz z całą dokumentacją aplikacyjną).

Planowane działania w tym zakresie:

Uzyskanie dokumentacji technicznej – koniec I kw. 2024

Uzyskanie dokumentacji środowiskowej – koniec II kw. 2024

Uzyskanie zezwolenia na realizację – koniec III kw. 2024

Zabezpieczenie budżetu – koniec IV kw. 2024

Planowana data gotowości do przedłożenia wniosku aplikacyjnego wraz z całą dokumentacją aplikacyjną – 2025

Zgodność realizacji projektu oraz działań Wnioskodawcy/partnera z polityką antydyskryminacyjną.

(należy opisać czy realizacja projektu oraz działania Wnioskodawcy/partnera nie będą skutkować jakąkolwiek dyskryminacją ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną oraz czy będzie realizowany w zgodzie z przepisami antydyskryminacyjnymi, o których mowa w art. 9 ust. 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r.

Zrównoważony rozwój i ochrona środowiska mają szczególne znaczenie na terenie gminy. Kwestią szczególnie ważną dla mieszkańców Gminy Borki jest zapewnienie odpowiedniej jakości życia. Ważnym czynnikiem w tym zakresie są korzyści płynące z realizacji inwestycji, czyli: -Niwelowanie barier dla wdrażania nowych rozwiązań (wykorzystywania alternatywnych źródeł energii), gdzie z jednej strony jest niska świadomość potrzeby ochrony środowiska, z drugiej strony obawa przed nadmiernymi kosztami w stosunku do efektów. -Podnoszenie jakości życia mieszkańców, wizerunek Gminy Borki jako miejsca do inwestowania i przebywania. Wdrażanie i promocja tego rodzaju rozwiązań, usług i produktów czystej energii, w tym promocji lokalizowania ośrodków czystej energii na obszarach peryferyjnych. Projekt wywiera pozytywny wpływ na politykę horyzontalną UE promowania równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji. Projekt ma pozytywny wpływ na realizację zasady równości poprzez ukierunkowanie na efekty ekologiczne związane z realizacją instalacji OZE, ale także na, związane z nimi pobudzenie gospodarcze i zapobieganie wyłączeniu z procesów wzrostu terenu Gminy. Poprzez stymulowanie rozwoju przedsiębiorczości (stopniowo) Projekt wpisuje się pośrednio w politykę zapobiegania społecznym problemom związanym z bezrobociem oraz wyrównywaniem szans mieszkańców gminy wiejskich w stosunku do mieszkańców ośrodków miejskich. Efekty realizacji projektu, jakim będą min. lepszy stan jakościowy powietrza i podniesienie poziomu bezpieczeństwa ekologicznego obszaru gminy oddziałują pozytywnie na wszystkich mieszkańców.

Zgodność z zasadami horyzontalnymi określonymi w Traktacie o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. oraz z zasadą DNSH.

(należy opisać czy realizacja projektu ma pozytywny wpływ na zasadę równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, czy efekty projektów (produkty, usługi, infrastruktura) będą dostępne dla wszystkich, zgodnie z postanowieniami art. 9 Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych, z poszanowaniem zasad określonych w art. 9 rozporządzenia nr 2021/1060) lub neutralne). Ponadto należy wskazać, w jakim zakresie realizacja inwestycji będzie zgodna z zasadą DNSH).

Projekt wywiera pozytywny wpływ na politykę horyzontalną UE promowania równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji, w tym w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych. Projekt ma pozytywny wpływ na realizację zasady równości poprzez ukierunkowanie na efekty ekologiczne związane z realizacją instalacji OZE, ale także na, związane z nimi pobudzenie gospodarcze i zapobieganie wyłączeniu z procesów wzrostu. Efekty realizacji projektu, jakim będą min. lepszy stan jakościowy powietrza i podniesienie poziomu bezpieczeństwa ekologicznego obszaru gminy oddziałują pozytywnie na wszystkich mieszkańców. Projekt nie oddziałuje zatem negatywnie na środowisko, zgodnie z zasadą nieczynienia znaczącej szkody środowisku. Nie przewiduje się tutaj inwestycji w infrastrukturę, co gwarantuje brak nawet krótkotrwałego wpływu na środowisko.

Fiszka projektowa w ramach Celu Polityki 4 EFRR

Tytuł projektu:	Rozwój infrastruktury kształcenia zawodowego w powiecie radzyńskim poprzez uzupełnienie infrastruktury edukacyjnej przy ZSP im. Jana Pawła II w Radzynie Podlaskim.
Nazwa lidera/wnioskodawcy:	Powiat Radzyński
Partnerzy projektu: <i>należy wymienić wszystkie podmioty zaangażowane w realizację projektu poprzez powielenie poniższej tabeli</i> [wpisz czy dotyczy]	nd
Rola partnera w projekcie (w tym udział finansowy):	nd
Numer i nazwa Działania w ramach Szczegółowego Opisu Priorytetów programu Fundusze Europejskie dla lubelskiego 2021-2027: <i>(należy wpisać nr i nazwę Działania oraz uzasadnić zgodność projektu z danym Działaniem, konkretny kod interwencji z danego Działania Programu)</i>	7.5 Infrastruktura edukacyjna w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych FELU.07.05 124 – Infrastruktura na potrzeby kształcenia i szkolenia zawodowego oraz edukacji dorosłych. Uzasadnienie: Konieczność uzupełnienia infrastruktury edukacyjnej wynika z potrzeby poprawy równego dostępu do wysokiej jakości kształcenia, szkoleń i uczenia się. Projekt realizowany będzie w ramach jednego z typów projektów działania 7.5 SZOP tj. inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego w celu dostosowania do potrzeb rynku pracy, m.in. budowa, rozbudowa, adaptacja i modernizacja infrastruktury placówek oświaty i zapewnienie niezbędnego wyposażenia placówek gwarantujących wysoką jakość kształcenia.

Okres realizacji:	Od lutego 2024 r. do listopada 2025 r.
Całkowita wartość projektu: <i>szacowana całkowita wartość projektu (koszty kwalifikowalne + niekwalifikowalne)</i>	897 580,00 euro
Kwota dofinansowania:	762 942,00 euro
Planowany wkład własny Wnioskodawcy:	134 638,00 euro
Inne źródło finansowania:	-
Krótki opis projektu: <i>(należy wskazać opis potrzeby realizacji projektu, cel, przedmiot, wskazanie głównych odbiorców projektu, zakres rzeczowy).</i>	
Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Jana Pawła II w Radzynie Podlaskim tworzą: Technikum, Branżowa Szkoła I stopnia, II Liceum Ogólnokształcące oraz Liceum dla Dorosłych. W roku szkolnym 2022/2023 do szkoły uczęszcza 1320 uczniów, którzy uczą się w 50 oddziałach klasowych. Do Technikum uczęszcza 697 uczniów, którzy uczą się w 25 oddziałach. Branżową Szkołę I stopnia tworzy 15 oddziałów, w których naukę pobiera 380 uczniów. W II Liceum Ogólnokształcące uczą się 204 uczniów w 8 oddziałach Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych tworzą 2 oddziały z 39 słuchaczami. Zawody i rozszerzenia przedmiotowe realizowane w Technikum: 1. technik budownictwa, rozszerzenia: matematyka, fizyka 2. technik ekonomista, rozszerzenia: matematyka, geografia 3. technik hotelarstwa, rozszerzenia: matematyka, geografia 4. technik informatyk, rozszerzenia: matematyka, informatyka 5. technik mechanik, rozszerzenia: matematyka, fizyka 6. technik pojazdów samochodowych, rozszerzenia: matematyka, fizyka 7. technik usług fryzjerskich, rozszerzenia: matematyka, chemia 8. technik żywienia i usług gastronomicznych, rozszerzenia: matematyka, chemia 9. technik logistyk, rozszerzenia: matematyka geografia W Branżowej Szkole I stopnia prowadzona jest nauka w następujących zawodach: 1. murarz – tynkarz	

2. elektryk
3. mechanik pojazdów samochodowych
4. sprzedawca
5. ślusarz
6. stolarz

Profile kształcenia w II Liceum Ogólnokształcącym:

1. klasa humanistyczno – prawna, rozszerzenie: język polski, historia, wiedza o społeczeństwie;
2. klasa biologiczno – medyczna, rozszerzenie: biologia, chemia, język obcy;
3. klasa matematyczno – politechniczna, rozszerzenie: matematyka, geografia, język obcy.

Kadra pedagogiczna liczy 133 nauczycieli.

Szkoła prowadzi zajęcia w czterech lokalizacjach na terenie miasta Radzyń Podlaski:

1. Główny budynek dydaktyczny szkoły (58 pracowni w tym sześć pracowni komputerowych, dwie pracownie elektryczne, dwie pracownie gastronomiczne, dwie pracownie fryzjerskie, pracownia stolarska, pracownia budowlana, pracownia CNC, pracownia technologii i obróbki mechanicznej, pracownia hotelarska, hala widowiskowo-sportowa, siłownia, dwie salki treningowe boisko „Orlik”, boisko trawiaste – ul. Sikorskiego 15;
2. Warsztaty szkolne dwie pracownie obróbki skrawaniem, dwie pracownie budowlane, dwie pracownie mechaniki samochodowej, pracownia ślusarsko-spawalnica) - ul. Jana Pawła II 27a;
3. Warsztaty samochodowe (trzy pracownie pojazdów samochodowych) – ul. Budowlanych 2b;
4. Internat szkoły oraz pracownia gastronomiczna - ul. Traugutta 6;

W maju bieżącego roku zostanie oddany do użytku nowoczesny budynek warsztatów szkolnych. Dzięki temu od września 2023r. planowane jest prowadzenie wszystkich zajęć w budynku szkoły przy ul. Sikorskiego 15 w Radzynie Podlaskim.

Uczniowie Technikum i BSIS uczestniczą w licznych projektach współfinansowanych przez Unię Europejską. W bieżącym roku szkolnym realizowane były następujące projekty:

1. „Kształcenie zawodowe praktycznie”

Numer i nazwa Działania: 12.4 Kształcenie zawodowe

W ramach: Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020

Okres realizacji projektu: od: 2019-08-01 do: 2022-09-30

Wartość projektu: 1 251 912,00 zł

2. „Młodzi i wykwalifikowani szansą na lepsze jutro - zagraniczne praktyki zawodowe” - projekt w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego

Projekt ERASMUS: 2019-1-PL01-KA102-061832

wartość projektu: 552 738,90 zł

okres realizacji: 2019-10-22 – 2022-10-21

3. „Lepsze jutro dzięki zagranicznym praktykom zawodowym” - projekt w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego

Projekt ERASMUS 2020-1-PL01-KA102-081237

wartość projektu: 535 744,22zł

Okres realizacji: 2020-10-01 - 2022-09-30

Uczniowie uzyskali wiele sukcesów w olimpiadach, konkursach i zawodach.

Największe osiągnięcia uczniów Technikum i BSIS w ostatnich latach:

I miejsce w Ogólnopolskich Mistrzostwach Mechaników w kategorii iElektromobilni

II miejsce w Międzynarodowym Konkursie Young car Mechanik

I miejsce w etapie ogólnopolskim konkursie „System suchej zabudowy”

I w XI Ogólnopolskich Mistrzostwach Młodych Mechaników

III miejsce w etapie ogólnopolskim Turnieju Budowlanego „Złota Kielnia”

III miejsce szkoły w XXVIII Ogólnopolskim Turnieju Wiedzy Samochodowej

IV miejsce w VII Ogólnopolskim Turnieju Młodych Lakierników – Poznań

XXVIII miejsce w XI Ogólnopolskich Mistrzostwach Młodych Mechaników Pojazdów Ciężarowych

Finalista VII Ogólnopolskiej Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Handlowo-Menedżerskiej

Finalistka Ogólnopolskiego Konkursu „Poznaj swoje prawa w pracy”

II miejsce w województwie w VIII Olimpiadzie „Warto wiedzieć więcej o ubezpieczeniach społecznych”

VI miejsce w etapie okręgowym Olimpiady Innowacji Technicznych i Wynalazczości

Powiat Radzyński realizuje projekt budowy i wyposażenia Warsztatów Kształcenia Zawodowego przy ZSP im. Jana Pawła II w Radzynie Podlaskim oraz jest w trakcie finalizowania procesu zawarcia umowy na realizację projektu „Utworzenia zaawansowanego technologicznie ośrodka kształcenia, szkolenia i egzaminowania w dziedzinie elektryki – Branżowe Centrum Umiejętności w Powiecie Radzyńskim” dofinansowanego z Krajowego Planu Odbudowy.

Wobec powyższego projekt zakładający rozbudowę infrastruktury kształcenia zawodowego przy ZSP im. Jana Pawła II w Radzynie Podlaskim poprzez dostosowanie szkoły do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz uzupełnienie infrastruktury przyszkolnej o wielofunkcyjne boisko sportowe wraz z zapleczem socjalnym, niezbędnym wyposażeniem i zagospodarowaniem terenu jest częścią większego projektu.

Wybudowana infrastruktura w ramach projektu zapewni pełną dostępność. Konieczność budowy infrastruktury sportowej wynika z potrzeb zgłaszanych przez środowisko sportowe. Na ukończonym obiekcie będzie realizowana część działań wymienionych w projekcie „Program współpracy oraz

wsparcia uczniów, rodziców i nauczycieli szkół ogólnokształcących i zawodowych Powiatu Radzyńskiego” dofinansowanym z działania FELU.10.05

Zakres działań dostosowujących budynek szkoły dla osób z niepełnosprawnościami:

1. Montaż domofonu przed głównym wejściem do szkoły, spełniający następujące wymagania: systemem audio-wizualny, umieszczony w widocznym miejscu, blisko wejścia, przyciski dzwonek powinny być o odpowiednio dużej wielkości i dawać wizualny lub dźwiękowy sygnał, posiadać świetlne i dźwiękowe potwierdzenie otwierania zamka, przyciski -każdy z nich powinien posiadać wyraźny numer lub literę w kolejności alfabetycznej, możliwą do odczytania również przez dotyk, zaleca się umieszczanie informacji w alfabecie Braille’a przy lub na przyciskach.
2. Umieszczenie w pomieszczeniach budynku szkoły symboli graficznych i piktogramów dla osób słabo widzących;
3. Wykonanie miejsc odpoczynku w pobliżu ciągów komunikacyjnych, w przestrzeni wymagającej pokonywania znacznych odległości zostaną zapewnione miejsca siedzące. Miejsce do odpoczynku będą wyposażone w siedzisko z oparciem z podłokietnikami ułatwiającymi siadanie i wstawanie oraz miejsce do zaparkowania wózka inwalidzkiego.
4. Wykonanie stanowiska postojowego dla pojazdów mechanicznych przeznaczone dla osób z niepełnosprawnościami.
5. Wykonanie szachtu i montaż windy osobowej pomiędzy trzema kondygnacjami budynku szkoły;

Boisko wielofunkcyjne będzie uzupełnieniem infrastruktury przyszkolnej w infrastrukturę sportową, w tym przystosowaną do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Boisko będzie ogólnodostępne, realizowany będzie na nim program aktywności ruchowo-sportowej finansowany z działania 10.5 Wsparcie edukacji w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

Podstawowe problemy determinujące potrzebę realizacji projektu to:

- infrastruktura szkolnictwa zawodowego niedostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami;
- brak infrastruktury sportowej przystosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami;

Cel;

- poprawa jakości infrastruktury szkolnictwa zawodowego w zakresie dostosowania jej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami;
- poprawa jakości infrastruktury sportowej w stosunku do potrzeb osób z niepełnosprawnościami;

Grupa docelowa: dzieci i młodzież i dorośli z terenu MOF i całego powiatu w tym osoby niepełnosprawne.

Uzasadnienie zintegrowanego charakteru przedsięwzięcia:

(należy uzasadnić` zintegrowany charakter projektu (w tym opis terytorialnego zasięgu projektu), jego odbiorców oraz wskazać oddziaływanie na rozwiązywanie wspólnych problemów Miejskich Obszarów Funkcjonalnych a także wskazać w jaki sposób projekt wpisuje się w cele MOF)

Projekt wykazuje zintegrowany charakter, ponieważ swoim zasięgiem obejmuje w szczególności MOF Radzyna Podlaskiego tj. 3 gminy i Powiat Radzyński, ale i pozostałe gminy będące w granicach Powiatu Radzyńskiego tj. 7 gmin i miasto. Program będzie realizowany również na boisku ogólnodostępnym dla uczniów, nauczycieli i rodziców uczniów szkół z terenu powiatu radzyńskiego, klubów sportowych z terenu powiatu radzyńskiego w tym osób z niepełnosprawnościami. Zatem jego realizacja będzie wywierać wpływ na więcej niż jedną gminę.

Projekt odpowiada na wspólne problemy MOF Radzyna Podlaskiego z zakresu dostępu do odpowiedniej jakości edukacji, zdiagnozowanej na etapie diagnostycznym Strategii ZIT MOF Radzyna Podlaskiego. Rozwiązanie problemów w niniejszym zakresie jest również elementem celów strategicznych z części kierunkowej dokumentu Strategii ZIT MOF Radzyna Podlaskiego.

Komplementarność projektu z projektami realizowanymi z innych środków publicznych, w szczególności ze środków Unii Europejskiej:

(należy wskazać projekty komplementarne z opisem powiązań między projektami, w tym inne projekty planowane w Strategii ZIT MOF)

Projekt jest komplementarny z działaniem 10.5 Wsparcie edukacji w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Na wybudowanej infrastrukturze zostaną zrealizowane działania wypełniające po części zakres rzeczowy projektu z działania 10.5.

Gotowość dokumentacyjna projektu do podjęcia jego realizacji:

(Należy wskazać stan zaawansowania prac nad projektem, tj. czy opracowano dokumentację techniczną, dokumentację środowiskową, uzyskano zezwolenie na realizację inwestycji, czy pozyskano zabezpieczenie środków niezbędnych do realizacji inwestycji. Jeśli nie pozyskano ww. dokumentów, należy wskazać planowany termin ich uzyskania. Ponadto należy wskazać planowaną datę gotowości do przedłożenia wniosku aplikacyjnego wraz z całą dokumentacją aplikacyjną).

Planowany termin uzyskania dokumentacji: wrzesień 2023 r.

Planowany termin gotowości do złożenia wniosku aplikacyjnego: październik 2023 r.

Zgodność realizacji projektu oraz działań Wnioskodawcy/partnera z polityką antydyskryminacyjną.

(należy opisać czy realizacja projektu oraz działania Wnioskodawcy/partnera nie będą skutkować jakkolwiek dyskryminacją ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną oraz czy będzie realizowany w zgodzie z przepisami antydyskryminacyjnymi, o których mowa w art. 9 ust. 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r.

Inwestycja w pełni realizuje zasadę równości i niedyskryminacji. Dostęp do miejsca, gdzie realizowana będzie inwestycja, mają wszystkie osoby bez względu na płeć, wiek, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd. Realizacja projektu nie stawia również żadnych barier osobom z niepełnosprawnościami, które będą mogły korzystać z infrastruktury. Projekt ma akceptację społeczną, jest realizowany na prośbę i potrzebę lokalnej społeczności. Wszystkie procedury wdrażania projektu będą zgodne z prawem i zasadami zapewniającymi równe szanse dla wszystkich instytucji i osób fizycznych zainteresowanych projektem. Zostanie również zachowana zasada konkurencji w stosunku do wykonawców inwestycji wyłonionych na podstawie

obowiązujących przepisów wynikających z ustawy o zamówieniach publicznych (nie będą brane pod uwagę takie elementy jak płeć, rasa, światopogląd).

Zgodność z zasadami horyzontalnymi określonymi w Traktacie o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. oraz z zasadą DNSH.

(należy opisać czy realizacja projektu ma pozytywny wpływ na zasadę równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, czy efekty projektów (produkty, usługi, infrastruktura) będą dostępne dla wszystkich, zgodnie z postanowieniami art. 9 Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych, z poszanowaniem zasad określonych w art. 9 rozporządzenia nr 2021/1060) lub neutralne). Ponadto należy wskazać, w jakim zakresie realizacja inwestycji będzie zgodna z zasadą DNSH).

Projekt wywiera pozytywny wpływ na politykę horyzontalną UE promowania równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji, w tym w zakresie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Projekt ma pozytywny wpływ na realizację zasady równości poprzez ukierunkowanie na pobudzenie społeczno-gospodarcze i zapobieganie wyłączeniu z procesów wzrostu terenu miasta. Inwestycja w pełni realizuje zasadę równości i niedyskryminacji. Dostęp do miejsca, gdzie realizowana będzie inwestycja, mają wszystkie osoby bez względu na płeć, wiek, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd. Realizacja projektu nie stawia również żadnych barier osobom niepełnosprawnym, które będą mogły korzystać z infrastruktury. Efekty realizacji projektu oddziałują pozytywnie na wszystkich mieszkańców. Projekt nie oddziałuje również negatywnie na środowisko, zgodnie z zasadą nieczynienia znaczącej szkody środowisku. Nie przewiduje się tutaj inwestycji mającej znaczący wpływ na środowisko. Wszelkie działania w ramach robót budowlanych będą miały charakter krótkotrwały i będą prowadzone z poszanowaniem środowisk naturalnego.

Fiszka projektowa w ramach Celu Polityki 4 EFS+

Tytuł projektu:	Program współpracy oraz wsparcia uczniów, rodziców i nauczycieli szkół ogólnokształcących i zawodowych Powiatu Radzyńskiego.
Nazwa lidera/wnioskodawcy:	Powiat Radzyński
Partnerzy projektu: <i>należy wymienić wszystkie podmioty zaangażowane w realizację projektu poprzez powielenie poniższej tabeli</i> [wpisz czy dotyczy]	nd
Rola partnera w projekcie (w tym udział finansowy):	nd

Numer i nazwa Działania w ramach Szczegółowego Opisu Priorytetów programu Fundusze Europejskie dla lubelskiego 2021-2027: <i>(należy wpisać nr i nazwę Działania oraz uzasadnić zgodność projektu z danym Działaniem, konkretny kod interwencji z danego Działania Programu)</i>	FELU.10.05 Wsparcie edukacji w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych 149 Wsparcie na rzecz szkolnictwa podstawowego i średniego (z wyłączeniem infrastruktury) Uzasadnienie: Konieczność opracowania i realizacji programu współpracy oraz wsparcia wynika z potrzeb zgłaszanych w tym zakresie przez uczniów, rodziców i nauczycieli oraz chęci zapewnienia równego dostępu do dobrej jakości i nowoczesnej edukacji. Projekt realizowany będzie w ramach jednego z typów projektów działania 10.5 SZOP, tj. Programy rozwojowe szkół kształcenia ogólnego i zawodowego.
Okres realizacji:	Od września 2025 r. do sierpnia 2028 r.
Całkowita wartość projektu: <i>szacowana całkowita wartość projektu (koszty kwalifikowalne + niekwalifikowalne)</i>	1 068 890,56 euro
Kwota dofinansowania:	908 557,00 euro
Planowany wkład własny Wnioskodawcy:	106 889,06 euro
Inne źródło finansowania:	0,00 zł
Krótki opis projektu: <i>(należy wskazać opis potrzeby realizacji projektu, cel, przedmiot, wskazanie głównych odbiorców projektu, zakres rzeczowy).</i>	
Potrzeba realizacji projektu wynika z konieczności poszerzenia zakresu działań szkół w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Mając na uwadze nasilające się problemy młodzieży dotyczące: uczenia się, zachowania, akceptacji, umiejętności dokonywania samooceny i dobrostanu psychicznego oraz braku aktywności fizycznej, istnieje potrzeba podejmowania dodatkowych działań przez środowisko szkolne. Należy również zasygnalizować, że nasilone kryzysy osobowościowe młodzieży implikują konieczność wsparcia i kierowania pomocy wobec uczniów. Na potrzebę tę wyraźnie wskazują wyniki diagnozy przeprowadzonej w szkołach na grupie uczniów, rodziców i nauczycieli, którzy podkreślają fakt występowania nasilonych trudności w zakresie funkcjonowania społecznego i emocjonalnego młodzieży. Niewątpliwie problemy nasiliły się wraz z wybuchem wojny w Ukrainie oraz w okresie pandemii i izolacji z tym związanej. Młodzież nie jest w stanie poradzić sobie z emocjami, stresem, lękiem, brakiem poczucia bezpieczeństwa. Uczniowie wskazują na brak wsparcia ze strony rodziców i nauczycieli. Ci z kolei wykazują często brak kompetencji w tym zakresie oraz zaznaczają potrzebę wsparcia w postaci poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego. Młodzież ucieka często w wirtualny świat oraz używki. Obserwowany jest również coraz większy odsetek dzieci z nadwagą i otyłością związany z brakiem ruchu oraz złymi nawykami żywieniowymi. Dodatkowo istnieje również konieczność	

skoncentrowania uwagi na uczniach ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wzrost liczby tych uczniów wymaga także zwiększenia zakresu i ilości działań szkół w płaszczyźnie edukacji włączającej, w tym integracji całej społeczności szkolnej. Specjaliści pracujący z młodzieżą szkolną zwracają także uwagę na konieczność objęcia dodatkowym wsparciem rodziców i nauczycieli. Ponadto diagnoza wykazała trudności młodzieży w zakresie podstawowych umiejętności i kompetencji kluczowych mających wpływ na dalszą edukację lub zdolność do zatrudnienia, a także wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji. Zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych ma na celu podniesienie jakości nauczania w szkole. Zgodnie z wynikami przeprowadzonej diagnozy potrzebna jest przestrzeń (poza zajęciami obowiązkowymi), która umożliwi rozwijanie zainteresowań i uzdolnień. Działania projektowe mają na celu zwiększenie szans uczniów na rynku pracy, a nabyte dodatkowe kwalifikacje i umiejętności zwiększą ich mobilność.

Zdiagnozowane problemy:

- brak atrakcyjnych zajęć dodatkowych na terenie powiatu
- utrudniony dostęp do zajęć związany z miejscem zamieszkania – konieczność dojazdu do większych miejscowości
- brak środków finansowych w budżecie powiatu na realizację nieodpłatnych zajęć
- sytuacja finansowa rodziców uniemożliwiająca udział w płatnych zajęć
- nieatrakcyjność dostępnych zajęć wynikająca często z braku interesujących pomocy dydaktycznych, braków w sprzęcie i wyposażeniu
- problemy integracyjne
- problemy w przyswajaniu wiedzy – słabe wyniki w nauce i na maturze
- niewystarczająca oferta kół zainteresowań w szkołach
- uboga oferta zajęć terapeutycznych, wyrównujących stwierdzone deficyty
- problemy w zakresie kompetencji językowych
 - słabe wyniki matur i niezbędność podniosą ich wyników poprzez organizację dodatkowych zajęć przygotowujących do matury
- zaległości w szkole powodujące frustracje, lęk i zniechęcenie
- złe relacje z rodzicami, brak wsparcia
- brak motywacji do nauki, rozwoju
- trudności w obraniu ścieżki zawodowej lub/i edukacyjnej na kolejnych etapach,
- problemy ze zdrowiem – otyłość, depresja, uzależnienia
- niewystarczające możliwości w zakresie zdobywania doświadczenia zawodowego, np. w formie staży
- niewystarczające wsparcie nauczycieli ze strony specjalistów
- mała aktywność fizyczna młodzieży
- niewystarczające wyposażenie szkół skutkujące nieatrakcyjną dla uczniów ofertą zajęć

- deficyty w sprzęcie i wyposażeniu utrudniające prowadzenie włączającego procesu edukacyjnego
- braki w dostępności placówki edukacyjnej spowodowane m.in. deficytami niezbędnego wyposażenia oraz specjalistycznych oznaczeń (np. w alfabecie Braille'a czy powierzchni antypoślizgowych w obrębie schodów)
- brak środków na doskonalenie zawodowe dla nauczycieli
- brak znajomości potrzeb rynku pracy
- odpływ uczniów związany z bliską lokalizacją dużych miast, które oferują bardziej atrakcyjne warunki nauki.

Zdiagnozowane potrzeby:

- zwiększenie oferty zajęć dodatkowych przyczyniającej się do rozwoju kompetencji społeczno-emocjonalnych, umiejętności podstawowych, przekrojowych i zawodowych niezbędnych na rynku pracy, w tym kompetencji cyfrowych, zielonych oraz rozwijającej talenty i zainteresowania uczniów (w tym uczniów ze środowisk dewaloryzowanych i zdolnych);
- zwiększenie oferty staży
- dostęp do możliwości zdobycia dodatkowych kwalifikacji, atrakcyjnych na rynku pracy
- zwiększenie oferty zajęć wyrównawczych, rewalidacyjnych, korekcyjno-kompensacyjnych, terapeutycznych, itd.
- uatrakcyjnienie procesu edukacyjnego m.in. poprzez rozwój oferty zajęć realizowanych poza szkołami (zajęć edukacyjnych, w tym zajęć wyjazdowych)
- zwiększenie dostępu do doradztwa zawodowego lub/i edukacyjno-zawodowego
- podniesienie poziomu wiedzy, kompetencji oraz ich dostosowanie do potrzeb aktualnego rynku pracy
- zwiększenie dostępu do form doskonalenia zawodowego nauczycieli
- rozwój umiejętności uczniów poprzez wsparcie potencjału dydaktycznego szkół
- dostosowanie szkół oraz prowadzonego procesu edukacyjnego do potrzeb OzN i o SPE
- podniesienie kwalifikacji nauczycieli w zakresie edukacji włączającej
- integracja całej społeczności szkolnej

Zdiagnozowane bariery:

- finansowe (powiatu, szkół, rodziców)
- logistyczne (dojazd na zajęcia)
- brak motywacji uczniów do dodatkowej nauki
- brak czasu
- duże obciążenie uczniów w zakresie podstawowego programu nauczania

-trudności w pogodzeniu życia zawodowego z prywatnym w kontekście podnoszenia kwalifikacji przez nauczycieli

-niedostosowanie budynków oraz programów nauczania w zakresie edukacji włączającej

Cel:

- rozwijanie zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz podniesienie podstawowych umiejętności i kompetencji kluczowych mających wpływ na dalszą edukację lub zdolność do zatrudnienia

- zwiększenia zakresu i ilości działań szkół w płaszczyźnie edukacji włączającej

- rozwijanie kompetencji zawodowych, w tym w zakresie edukacji włączającej nauczycieli;

- pomoc psychologiczno-pedagogiczna dla uczniów i rodziców

Przedmiotem projektu będzie opracowanie i realizacja programów rozwojowych dostosowanych do zdiagnozowanych potrzeb szkół i grupy docelowej. Programy będą zawierały zajęcia dodatkowe różnego rodzaju dla uczniów np. wyrównawcze, przygotowujące do matury, egzaminów zawodowych, rozwijające talenty, terapeutyczne, TUS, pomoc psychologiczno-pedagogiczną szkolenia i kursy dla nauczycieli, uczniów i rodziców, doradztwo edukacyjno-zawodowe, wyjazdowe zajęcia edukacyjne na terenie uczelni wyższych i u pracodawców, jak również zakup sprzętów, pomocy i materiałów dydaktycznych niezbędnych do realizacji planowanych form wsparcia oraz zapewnienie wyposażenia niezbędnego do realizacji działań, w tym dotyczących edukacji włączającej.

Planowany zakres rzeczowy:

- organizacja i realizacja dodatkowej oferty dydaktycznej, przyczyniającej się do rozwoju kompetencji społeczno-emocjonalnych, umiejętności podstawowych, przekrojowych i zawodowych niezbędnych na rynku pracy, w tym kompetencji cyfrowych, zielonych oraz rozwijającej talenty i zainteresowania uczniów (w tym uczniów ze środowisk defaworyzowanych i zdolnych) m.in. zajęcia grupowe i/lub indywidualne: wyrównawcze z różnych przedmiotów, przygotowujące do egzaminu maturalnego z różnych przedmiotów, rozwijające talenty i zainteresowania uczniów w różnych dziedzinach,
- rozwój umiejętności uczniów poprzez wsparcie potencjału dydaktycznego szkół m.in. utworzenie pracowni językowej, zakup sprzętu, wyposażenia, materiałów i pomocy dydaktycznych niezbędnych do realizacji dodatkowej oferty dydaktycznej przez szkoły kształcenia ogólnego i kształcenia zawodowego,
- organizacja i udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów indywidualnej i lub/grupowej
- doradztwo edukacyjno-zawodowe lub zawodowe dla uczniów (w tym indywidualne oraz na każdym etapie kształcenia zajęcia zawodoznawcze u pracodawców)
- współpraca szkół ponadpodstawowych z uczelniami i pracodawcami, w szczególności organizacja staży dla uczniów u pracodawców
- wsparcie uczniów szkół ponadpodstawowych w zakresie zdobywania dodatkowych uprawnień i kwalifikacji zwiększających ich szanse na rynku pracy, w tym kompetencji cyfrowych
- dodatkowe zajęcia specjalistyczne umożliwiające uczniom uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy i umiejętności zawodowych, w tym w zakresie zielonej transformacji oraz kompetencji cyfrowych, a także rozwijające talenty i zainteresowania uczniów w różnych dziedzinach, różnego rodzaju szkolenia praktyczne, realizacja kursów i szkoleń dających

uprawnienia/kwalifikacje oraz podnoszących kompetencje uczniów, realizacja wyjazdowych zajęć edukacyjnych oraz zajęć dodatkowych, realizacja zajęć w formie kół zainteresowań, zajęcia przygotowujące do matury z różnych przedmiotów, zajęć wyrównawczych z różnych przedmiotów,

- wizyty zawodowznawcze oraz wyjazdowej zajęcia edukacyjne na uczelniach wyższych, wyjazdy do zakładów produkcyjnych dodatkowe,
- zajęcia indywidualne i grupowe dla uczniów zgodnie z potrzebami (m.in. wyrównywanie braków edukacyjnych)
- dodatkowe zajęcia indywidualne i grupowe dla uczniów posiadających specjalne potrzeby edukacyjne np. opinie Poradni Psychologicznej - Pedagogicznej lub orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego (m.in. zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, terapeutyczne, rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, z pedagogiem, dodatkowe indywidualne z różnych przedmiotów)
- działania psychoedukacyjne dla uczniów w formie warsztatów integracyjnych, rozwijania umiejętności komunikacji, negocjacyjnego rozwiązania konfliktów, przeciwdziałania agresji i przemocy,
- rozwój oferty pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów
- realizacja wspólnych warsztatów dla uczniów oraz ich rodziców/opiekunów
- realizacja zajęć dydaktycznych w formach oczekiwanych przez uczniów, np. warsztaty, doświadczenia, zajęcia wyjazdowe edukacyjne
- zajęcia z zakresu Treningu Umiejętności Społecznych (dla uczniów zgodnie z potrzebami)
- wyjazdowe zajęcia edukacyjne realizowane na terenie uczelni wyższych
- organizacja edukacyjnych zajęć wyjazdowych np. do teatru, filharmonii, opery, muzeów (w tym lekcje muzealne), kina, miejsc historycznych, centrów naukowych itd., mających na celu poszerzenie horyzontów, rozwój kompetencji kulturalnych, społeczno-emocjonalnych uczniów, rozwój naukowy uczniów, praktyczne poznawanie wiedzy, integracja grup, itd.
- realizacja zajęć przyczyniających się do rozwoju kompetencji społeczno-emocjonalnych dla uczniów
- rozwijanie kompetencji kulturowych poprzez organizowanie wyjazdów do muzeów, teatrów
- rozwijanie kompetencji matematycznych, przyrodniczych, językowych i informatycznych poprzez realizację zajęć dodatkowych,
- prowadzenie zajęć dodatkowych w zakresie kompetencji cyfrowych
- realizacja wizyt zawodowznawczych
- realizacja staży uczniowskich dla uczniów szkół kształcenia zawodowego
- dostosowanie szkół i realizowanego nauczania do specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów oraz do potrzeb nauczycieli z niepełnosprawnościami, w tym upowszechnienie modelu dostępnej szkoły

RODZICE/OPIEKUNOWIE PRAWNI:

- realizacja wspólnych warsztatów dla uczniów oraz ich rodziców/opiekunów prawnych o tematyce związanej z rozwijania umiejętności komunikacji, negocjacyjnego rozwiązania konfliktów, przeciwdziałania agresji i przemocy, asertywności wsparcie pedagogiczne rodziców w ramach zajęć prowadzonych z uczniami,
- organizacja wydarzeń integrujących uczniów, rodziców i nauczycieli.

NAUCZYCIELE:

- doskonalenie zawodowe nauczycieli, m.in. szkolenie z zakresu ochrony i wzmacniania zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży; szkolenia/kursy pozwalające na dostosowywanie programów nauczania do potrzeb i możliwości uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – kursy takie jak np.: Terapia poznawczo-behawioralna, studia podyplomowe: Socjoterapia i profilaktyka społeczna dzieci i młodzieży, studia podyplomowe: Terapia pedagogiczna, studia podyplomowe z surdopedagogiki, itp.
- wsparcie nauczycieli (w tym nauczycieli zawodu) oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu w zakresie uzyskiwania uprawnień/kwalifikacji do nauczania zawodu w zakresie odbywania staży/szkoleń branżowych – np. szkolenie: Diagnostyka i obsługa pojazdów hybrydowych, studia podyplomowe: Nauczanie przedmiotów zawodowych w ramach kształcenia w zawodzie – technik programista, itp.
- zwiększenie tolerancji i zrozumienia dla osób z niepełnosprawnościami poprzez symulację różnych sytuacji, w których funkcjonują na co dzień osoby z niepełnosprawnościami
- panel dyskusyjny w ramach spotkania z zaproszonym gościem (np. osoba z niepełnosprawnością ruchową, na co dzień poruszająca się na wózku inwalidzkim) w ramach wydarzeń integracyjnych wspólnych z uczniami i rodzicami
- nabywanie kompetencji przez nauczycieli z zakresu metodyki nauczania celem uatrakcyjnienia sposobu prowadzenia zajęć i zwiększenia poziomu aktywności uczniów

Grupa docelowa: uczniowie oraz rodzice/opiekunowie prawni i nauczyciele czterech szkół, w tym 2 szkół kształcenia ogólnego i 2 szkół kształcenia zawodowego z terenu MOF Radzyna Podlaskiego i Powiatu Radzyńskiego.

Odbiorcy projektu to uczniowie, nauczyciele i rodzice uczniów szkół ogólnokształcących i zawodowych z terenu MOF i całego Powiatu Radzyńskiego, w tym:

- a) 1170 uczniów, w tym około: 400 uczniów z I LO w Radzynie Podlaskim, 180 uczniów z II LO w Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Radzynie Podlaskim, 140 uczniów ze Szkoły Branżowej I Stopnia i 450 uczniów z Technikum w Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Radzynie Podlaskim,
- b) Rodzice/opiekunowie prawni ww. uczniów,
- c) Nauczyciele z I LO w Radzynie Podlaskim i Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Radzynie Podlaskim.

Zrealizowane zostaną następujące wskaźniki produktu:

- a) Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 2 obiekty
- b) Liczba obiektów edukacyjnych dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 2 obiekty
- c) Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem – 4 szkoły
- d) Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem – 590 osób
- e) Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem – 580 osób

Osiągnięty zostanie następujący wskaźnik rezultatu:

Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu – 30 osób

Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu - 936 osób

- a) Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach uczniowskich -315 osób

Uzasadnienie zintegrowanego charakteru przedsięwzięcia:

(należy uzasadnić zintegrowany charakter projektu (w tym opis terytorialnego zasięgu projektu), jego odbiorców oraz wskazać oddziaływanie na rozwiązywanie wspólnych problemów Miejskich Obszarów Funkcjonalnych a także wskazać w jaki sposób projekt wpisuje się w cele MOF)

Projekt ma charakter zintegrowany oraz wpisuje się w cele rozwoju obszaru funkcjonalnego objętego instrumentem, jak również jest ukierunkowany na rozwiązanie wspólnych problemów rozwojowych zdiagnozowanych w obszarze MOF. Projekt obejmie swoim zasięgiem teren MOF Radzyna Podlaskiego, tj. Miasto Radzyń Podlaski – jako ośrodek rdzeniowy, gmina wiejska Radzyń Podlaski oraz gmina wiejska Borki, jako strefa zewnętrzna. Projekt został wykazany w Strategii ZIT MOF Radzyna Podlaskiego na lata 2021-2027. Projekt pozwoli na wsparcie procesu rozwoju kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych w powiązaniu z zapotrzebowaniem dynamicznie zmieniającego się rynku pracy. Projekt wykazuje zintegrowany charakter, ponieważ swoim zasięgiem obejmuje w szczególności MOF Radzyna Podlaskiego tj. 3 gminy i Powiat Radzyński, ale również pozostałe gminy będące w granicach Powiatu Radzyńskiego, tj. 7 gmin wiejskich i Miasto Radzyń Podlaski. Do 2 szkół kształcenia ogólnodostępnego (I LO w Radzynie Podlaskim oraz II LO w Zespole Szkół Ponadpodstawowych im. Jana Pawła II w Radzynie Podlaskim) oraz 2 szkół kształcenia zawodowego (Technikum oraz Branżowa Szkoła I Stopnia w Zespole Szkół Ponadpodstawowych im. Jana Pawła II w Radzynie Podlaskim) objętych projektem uczęszczają w dużej mierze uczniowie zamieszkujący poza obszarem Miasta Radzyń Podlaski, na obszarach wiejskich Powiatu Radzyńskiego. Wdrażane programy rozwojowe zakładają m.in. realizację zajęć (zajęcia sportowe oraz wydarzenia integracyjne) dla uczniów Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Radzynie Podlaskim (II LO, Technikum, Szkoła Branżowa I Stopnia) na boisku ogólnodostępnym dla uczniów, nauczycieli i rodziców uczniów szkół z terenu Powiatu Radzyńskiego, klubów sportowych z terenu powiatu radzyńskiego w tym osób z niepełnosprawnościami. Zatem jego realizacja będzie wywierać wpływ na więcej niż jedną gminę. Boisko zostanie zrealizowane w ramach działania 7.5 FELU Infrastruktura edukacyjna w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Konieczność budowy infrastruktury sportowej wynika z potrzeb zgłaszanych przez środowisko sportowe oraz kadre, uczniów i rodziców placówki edukacyjnej. Projekt odpowiada na wspólne problemy MOF Radzyna Podlaskiego z zakresu dostępu do odpowiedniej jakości edukacji, zdefiniowane na etapie diagnostycznym Strategii ZIT MOF. Rozwiązanie problemów w niniejszym zakresie jest również elementem celów strategicznych z części kierunkowej dokumentu Strategii ZIT MOF Radzyna Podlaskiego. Projekt wpisuje się w koncepcję zintegrowanych działań, ponieważ uzupełnia wsparcie w ramach projektu pn. „Program rozwojowy Zespołu Szkół Ponadpodstawowych im. Jana Pawła II w Radzynie Podlaskim”, który uzyskał dofinansowanie w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027.

Komplementarność projektu z projektami realizowanymi z innych środków publicznych, w szczególności ze środków Unii Europejskiej:

(należy wskazać projekty komplementarne z opisem powiązań między projektami, w tym inne projekty planowane w Strategii ZIT MOF)

Projekt jest komplementarny z działaniem 7.5 Infrastruktura edukacyjna w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Na wybudowanym boisku zostaną zrealizowane działania wypełniające po części zakres rzeczowy projektu.

Gotowość dokumentacyjna projektu do podjęcia jego realizacji:

(Należy wskazać stan zaawansowania prac nad projektem, tj. czy opracowano dokumentację techniczną, dokumentację środowiskową, uzyskano zezwolenie na realizację inwestycji, czy pozyskano zabezpieczenie środków niezbędnych do realizacji inwestycji. Jeśli nie pozyskano ww. dokumentów, należy wskazać planowany termin ich uzyskania. Ponadto należy wskazać planowaną datę gotowości do przedłożenia wniosku aplikacyjnego wraz z całą dokumentacją aplikacyjną).

Planowany termin uzyskania dokumentacji: listopad 2024 r.

Planowany termin gotowości do złożenia wniosku aplikacyjnego: luty 2025 r.

Zgodność realizacji projektu oraz działań Wnioskodawcy/partnera z polityką antydyskryminacyjną.

(należy opisać czy realizacja projektu oraz działania Wnioskodawcy/partnera nie będą skutkować jakąkolwiek dyskryminacją ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną oraz czy będzie realizowany w zgodzie z przepisami antydyskryminacyjnymi, o których mowa w art. 9 ust. 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r.

Program współpracy w pełni realizuje zasadę równości i niedyskryminacji. Dostęp do miejsca, gdzie realizowana będzie inwestycja, mają wszystkie osoby bez względu na płeć, wiek, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd. Realizacja projektu nie stawia również żadnych barier osobom z niepełnosprawnościami, które będą mogły korzystać z infrastruktury. Projekt ma akceptację społeczną, jest realizowany na prośbę i potrzebę lokalnej społeczności. Wszystkie procedury wdrażania projektu będą zgodne z prawem i zasadami zapewniającymi równe szanse dla wszystkich instytucji i osób fizycznych zainteresowanych wsparciem. Zostanie również zachowana zasada konkurencji w stosunku do wykonawców inwestycji wyłonionych na podstawie obowiązujących przepisów wynikających z ustawy o zamówieniach publicznych (nie będą brane pod uwagę takie elementy jak płeć, rasa, światopogląd).

Program będzie realizowany zgodnie z przepisami antydyskryminacyjnymi, o których mowa w art. 9 ust. 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r.

Zgodność z zasadami horyzontalnymi określonymi w Traktacie o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. oraz z zasadą DNSH.

(należy opisać czy realizacja projektu ma pozytywny wpływ na zasadę równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, czy efekty projektów (produkty, usługi, infrastruktura) będą dostępne dla wszystkich, zgodnie z postanowieniami art. 9 Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych, z poszanowaniem zasad określonych w art. 9 rozporządzenia nr 2021/1060) lub neutralne). Ponadto należy wskazać, w jakim zakresie realizacja inwestycji będzie zgodna z zasadą DNSH).

Projekt wywiera pozytywny wpływ na politykę horyzontalną UE promowania równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji, w tym w zakresie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Projekt ma pozytywny wpływ na realizację zasady równości poprzez ukierunkowanie na pobudzanie społeczno-gospodarcze i zapobieganie wyłączeniu z procesów wzrostu terenu miasta. Inwestycja w pełni realizuje zasadę równości i niedyskryminacji. Dostęp do miejsca, gdzie realizowana będzie inwestycja, mają wszystkie osoby bez względu na płeć, wiek, rasę lub pochodzenie etniczne, religię

lub światopogląd. Realizacja projektu nie stawia również żadnych barier osobom z niepełnosprawnościami, które będą mogły korzystać z infrastruktury. Efekty realizacji projektu oddziałują pozytywnie na wszystkich mieszkańców. Projekt nie oddziałuje również negatywnie na środowisko, zgodnie z zasadą nieczynienia znaczącej szkody środowisku. Nie przewiduje się tutaj inwestycji mającej znaczący wpływ na środowisko.

Fiszki projektowe w ramach Celu Polityki 5

Tytuł projektu:	Rozwój infrastruktury turystycznej w zabytkowym parku w Woli Osowińskiej, dz. nr 456/1 gmina Borki.
Nazwa lidera/wnioskodawcy:	Gmina Borki
Partnerzy projektu: <i>należy wymienić wszystkie podmioty zaangażowane w realizację projektu poprzez powielenie poniższej tabeli</i> [wpisz czy dotyczy]	Nie dotyczy
Rola partnera w projekcie (w tym udział finansowy):	Nie dotyczy
Numer i nazwa Działania w ramach Szczegółowego Opisu Priorytetów programu Fundusze Europejskie dla lubelskiego 2021-2027: <i>(należy wpisać nr i nazwę Działania oraz uzasadnić zgodność projektu z danym Działaniem, konkretny kod interwencji z danego Działania Programu)</i>	Działanie 11.2 Ochrona dziedzictwa naturalnego, bezpieczeństwo i zrównoważony rozwój turystyki obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. 167 - Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki poza obszarami Natura 2000 UZASADNIENIE W związku z dużym deficytem w zakresie kultury konieczne jest podjęcie działań, które zwiększają ofertę usług kulturalnych. Poprzez dalszą renowację, modernizację, ochronę i rozwój infrastruktury zabytkowej (zabytkowego parku) podniesimy atrakcyjność turystyczną regionu i wzmocnimy rangę wydarzeń kulturalnych.
Okres realizacji:	2025 - 2030
Całkowita wartość projektu: <i>szacowana całkowita wartość projektu (koszty kwalifikowalne + niekwalifikowalne)</i>	1 759 613 zł 387 579,96 euro

Kwota dofinansowania:	1 495 671,22 329 443 euro
Planowany wkład własny Wnioskodawcy:	263 941,98 58 137 euro
Inne źródło finansowania:	Nie dotyczy
Krótki opis projektu: <i>(należy wskazać opis potrzeby realizacji projektu, cel, przedmiot, wskazanie głównych odbiorców projektu, zakres rzeczowy).</i>	
Projekt zakłada rozwój infrastruktury turystycznej w zabytkowym parku w Woli Osowińskiej, dz. nr 456/1 gmina Borki poprzez budowę obiektu (budowli) tj. muszli koncertowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz budową kablowego oświetlenia. Muszla koncertowa o konstrukcji drewnianej nie będzie budynkiem wg. definicji prawa budowlanego tylko zadaszoną altaną na planie półokręgu wraz z drewnianą sceną i zadaszeniem. Budowa muszli koncertowej jako obiektu architektury drewnianej na planie półokręgu nawiązującej do zabytkowego sąsiedztwa pałacu i zrewitalizowanego parku jako miejsca organizacji imprez o charakterze kulturalnym podnoszących wartość turystyczną regionu. Miejsce to, będzie istotnym elementem rozwojowym i stanowiło będzie lokalną atrakcję turystyczną wykorzystywaną w celu promocji gminy oraz całego MOF. Potrzeba zgłaszana przez mieszkańców gminy. Brak jest miejsca do organizacji imprez plenerowych, występów zespołów śpiewczych, konkursów piosenek o charakterze ludowym. Odbiorcami projektu byłiby mieszkańcy gminy i gmin ościennych, promocja regionu i jego rozwój. Cel przedsięwzięcia: zintegrowany rozwój społeczno-gospodarczy Obszaru Funkcjonalnego przy jednoczesnym wzmocnieniu roli kultury, dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz zrównoważonej turystyki jako elementu integrującego społeczność lokalną.	
Uzasadnienie zintegrowanego charakteru przedsięwzięcia: <i>(należy uzasadnić` zintegrowany charakter projektu (w tym opis terytorialnego zasięgu projektu), jego odbiorców oraz wskazać oddziaływanie na rozwiązywanie wspólnych problemów Miejskich Obszarów Funkcjonalnych a także wskazać w jaki sposób projekt wpisuje się w cele MOF)</i>	
Projekt wykazuje zintegrowany charakter, ponieważ jest to przedsięwzięcie o tożsamym zakresie tematycznym z projektami realizowanymi przez Miasto Radzyń Podlaski pn. „Poprawa atrakcyjności turystycznej Parku w Radzynie Podlaskim – Etap I.” oraz przez Gminę Radzyń Podlaski pn. „Poprawa atrakcyjności turystycznej ogrodów przypałacowych w Zespole Pałacowo-Parkowym w Branicy Radzyńskiej.”. Wskazane projekty oddziałują na wspólne problemy w zakresie zrównoważonego rozwoju obszarów o wysokich walorach kulturowych stanowiących o ich potencjale, w tym m.in. o wysokiej atrakcyjności turystycznej MOF Radzyna Podlaskiego zdiagnozowane na etapie diagnostycznym Strategii ZIT MOF. Rozwiązanie problemów w niniejszym zakresie jest również elementem celów strategicznych z części kierunkowej dokumentu. Projekt będzie realizowany w ramach wiązki projektowej. Każda JST będzie realizowała zadania na swoim terenie, ale końcowe efekty projektu pozwolą osiągnąć cele MOF związane z rozwojem szeroko pojętej kultury i turystyki. Zatem jego realizacja będzie wywierać wpływ na więcej niż 1 gminę w MOF. Deklarowany jest tutaj wspólny efekt, rezultat lub produkt końcowy projektu, tj. rozwój infrastruktury kulturalnej i	

turystycznej MOF. Powstała w ramach projektu infrastruktura będzie wykorzystywana przez mieszkańców wszystkich JST wchodzących w skład MOF.

Zintegrowanie w ramach wiązki oznacza występowanie powiązań pomiędzy projektami ZIT o tożsamym zakresie tematycznym (ten sam typ projektu) w danym Celu Szczegółowym dla których można określić efekt zintegrowanego oddziaływania na obszar więcej niż 1 gminy. W tym przypadku poprawiona zostanie sytuacja w zakresie usług w dziedzinie kultury.

Wskazane projekty oddziałują na wspólne problemy w zakresie zrównoważonego rozwoju obszarów o wysokich walorach kulturowych MOF Radzyna Podlaskiego, zdiagnozowane na etapie diagnostycznym Strategii ZIT MOF. Rozwiązanie problemów w niniejszym zakresie jest również elementem celów strategicznych z części kierunkowej dokumentu. Deklarowany jest tutaj wspólny efekt, rezultat lub produkt końcowy projektu, tj. rozwój infrastruktury kulturalnej i turystycznej MOF. Powstała w ramach projektu infrastruktura będzie wykorzystywana przez mieszkańców wszystkich JST wchodzących w skład MOF. Powstała w ramach projektu infrastruktura będzie wywierała pozytywny wpływ na mieszkańców wszystkich JST wchodzących w skład MOF, w szczególności Miasta i Gminy Radzyna Podlaski.

Każda JST będzie realizowała zadania na swoim terenie, ale końcowe efekty projektu pozwolą osiągnąć cele MOF związane z rozwojem szeroko pojętej kultury i turystyki.

Komplementarność projektu z projektami realizowanymi z innych środków publicznych, w szczególności ze środków Unii Europejskiej:

(należy wskazać projekty komplementarne z opisem powiązań między projektami, w tym inne projekty planowane w Strategii ZIT MOF)

Projekty komplementarne do wnioskowanego:

1. Nowa odsłona Gminy Borki – Rewitalizacja – RPLU.13.04.00-06-0027/17 projekt współtworzy w wnioskowanym projektem kompleksowe rozwiązania obszarowe.

Gotowość dokumentacyjna projektu do podjęcia jego realizacji:

(Należy wskazać stan zaawansowania prac nad projektem, tj. czy opracowano dokumentację techniczną, dokumentację środowiskową, uzyskano zezwolenie na realizację inwestycji, czy pozyskano zabezpieczenie środków niezbędnych do realizacji inwestycji. Jeśli nie pozyskano ww. dokumentów, należy wskazać planowany termin ich uzyskania. Ponadto należy wskazać planowaną datę gotowości do przedłożenia wniosku aplikacyjnego wraz z całą dokumentacją aplikacyjną).

Projekt koncepcyjny będzie gotowy do przedstawienia do końca I kw. 2024 r.

Zgodność realizacji projektu oraz działań Wnioskodawcy/partnera z polityką antydyskryminacyjną.

(należy opisać czy realizacja projektu oraz działania Wnioskodawcy/partnera nie będą skutkować jakąkolwiek dyskryminacją ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną oraz czy będzie realizowany w zgodzie z przepisami antydyskryminacyjnymi, o których mowa w art. 9 ust. 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r.

Inwestycja w pełni realizuje zasadę równości i niedyskryminacji. Wpłynie na wyrównanie szans między ludnością z terenów wiejskich a miejskich w dostępie do wysokiej jakości bytowania w prawidłowych warunkach ekosystemowych, a tym samym na przeciwdziałanie marginalizacji mieszkańców z terenów wsi. Dostęp do miejsca, gdzie realizowana będzie inwestycja, mają wszystkie osoby bez względu na płeć, wiek, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd. Realizacja

Projektu nie stawia również żadnych barier osobom niepełnosprawnym, które będą mogły korzystać z infrastruktury. Projekt ma akceptację społeczną, jest realizowany jest na prośbę i potrzebę lokalnej społeczności. Potrzebę tej inwestycji wielokrotnie postulowali mieszkańcy. Wszystkie procedury wdrażania projektu będą zgodne z prawem i zasadami zapewniającymi równe szanse dla wszystkich instytucji i osób fizycznych zainteresowanych projektem. Zostanie również zachowana zasada konkurencji w stosunku do wykonawców inwestycji wyłonionych na podstawie obowiązujących przepisów wynikających z ustawy o zamówieniach publicznych (nie będą brane pod uwagę takie elementy, jak płeć, rasa, światopogląd).

Zgodność z zasadami horyzontalnymi określonymi w Traktacie o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. oraz z zasadą DNSH.

(należy opisać czy realizacja projektu ma pozytywny wpływ na zasadę równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, czy efekty projektów (produkty, usługi, infrastruktura) będą dostępne dla wszystkich, zgodnie z postanowieniami art. 9 Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych, z poszanowaniem zasad określonych w art. 9 rozporządzenia nr 2021/1060) lub neutralne). Ponadto należy wskazać, w jakim zakresie realizacja inwestycji będzie zgodna z zasadą DNSH).

Projekt wywiera pozytywny wpływ na politykę horyzontalną UE promowania równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji, w tym w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych. Projekt ma pozytywny wpływ na realizację zasady równości poprzez ukierunkowanie na pobudzenie społeczno-gospodarcze i zapobieganie wyłączeniu z procesów wzrostu terenu Miasta. Inwestycja w pełni realizuje zasadę równości i niedyskryminacji. Dostęp do miejsca, gdzie realizowana będzie inwestycja, mają wszystkie osoby bez względu na płeć, wiek, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd. Realizacja Projektu nie stawia również żadnych barier osobom niepełnosprawnym, które będą mogły korzystać z infrastruktury. Efekty realizacji projektu oddziałują pozytywnie na wszystkich mieszkańców. Projekt nie oddziałuje również negatywnie na środowisko, zgodnie z zasadą nieczynienia znaczącej szkody środowisku (zasada DNSH). Nie przewiduje się tutaj inwestycji mającej znaczący wpływ na środowisko. Wszelkie działania w ramach robót budowlanych będą miały charakter krótkotrwały i będą prowadzone z poszanowaniem środowiska naturalnego. Projekt w zakresie wpływu na: łagodzenie zmian klimatu – nie będzie miał znaczącego przewidywalnego wpływu na łagodzenie zmian klimatu, rozwój usług kulturalnych live pozytywnie wpłynie na zmniejszenie zapotrzebowania na transport, co przyczyni się do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych; adaptację do zmian klimatu – nieznaczny krótkotrwały przewidywalny wpływ na adaptację do zmian klimatu, projekt nie jest związany z budową nowych obiektów kubaturowych co mogłoby wpłynąć na zwieszenie zagrożenia wywoływanego czynnikami klimatycznymi; zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich – brak znaczącego przewidywalnego wpływu, podejmowane działania w zakresie usług kulturalnych mogą uwrażliwiać społeczeństwo na zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich; gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling – w trakcie realizacji działania będą powstawać odpady, przy czym przewiduje się, że ich ilość będzie ograniczona. Gospodarowanie nimi będzie odbywać się z uwzględnieniem hierarchii sposobów postępowania z odpadami, w szczególności z potrzebą, na tyle na ile jest to możliwe, zapobiegania powstawaniu odpadów, przygotowaniem ich do ponownego użycia, recyklingiem i innymi procesami odzysku, treści przekazywane w ramach usług kulturalnych mogą uwrażliwiać na właściwe wykorzystanie zasobów, w tym na postępowanie z odpadami; zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola – realizacja prac inwestycyjnych charakteryzuje się

nieznaczną skalą oraz prowadzeniem ich w istniejących budynkach. Oddziaływanie będzie krótkotrwałe i przemijające, a zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko pozwala na zmniejszenie ich uciążliwości. Inwestycje realizowane w ramach danego działania nie spowodują znaczącego wzrostu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby; ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów – działanie nie będzie miało znaczącego przewidywalnego wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Celem jest zwiększenie usług w zakresie kultury.

Tytuł projektu:	Poprawa atrakcyjności turystycznej Parku w Radzynie Podlaskim – Etap I
Nazwa lidera/wnioskodawcy:	Miasto Radzyń Podlaski
Partnerzy projektu: <i>należy wymienić wszystkie podmioty zaangażowane w realizację projektu poprzez powielenie poniższej tabeli</i> [wpisz czy dotyczy]	Nie dotyczy
Rola partnera w projekcie (w tym udział finansowy):	Nie dotyczy
Numer i nazwa Działania w ramach Szczegółowego Opisu Priorytetów programu Fundusze Europejskie dla lubelskiego 2021-2027: <i>(należy wpisać nr i nazwę Działania oraz uzasadnić zgodność projektu z danym Działaniem, konkretny kod interwencji z danego Działania Programu)</i>	Działanie 11.2 Ochrona dziedzictwa naturalnego, bezpieczeństwo i zrównoważony rozwój turystyki obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. 165 - Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych UZASADNIENIE W związku z dużym deficytem „zielonych” miejsc wypoczynku dla mieszkańców oraz zaniedbaniem tych istniejących, konieczne jest podjęcie działań, które poprawią stan zasobów miasta w tym zakresie. Projekt realizowany będzie w ramach działania 11.2 SZOP, t.j. „Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki poza obszarami Natura 2000”. Typ projektu: Rozwój obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, jak też opartych o właściwości uzdrowiskowe i walory kulturowe (poza obszarami Natura 2000) stanowiące o ich potencjale, w tym m.in. o wysokiej atrakcyjności turystycznej. Realizacja projektu przyczyni się do podniesienia atrakcyjności turystycznej z uwzględnieniem potrzeb lokalnej społeczności, wzmocnienia bioróżnorodności i ograniczenia negatywnego wpływu człowieka na zmiany klimatu. W ramach projektu

	przewidziana jest poprawa stanu i rozbudowa infrastruktury turystycznej oraz rozwój potencjału terenów „zielonych” miasta.
Okres realizacji:	2025 — 2027
Całkowita wartość projektu: <i>szacowana całkowita wartość projektu (koszty kwalifikowalne + niekwalifikowalne)</i>	988 328,24 EURO Brutto
Kwota dofinansowania:	840 079,00 EURO Brutto
Planowany wkład własny Wnioskodawcy:	148 249,24 EURO Brutto
Inne źródło finansowania:	Nie dotyczy
Krótki opis projektu: <i>(należy wskazać opis potrzeby realizacji projektu, cel, przedmiot, wskazanie głównych odbiorców projektu, zakres rzeczowy).</i>	
Na terenie MOF Radzyna Podlaskiego istnieją wyraźne potrzeby w zakresie poprawy atrakcyjności miejsc wypoczynku na terenach zielonych. Można w tym celu wykorzystać występujące tereny zdegradowane które są w bardzo w złym stanie i nie spełniają obecnie swoich funkcji. W ramach działań zostaną zagospodarowane tereny zielone, stworzone zostanie „zielone” miejsce wypoczynku dla mieszkańców oraz turystów. Na terenie Miasta Radzyń Podlaski znajduje się zespół pałacowo-parkowy Potockich zlokalizowany przy ulicy Jana Pawła II. Zakłada się kompleksowe zagospodarowanie terenu parteru głównego w zespole pałacowo-parkowym Potockich, jako części zabytkowego parku bezpośrednio przylegającej i funkcjonalnie powiązanej z Pałacem Potockich. Park w istocie pełni rolę parku miejskiego, jedynego obszaru zielonego w mieście. Jest to jeden z najcenniejszych obiektów, świadczący o atrakcyjności turystycznej MOF Radzyna Podlaskiego. Projekt zakłada realizację działań z zakresu budowy i rozwoju infrastruktury turystycznej oraz zagospodarowania turystycznego m.in. działania w zakresie przebudowy i rozwoju infrastruktury związanej z wypoczynkiem i rekreacją a także na cele związane z rozwojem kultury, poprzez odtworzenie historycznego, barokowego ukształtowania terenu przed północną elewacją Pałacu Potockich. Obiekt wraz z jego otoczeniem posiada duży potencjał turystyczny i może stanowić ważną atrakcję turystyczną w skali całego regionu. Obecnie potencjał ten, nie jest w pełni wykorzystywany m. in ze względu na jego stan techniczny. W ramach projektu odtworzony zostanie główny parter półkolejście zamknięty skarpą. Wykonane zostaną alejki i utwardzenia w nowym układzie, odtworzonym na podstawie materiałów źródłowych oraz nasadzenia: powierzchnie trawiaste, nasadzenia nowych kompozycji roślinnych, krzewów i drzew. Wyremontowany zostanie parkan ogrodzeniowy z bramami oraz wykonane zostaną elementy małej architektury, takie jak ławki, elementy informacyjne np. tablice poprawią komfort odwiedzających i pozytywnie wpłyną na atrakcyjność turystyczną obiektu oraz stopień i jakość jego	

wykorzystania przez mieszkańców. Obiekt stanie się istotnym czynnikiem w przeciwdziałaniu zmianom klimatycznym, podnoszeniu poziomu edukacji, zapewnieniu bioróżnorodności i ochrony przyrody. Planuje się wykonanie urządzeń technicznych służących utrzymaniu zieleni, takich jak system nawadniania oraz monitoringu wizyjnego.

Działania prowadzone będą przez nas w taki sposób, aby zagwarantować ich pełną dostępność zarówno dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Cel przedsięwzięcia: zintegrowany rozwój społeczno-gospodarczy Obszaru Funkcjonalnego przy jednoczesnym wzmocnieniu potencjału turystycznego jako elementu integrującego społeczność lokalną. Poprzez zwiększoną liczbę odwiedzających obiekt po rewaloryzacji, poprawi się również sytuacja społeczno-gospodarcza mieszkańców MOF.

Ludność korzystająca z terenu Parku około 3000 osób.

Uzasadnienie zintegrowanego charakteru przedsięwzięcia:

(należy uzasadnić` zintegrowany charakter projektu (w tym opis terytorialnego zasięgu projektu), jego odbiorców oraz wskazać oddziaływanie na rozwiązywanie wspólnych problemów Miejskich Obszarów Funkcjonalnych a także wskazać w jaki sposób projekt wpisuje się w cele MOF)

Projekt „Poprawa atrakcyjności turystycznej Parku w Radzynie Podlaskim – Etap I” będzie realizowany w ramach wiązki projektowej działania 11.2 wraz z projektami realizowanymi przez Gminę Borki pn. „Rozwój infrastruktury turystycznej w zabytkowym parku w Woli Osowińskiej, dz. nr 456/1 gmina Borki.” oraz Gminę Radzyń Podlaski pn. „Poprawa atrakcyjności turystycznej ogrodów przypałacowych w Zespole Pałacowo-Parkowym w Branicy Radzyńskiej”. Każda JST będzie realizowała zadania na swoim terenie, ale końcowe efekty projektu pozwolą osiągnąć cele MOF związane z rozwojem szeroko pojętej kultury i turystyki oraz troski o środowisko.

Zintegrowanie w ramach wiązki oznacza występowanie powiązań pomiędzy projektami ZIT o tożsamym zakresie tematycznym (ten sam typ projektu) w danym Celu Szczegółowym dla których można określić efekt zintegrowanego oddziaływania na obszar więcej niż 1 gminy. W tym przypadku poprawiona zostanie sytuacja w zakresie usług w dziedzinie rozwoju turystyki i kultury.

Wskazane projekty oddziałują na wspólne problemy w zakresie zrównoważonego rozwoju obszarów o wysokich walorach turystycznych MOF Radzyna Podlaskiego, zdiagnozowane na etapie diagnostycznym Strategii ZIT MOF. Rozwiązanie problemów w niniejszym zakresie jest również elementem celów strategicznych z części kierunkowej dokumentu. Deklarowany jest tutaj wspólny efekt, rezultat lub produkt końcowy projektu, tj. infrastruktury kulturalnej i turystycznej MOF. Powstała w ramach projektu infrastruktura będzie wykorzystywana przez mieszkańców wszystkich JST wchodzących w skład MOF. Powstała w ramach projektu infrastruktura będzie wywierała pozytywny wpływ na mieszkańców wszystkich JST wchodzących w skład MOF, w szczególności Miasta i Gminy Borki.

Komplementarność projektu z projektami realizowanymi z innych środków publicznych, w szczególności ze środków Unii Europejskiej:

(należy wskazać projekty komplementarne z opisem powiązań między projektami, w tym inne projekty planowane w Strategii ZIT MOF)

Projekt jest komplementarny z projektem „Poprawa stanu infrastruktury zespołu pałacowo-parkowego i obszaru miejskiego w Radzynie Podlaskim”, nr RPLU.13.03.00-06-0001/20-00. Projekt jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach perspektywy finansowej UE 2014-2020,

dofinansowanych ze środków EFRR. Projekt współtworzy z wnioskowanym projektem kompleksowe rozwiązania obszarowe, wywierające pozytywny wpływ na rozwój MOF w zakresie szeroko pojętej ochrony dziedzictwa naturalnego, kultury i turystyki.

Gotowość dokumentacyjna projektu do podjęcia jego realizacji:

(Należy wskazać stan zaawansowania prac nad projektem, tj. czy opracowano dokumentację techniczną, dokumentację środowiskową, uzyskano zezwolenie na realizację inwestycji, czy pozyskano zabezpieczenie środków niezbędnych do realizacji inwestycji. Jeśli nie pozyskano ww. dokumentów, należy wskazać planowany termin ich uzyskania. Ponadto należy wskazać planowaną datę gotowości do przedłożenia wniosku aplikacyjnego wraz z całą dokumentacją aplikacyjną).

Na etapie projektowania. Planowana pełna gotowość do złożenia wniosku wraz z dokumentacją marzec 2025 r.

Zgodność realizacji projektu oraz działań Wnioskodawcy/partnera z polityką antydyskryminacyjną.

(należy opisać czy realizacja projektu oraz działania Wnioskodawcy/partnera nie będą skutkować jakąkolwiek dyskryminacją ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną oraz czy będzie realizowany w zgodzie z przepisami antydyskryminacyjnymi, o których mowa w art. 9 ust. 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r.

Inwestycja w pełni realizuje zasadę równości i niedyskryminacji. Dostęp do miejsca, gdzie realizowana będzie inwestycja, mają wszystkie osoby bez względu na płeć, wiek, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd. Realizacja Projektu nie stawia również żadnych barier osobom niepełnosprawnym, które będą mogły korzystać z infrastruktury. Projekt ma akceptację społeczną, jest realizowany w wyniku wielokrotnie wyrażanych potrzeb lokalnej społeczności. Wszystkie procedury wdrażania projektu będą zgodne z prawem i zasadami zapewniającymi równe szanse dla wszystkich instytucji i osób fizycznych zainteresowanych projektem. Zostanie również zachowana zasada konkurencji w stosunku do wykonawców inwestycji wyłonionych na podstawie obowiązujących przepisów wynikających z ustawy o zamówieniach publicznych (nie będą brane pod uwagę takie elementy, jak płeć, rasa, światopogląd).

Zgodność z zasadami horyzontalnymi określonymi w Traktacie o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. oraz z zasadą DNSH.

(należy opisać czy realizacja projektu ma pozytywny wpływ na zasadę równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, czy efekty projektów (produkty, usługi, infrastruktura) będą dostępne dla wszystkich, zgodnie z postanowieniami art. 9 Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych, z poszanowaniem zasad określonych w art. 9 rozporządzenia nr 2021/1060) lub neutralne). Ponadto należy wskazać, w jakim zakresie realizacja inwestycji będzie zgodna z zasadą DNSH).

Projekt wywiera pozytywny wpływ na politykę horyzontalną UE promowania równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji, w tym w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych. Projekt ma pozytywny wpływ na realizację zasady równości poprzez ukierunkowanie na pobudzenie społeczno-gospodarcze i zapobieganie wyłączeniu z procesów wzrostu terenu Miasta. Inwestycja w pełni realizuje zasadę równości i niedyskryminacji. Dostęp do miejsca, gdzie realizowana będzie inwestycja, mają wszystkie osoby bez względu na płeć, wiek, rasę lub pochodzenie etniczne, religię

lub światopogląd. Realizacja Projektu nie stawia również żadnych barier osobom niepełnosprawnym, które będą mogły korzystać z infrastruktury. Efekty realizacji projektu oddziałują pozytywnie na wszystkich mieszkańców. Projekt nie oddziałuje również negatywnie na środowisko, zgodnie z zasadą nieczynienia znaczącej szkody środowisku (zasada DNSH). Nie przewiduje się tutaj inwestycji mającej znaczący wpływ na środowisko. Wszelkie działania w ramach robót budowlanych będą miały charakter krótkotrwały i będą prowadzone z poszanowaniem środowiska naturalnego. Projekt w zakresie wpływu na: łagodzenie zmian klimatu – nie będzie miał znaczącego przewidywalnego wpływu na łagodzenie zmian klimatu, rozwój terenów zielonych przyczyni się do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych; adaptację do zmian klimatu – nieznaczny krótkotrwały przewidywalny wpływ na adaptację do zmian klimatu, projekt nie jest związany z budową nowych obiektów co mogłoby wpłynąć na zwieszenie zagrożenia wywołanego czynnikami klimatycznymi; zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich – brak znaczącego przewidywalnego wpływu, podejmowane działania w zakresie zielonych terenów wypoczynkowych mogą uwarżliwiać społeczeństwo na zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich; gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling – w trakcie realizacji działania będą powstawać odpady, przy czym przewiduje się, że ich ilość będzie ograniczona. Gospodarowanie nimi będzie odbywać się z uwzględnieniem hierarchii sposobów postępowania z odpadami, w szczególności z potrzebą, na tyle na ile jest to możliwe, zapobiegania powstawaniu odpadów, przygotowaniem ich do ponownego użycia, recyklingiem i innymi procesami odzysku, treści przekazywane w ramach usług kulturalnych mogą uwarżliwiać na właściwe wykorzystanie zasobów, w tym na postępowanie z odpadami; zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola – realizacja prac inwestycyjnych charakteryzuje się nieznaczną skalą. Oddziaływanie będzie krótkotrwałe i przemijające, a zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko pozwala na zmniejszenie ich uciążliwości. Inwestycje realizowane w ramach danego działania nie spowodują znaczącego wzrostu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby; ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów – działanie będzie miało pozytywny wpływ na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Celem jest wzmocnienie atrakcyjności turystycznej.

Tytuł projektu:	Poprawa atrakcyjności turystycznej ogrodów przypałacowych w Zespole Pałacowo-Parkowym w Branicy Radzyńskiej
Nazwa lidera/wnioskodawcy:	Gmina Radzyń Podlaski
Partnerzy projektu: <i>należy wymienić wszystkie podmioty zaangażowane w realizację projektu poprzez powielenie poniższej tabeli</i> [wpisz czy dotyczy]	<i>Nie dotyczy</i>
Rola partnera w projekcie (w tym udział finansowy):	<i>Nie dotyczy</i>

Numer i nazwa Działania w ramach Szczegółowego Opisu Priorytetów programu Fundusze Europejskie dla lubelskiego 2021-2027: <i>(należy wpisać nr i nazwę Działania oraz uzasadnić zgodność projektu z danym Działaniem, konkretny kod interwencji z danego Działania Programu)</i>	Działanie 11.02 Ochrona dziedzictwa naturalnego, bezpieczeństwo i zrównoważony rozwój turystyki obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych 165 - Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych UZASADNIENIE Rewitalizacja parku przy Zespole Pałacowo-Parkowym w Branicy Radzyńskiej wpłynie na podniesienie walorów turystyczno-krajobrazowych regionu a także wzrost świadomości dziedzictwa kulturowego i wzmocnienie tożsamości lokalnej. Działania te pozwolą na aktywizację społeczeństwa poprzez organizację tematycznych wydarzeń o charakterze kulturalnym, edukacyjnym czy artystycznym, które będą promować bogate wartości historyczne, przyrodnicze i przestrzenno-krajobrazowe zabytkowego obiektu. Jednym z oczekiwanych efektów jest również zwiększenie powszechnego uczestnictwa w kulturze mieszkańców wsi w szczególności różnych grup wiekowych: dzieci, młodzieży czy seniorów, tworząc międzypokoleniową przestrzeń wymiany myśli, słowa i pasji. Dzięki odtworzeniu ducha miejsca (genius loci) Pałacu w Branicy Radzyńskiej oraz nadaniu nowych funkcji na podstawie historycznych wzorców, obiekt ma szansę stać się rozpoznawalną marką atrakcji turystycznych na mapie całej Gminy. Przedsięwzięcie wpisuje się w typy projektów przewidziane dla działania 11.2 tj. Rozwój obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, jak też opartych o właściwości uzdrowiskowe i walory kulturowe (poza obszarami Natura 2000) stanowiące o ich potencjale, w tym m.in. o wysokiej atrakcyjności turystycznej. W ramach projektu przewidziana jest budowa i rozwój infrastruktury turystycznej i zagospodarowania turystycznego.
Okres realizacji	III.2026 - XI.2027
Całkowita wartość projektu <i>szacowana całkowita wartość projektu (koszty kwalifikowalne + niekwalifikowalne)</i>	536 151,76 EURO BRUTTO
Kwota dofinansowania	455 729,00 EURO BRUTTO

Planowany wkład własny	80 422,76 EURO BRUTTO
Inne źródła finansowania	<i>Nie dotyczy</i>
Krótki opis projektu: <i>(należy wskazać opis potrzeby realizacji projektu, cel, przedmiot, wskazanie głównych odbiorców projektu, zakres rzeczowy)</i>	
Decyzją Nr KS.VII-5340-2/90 z dnia 11 kwietnia 1990 r. wydaną przez Zarząd Wojewódzki – Wydział Kultury i Sztuki, Wojewódzki Konserwator Zabytków wpisał do rejestru zabytków Założenie Pałacowo-Parkowe w Branicy Radzyńskiej. W skład tegoż niezwykle cennego założenia wchodzi pałac wzniesiony w 1884 roku, park krajobrazowy, teren zabudowań gospodarczych, teren dawnego sadu oraz teren dawnych stawów, stajni i ogrodów użytkowych. Sam pałac usytuowany jest w centrum zespołu – jest murowany, na urozmaiconym rzucie zbliżony do litery „T”, w części parterowej, w części 1-piętrowej, z narożną wieżyczką. Wieżyczka oraz dachy dwuspadowe budynku, pokryte są blachą Pałac otoczony jest parkiem krajobrazowym, posiadającym opracowanie ewidencyjne. Na terenie parku znajduje się staw. Od strony północno-zachodniej budynku pałacu znajduje się fontanna. Ogród przypałacowy w Zespole Pałacowo-Parkowym w Branicy Radzyńskiej jest jednym z najcenniejszych obiektów, świadczących o atrakcyjności turystycznej MOF Radzyna Podlaskiego. Zespół pałacowo-parkowy ogólnie wymaga pilnej naprawy jego ogólnego stanu. Konieczne jest uporządkowanie parku wokół pałacu, w tym wycinka nierokujących drzew i nasadzenie nowych, wyrównanie terenu, utworzenie nowych kompozycji roślin (krzewów, kwiatów), zamontowanie małej architektury i oświetlenia. Sam pałac także potrzebuje generalnego remontu – uszkodzona jest konstrukcja dachowa, strop i druga kondygnacja wymagają wzmocnienia. Dlatego też, niezbędne są działania w zakresie: renowacji, modernizacji, ochrony i rozwoju wskazanej infrastruktury zabytkowej w celu podniesienia jej atrakcyjności turystycznej. Obiekt wraz z jego otoczeniem posiada duży potencjał turystyczny i może stanowić ważną atrakcję turystyczną w skali całego regionu. Obecnie potencjał ten, nie jest w pełni wykorzystywany m. in. ze względu na jego stan techniczny. Projekt „Poprawa atrakcyjności turystycznej ogrodów przypałacowych w Zespole Pałacowo-Parkowym w Branicy Radzyńskiej” w charakterze historyczno-kulturalnym (artystycznym) i edukacyjnym (ogrody tematyczne) na potrzeby współczesnych użytkowników i nowej funkcji założenia parkowo-pałacowego, na podstawie kwerendy historycznej i analiz krajobrazowo-przestrzennych zakłada realizację tego zadania, poprzez rewitalizację przestrzeni publicznej dookoła Zespołu, tj. parku w sposób harmonijnie łączący ochronę dziedzictwa z jego nowoczesną funkcją turystyczną. W przestrzeni parku nastąpi oczyszczenie stawu, renowacja i przywrócenie funkcjonowania fontanny oraz wymiana ogrodzenia. Istniejące alejki zostaną odnowione tak, aby nie stanowiły bariery w poruszaniu się osób odwiedzających park, w tym osób ze szczególnymi potrzebami. Planuje się także wytyczenie nowych alejek tworzących ścieżkę turystyczno-edukacyjną. Wszystkie ścieżki zyskają oświetlenie, zamontowane będą przy nich ławki i kosze na śmieci oraz elementy małej architektury parku. Inwestor przewiduje również montaż kamer monitoringu, celem zwiększenia	

bezpieczeństwa użytkowników przestrzeni. Zrealizowane działania pozwolą na podniesienie atrakcyjności turystycznej obiektu.

Przy realizacji projektu wykorzystane zostaną innowacyjne materiały i rozwiązania inspirowane naturą. W pracach remontowych przewiduje się użycie materiałów efektywnych środowiskowo, poddanych recyklingowi lub nadających się do ponownego przetworzenia. W ramach projektu zapewniona będzie również dbałość o zachowanie i rozwój zielonej infrastruktury, zwłaszcza ochronę drzew, w całym cyklu projektowym.

Obiekt będzie w pełni dostępny dla osób z niepełnosprawnościami poprzez zniwelowanie barier architektonicznych.

Potrzeba realizacji projektu wynika z potrzeb społecznych mieszkańców zarówno tych z miejscowości, w której zlokalizowany jest obiekt, ale także wszystkich innych mieszkańców MOF, w tym Gminy Radzyń Podlaski. Projekt wpisuje się również w zdiagnozowaną w Strategii ZIT MOF potrzebę podniesienia atrakcyjności turystycznej obszaru. Sam projekt będzie skierowany do mieszkańców gminy i gmin ościennych oraz odwiedzających turystów. Poprzez zwiększoną liczbę odwiedzających obiekt po rewitalizacji, poprawi się również sytuacja społeczno-gospodarcza mieszkańców MOF.

Uzasadnienie zintegrowanego charakteru przedsięwzięcia

(należy uzasadnić zintegrowany charakter projektu (w tym opis terytorialnego zasięgu projektu), jego odbiorców oraz wskazać oddziaływanie na rozwiązywanie wspólnych problemów Miejskich Obszarów Funkcjonalnych a także wskazać w jaki sposób projekt wpisuje się w cele MOF)

Projekt „Poprawa atrakcyjności turystycznej ogrodów przypałacowych w Zespole Pałacowo-Parkowym w Branicy Radzyńskiej” będzie realizowany w ramach wiązki projektowej działania 11.2 wraz z projektem realizowanym przez Miasto Radzyń Podlaski pn. „Poprawa atrakcyjności turystycznej Parku w Radzynie Podlaskim – Etap I” oraz przez Gminę Borki pn. „Rozwój infrastruktury turystycznej w zabytkowym parku w Woli Osowińskiej, dz. Nr 456/1 gmina Borki”. Wszystkie te projekty skupiają się na jednym głównym celu, tj. zrównoważonym rozwoju obszarów o wysokich walorach turystycznych. Każda JST będzie realizowała zadania na swoim terenie, ale końcowe efekty projektu pozwolą osiągnąć cele MOF związane z poprawą atrakcyjności turystycznej oraz rozwojem szeroko pojętej ochrony dziedzictwa naturalnego, kultury i turystyki.

Wskazane projekty oddziałują na wspólne problemy w zakresie zrównoważonego rozwoju obszarów o wysokich walorach turystycznych MOF Radzyna Podlaskiego, zdiagnozowane na etapie diagnostycznym Strategii ZIT MOF. Rozwiązanie problemów jest również elementem celów strategicznych z części kierunkowej dokumentów. Deklarowany jest tutaj wspólny rezultat końcowy, tj. rozwój infrastruktury kulturalnej i turystycznej MOF. Powstała w ramach projektu infrastruktura przyczyni się do podniesienia atrakcyjności turystycznej i będzie wywierała pozytywny wpływ na mieszkańców wszystkich JST wchodzących w skład MOF.

Komplementarność projektu z projektami realizowanymi z innych środków publicznych, w szczególności ze środków Unii Europejskiej

Projekt jest komplementarny z projektem Rewitalizacji parku w zespole dworsko-parkowym w Żabikowie, zlokalizowanym na działkach ewid. nr 359 i 358/2 w miejscowości Żabików, Gmina Radzyń Podlaski, w ramach przewidywanego Działania 13.4. Rewitalizacja obszarów wiejskich w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020,

dofinansowanych ze środków EFRR. Projekty współtworzą z wnioskowanym projektem kompleksowe rozwiązania obszarowe wywierające pozytywny wpływ na rozwój MOF w zakresie szeroko pojętej ochrony dziedzictwa naturalnego, kultury i turystyki.

Gotowość dokumentacyjna projektu do podjęcia jego realizacji

(Należy wskazać stan zaawansowania prac nad projektem, tj. czy opracowano dokumentację techniczną, dokumentację środowiskową, uzyskano zezwolenie na realizację inwestycji, czy pozyskano zabezpieczenie środków niezbędnych do realizacji inwestycji. Jeśli nie pozyskano ww. dokumentów, należy wskazać planowany termin ich uzyskania. Ponadto należy wskazać planowaną datę gotowości do przedłożenia wniosku aplikacyjnego wraz z całą dokumentacją aplikacyjną)

Marzec 2025 r.

Zgodność realizacji projektu oraz działań

(należy opisać czy realizacja projektu oraz działania Wnioskodawcy/partnera nie będą skutkować jakąkolwiek dyskryminacją ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną oraz czy będzie realizowany w zgodzie z przepisami antydyskryminacyjnymi, o których mowa w art. 9 ust. 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r.)

Inwestycja w pełni realizuje zasadę równości i niedyskryminacji. Dostęp do miejsca, gdzie realizowana będzie inwestycja, mają wszystkie osoby bez względu na płeć, wiek, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd. Realizacja Projektu nie stawia również żadnych barier osobom niepełnosprawnym, które będą mogły korzystać z infrastruktury. Projekt ma akceptację społeczną, jest realizowany na prośbę i potrzeby lokalnej społeczności. Wszystkie procedury wdrażania projektu będą zgodne z prawem i zasadami zapewniającymi równe szanse dla wszystkich instytucji i osób fizycznych zainteresowanych projektem. Zostanie również zachowana zasada konkurencji w stosunku do wykonawców inwestycji wyłonionych na podstawie obowiązujących przepisów wynikających z ustawy o zamówieniach publicznych (nie będą brane pod uwagę m. in. takie elementy, jak płeć, rasa czy światopogląd).

Zgodność z zasadami horyzontalnymi określonymi w Traktacie o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2011 r. oraz z zasadą DNSH

(należy opisać czy realizacja projektu ma pozytywny wpływ na zasadę równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, czy efekty projektów (produkty, usługi, infrastruktura) będą dostępne dla wszystkich, zgodnie z postanowieniami art. 9 Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych, z poszanowaniem zasad określonych w art. 9 rozporządzenia nr 2021/1060) lub neutralne). Ponadto należy wskazać, w jakim zakresie realizacja inwestycji będzie zgodna z zasadą DNSH).

Projekt wywiera pozytywny wpływ na politykę UE promowania równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji, w tym w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych. Projekt ma pozytywny wpływ na realizację zasady równości poprzez ukierunkowanie na pobudzenie społeczno-gospodarcze i zapobieganie wyłączeniu z procesów wzrostu terenu Miasta. Inwestycja w pełni realizuje zasadę równości i niedyskryminacji. Dostęp do miejsca, gdzie realizowana będzie inwestycja, mają wszystkie osoby bez względu na płeć, wiek, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd. Realizacja projektu nie stawia również żadnych barier osobom

niepełnosprawnym, które będą mogły korzystać z infrastruktury. Efekty realizacji projektu oddziałują pozytywnie na wszystkich mieszkańców. Projekt nie oddziałuje również negatywnie na środowisko, zgodnie z zasadą nieczynienia znaczącej szkody środowisku.

Nie przewiduje się tutaj inwestycji mającej znaczący wpływ na środowisko. Wszelkie działania w ramach robót budowlanych będą miały charakter krótkotrwały i będą prowadzone z poszanowaniem środowiska naturalnego.

Projekt w zakresie wpływu na:

- łagodzenie zmian klimatu – nie będzie miał znaczącego przewidywalnego wpływu na łagodzenie zmian klimatu;

- adaptację do zmian klimatu – nieznaczny krótkotrwały przewidywalny wpływ na adaptację do zmian klimatu, projekt nie jest związany z budową nowych obiektów kubaturowych co mogłoby wpłynąć na zwieszenie zagrożenia wywoływanego czynnikami klimatycznymi;

- zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich – brak znaczącego przewidywalnego wpływu, podejmowane działania w zakresie usług kulturalnych mogą uwrażliwiać społeczeństwo na zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich;

- gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recyklingu – w trakcie realizacji działania będą powstawać odpady, przy czym przewiduje się, że ich ilość będzie ograniczona. Gospodarowanie nimi będzie odbywać się z uwzględnieniem hierarchii sposobów postępowania z odpadami, w szczególności z potrzebą, na tyle na ile jest to możliwe, zapobiegania powstawaniu odpadów, przygotowaniem ich do ponownego użycia, recyklingiem i innymi procesami odzysku, treści przekazywane w ramach usług kulturalnych mogą uwrażliwiać na właściwe wykorzystanie zasobów, w tym na postępowanie z odpadami;

- zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola – realizacja prac inwestycyjnych charakteryzuje się nieznaczną skalą oraz prowadzeniem ich w istniejących budynkach. Oddziaływanie będzie krótkotrwałe i przemijające, a zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko pozwala na zmniejszenie ich uciążliwości. Inwestycje realizowane w ramach danego działania nie spowodują znaczącego wzrostu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby;

- ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów – działanie nie będzie miało znaczącego przewidywalnego wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Celem jest zwiększenie usług w zakresie turystyki.

STRATEGIA ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO RADZYNIA PODLASKIEGO na lata 2021-2027

Miasto Radzyń
Podlaski

Gmina Borki

Gmina Radzyń
Podlaski

Powiat Radzyński

Aktualizacja Marzec 2025

Fundacja Inicjatyw Menedżerskich, ul. Żołnierzy Niepodległej 5/7, 20-078 Lublin
tel./fax: (+48) 81 532 14 25; tel.: (+48) 81 441 33 44; email: biuro@fim.org.pl

www.fim.org.pl

NIP: 712-308-96-56 KRS: 0000290822

Organ rejestrujący: Sąd Rejonowy Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku,
VI Wydział Gospodarczy – Krajowy Rejestr Sądowy

Spis treści

Wstęp	62
1. Miejski Obszar Funkcjonalny Radzyna Podlaskiego	64
2. Zintegrowane Inwestycje Terytorialne.....	66
3. Synteza diagnozy	68
4. Analiza problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych.....	73
5. Zintegrowane Cele Operacyjne	77
6. Zgodność Strategii ZIT z dokumentami nadrzędnymi	80
6.1. Dokumenty strategiczne na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym.....	80
6.2. Powiązania z Programem FEL 2021-2027 oraz wskaźniki rezultatu i produktu.....	81
7. System identyfikacji projektów w ramach ZIT	85
8. Lista projektów zintegrowanych	87
9. Źródła finansowania	92
10. Warunki i procedury obowiązujące w realizacji strategii ZIT	94
10.1. Porozumienie Gmin MOF w trybie art. 74 ustawy o samorządzie gminnym	95
10.2. Wdrażanie strategii i monitoring wskaźników	98
10.3. Deklaracja odrębności strategii terytorialnej.....	101
11. Opis zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych.....	102
11.1. Konsultacje społeczne	105
11.2. Opiniowanie dokumentu przez RDOŚ i PWIS.....	106
11.3. Rada społeczna MOF	106
11.4. Aktualizacja dokumentu Strategii ZIT.....	107
Wykaz skrótów	108
Spis rysunków.....	109
Spis map	110
Spis tabel	110
Źródła:	110

Wstęp

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego na lata 2021-2027 jest dokumentem o charakterze wdrożeniowym i uszczegóławiającym wybrane kwestie w stosunku do postanowień Strategii Rozwoju Ponadlokalnego¹ opracowanej dla powiatu radzyńskiego i siedmiu gmin z jego obszaru. Jednocześnie jest ona w pełni zgodna ze strategią ponadlokalną i prowadzi do osiągnięcia celów strategicznych i rozwojowych określonych na poziomie ponadlokalnym.

Przesłanki i podstawę prawną do opracowania Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego na poziomie europejskim określono w art. 28–30 rozporządzenia ogólnego oraz w art. 9 i art. 11 rozporządzenia EFRR i Funduszu Spójności. Wdrażanie Instrumentu ZIT na poziomie krajowym zostało jednocześnie uregulowane w zapisach: ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 oraz Umowy Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce.

Nowe rozwiązania zaproponowane przez UE w ramach rozporządzeń Rady UE i Parlamentu Europejskiego wzmocniły podejście do istotności terytorializacji wsparcia. W tym zakresie należy zwrócić szczególną uwagę na Cel 5 polityki spójności – „Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich typów terytoriów”. W rozporządzeniach określono również instrumenty terytorialne, za pomocą których będzie realizowane wsparcie w ramach celu 5 (zintegrowane inwestycje terytorialne – ZIT, rozwój lokalny kierowany przez społeczność – RLKS, inne instrumenty terytorialne – IIT). Uzupełniającą będą mogły zostać wykorzystane również działania z pozostałych celów polityki spójności. Dla każdego z instrumentów zostały wskazane główne warunki. Wymogiem wspólnym dla wszystkich wskazanych w rozporządzeniach instrumentów terytorialnych jest posiadanie strategii terytorialnej.

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego, która będzie pełnić funkcję takiej strategii została opracowana z wykorzystaniem metodologii partycypacyjno-eksperckiej. W proces jego powstawania zaangażowano mieszkańców, władze i pracowników samorządowych oraz ekspertów zewnętrznych. Dokument jest także odpowiedzią na zidentyfikowane potrzeby i problemy rozwojowe obszaru objętego instrumentem ZIT, a poprzez realizację zaplanowanych projektów zintegrowanych pozwoli na osiągnięcie wyznaczonych celów strategicznych i rozwojowych. Zaplanowane w dokumencie strategicznym projekty mają służyć długotrwałej poprawie warunków społecznych, gospodarczych, środowiskowych, klimatycznych i demograficznych.

Należy również zaznaczyć, że w procesie opracowania strategii zachowano spójność z dokumentami nadrzędnymi na poziomie krajowym i regionalnym. Zwrócono szczególną uwagę na spójność z założeniami polityki regionalnej Państwa. Dlatego też strategia jest spójna z kierunkami i obszarami interwencji oraz celami określonymi w KSRR 2030 oraz SRWL

¹ Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Gmin i Powiatu Radzyńskiego na lata 2021-2027 z perspektywą do 2035
<https://umradzynpodlaski.bip.lubelskie.pl/index.php?id=1281>

2030. Dodatkowo, dostosowano rodzaj i zakres interwencji oraz system wdrażania strategii do wyzwań i uwarunkowań perspektywy finansowej UE 2021 – 2027 opierając się na zasadach obowiązujących w dokumentach unijnych, krajowych i regionalnych.

Jak wynika z aktualnych trendów rozwojowych: rozwój zaawansowanych technologii, zmiany klimatu oraz globalizacja w pewien sposób determinują kierunki rozwoju. Potrzebne procesy restrukturyzacyjne i działania antykryzysowe, w tym ostatnie – wywołane pandemią COVID-19, wymagają zwrócenia uwagi na obszary, które gorzej radzą sobie z sytuacjami kryzysowymi, posiadają mniejszą odporność i wolniej odbudowują swoje gospodarki. Obszary te, bardzo często opierają się również na usługach z branży turystycznej oraz związanych z szeroko pojętą kulturą.

Bardzo ważną przesłanką opracowania Strategii ZIT jest także wzrastająca świadomość samorządów lokalnych i regionalnych dotycząca znaczenia korzyści płynących ze współpracy. Budowa powiązań miejsko-wiejskich na bazie lokalnych zasobów, w oparciu o zewnętrzne środki finansowe i know-how oraz racjonalne wykorzystanie przestrzeni, będzie główną szansą dla obszarów takich jak Miejski Obszar Funkcjonalny Radzyna Podlaskiego objęty niniejszą strategią. Odpowiednie wykorzystanie alokacji przeznaczonej dla MOF pozwoli na realną poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej całego obszaru. Z uwagi na pozakonkursowy tryb wyboru projektów, możliwe będzie takie zaplanowanie interwencji, aby jej efekty jak najbardziej wspomagały rozwój JST wchodzących w skład Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego.

Nie należy również zapominać o istotnej przesłance opracowania strategii jako dokumentu integrującego społeczność wokół wspólnych problemów i interesów. Zaangażowanie lokalnych interesariuszy do procesu formułowania strategii i jej realizacji pozwala na: otwarcie pola publicznej dyskusji i budowy kompromisu wśród lokalnej społeczności wokół kierunku rozwoju obszaru, utworzenie podstawy do kontroli przestrzegania wspólnych ustaleń czy wreszcie stworzenie możliwości do wspólnego poznawania i doskonalenia procesu zarządzania rozwojem danego terytorium. Partycypacyjne podejście do procesu opracowania strategii pozwala władzom samorządowym uzyskać potwierdzenie obranych kierunków rozwoju przez mieszkańców. Lokalna społeczność uzyskuje w ten sposób również współodpowiedzialność za sprawy związane z jej otoczeniem. W przypadku Strategii ZIT uzyskujemy dodatkowy aspekt integracji i budowania wspólnoty pomiędzy mieszkańcami różnych gmin.

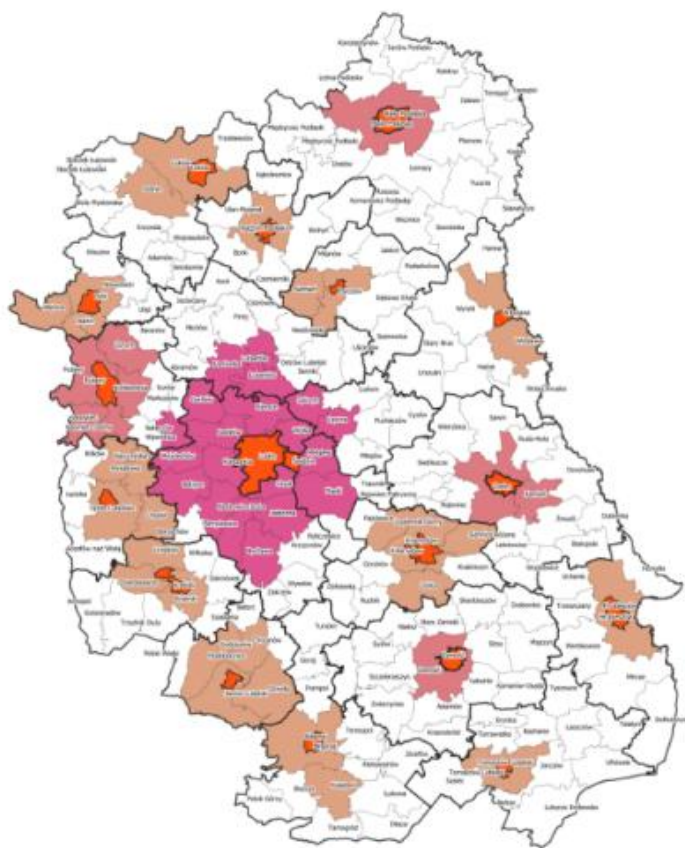
Zintegrowane Inwestycje Terytorialne będą realizowane w wybranych obszarach tematycznych, w szczególności wskazanych w umowie partnerstwa i określonych w programie Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027. Strategia ZIT koncentruje się zatem na wykorzystaniu endogenicznych potencjałów miejskiego obszaru funkcjonalnego w taki sposób, aby posiadane zasoby wzmocniły lokalną gospodarkę w zakresie wzrostu produktywności, skutecznej transformacji społeczno-gospodarczej realizującej cele UE, przy zaangażowaniu środowisk lokalnych: samorządów, podmiotów prywatnych, organizacji pozarządowych. Jednocześnie wskazuje również na potrzeby w zakresie rozwiązywania problemów specyficznych dla MOF. Strategia ZIT jest zatem odpowiedzią na potrzebę wspólnego planowania i realizacji inwestycji o charakterze zintegrowanym.

1. Miejski Obszar Funkcjonalny Radzyna Podlaskiego

Miejskie Obszary Funkcjonalne są jednym z typów OSI wyznaczanych na poziomie regionalnym. Wskazane w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego MOF mają na celu uzyskanie efektu synergii w procesach rozwojowych z wykorzystaniem koncentracji potencjału gospodarczego, społecznego i demograficznego. Delimitacja MOF, tj. wyznaczenie obszaru budowania potencjału rozwojowego miast oraz wzmacniania powiązań funkcjonalnych ośrodków rdzeniowych z otoczeniem, uwzględnia również określone w KSRR 2030 zasady polityki regionalnej. Miasto Radzyń Podlaski zostało sklasyfikowane wśród miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze.

Zasięg terytorialny Strategii ZIT wynika z wyznaczenia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego jako Obszaru Strategicznej Interwencji w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku i obejmuje on: Miasto Radzyń Podlaski, Gminę Borki, Gminę Radzyń Podlaski. Niniejszy dokument obejmuje zatem jednostki samorządu terytorialnego, które na potrzebę realizacji Instrumentu ZIT zgodnie z Umową Partnerstwa zawarły Porozumienie o współpracy w zakresie realizacji instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w perspektywie finansowej UE 2021-2027, w trybie art. 74 ustawy o samorządzie gminnym.

Mapa 1 – Miejskie Obszary Funkcjonalne w województwie lubelskim

Miejski Obszar Funkcjonalny Radzyna Podlaskiego, w tym: miasto Radzyń Podlaski – jako ośrodek rdzeniowy, gmina wiejska Radzyń Podlaski oraz gmina wiejska Borki, jako strefa zewnętrzna określone zostały jako jeden z MOF ośrodków lokalnych. W przypadku MOF Radzyna Podlaskiego podjęto również decyzję o udziale Powiatu Radzyńskiego jako partnera w ramach Strategii ZIT, a tym samym w procesie wdrażania Instrumentu ZIT. Wyznaczenie MOF dla Radzyna Podlaskiego determinuje zatem zakres terytorialny planowanego wsparcia w ramach Instrumentu ZIT, który dedykowany jest dla miast i ich obszarów funkcjonalnych.

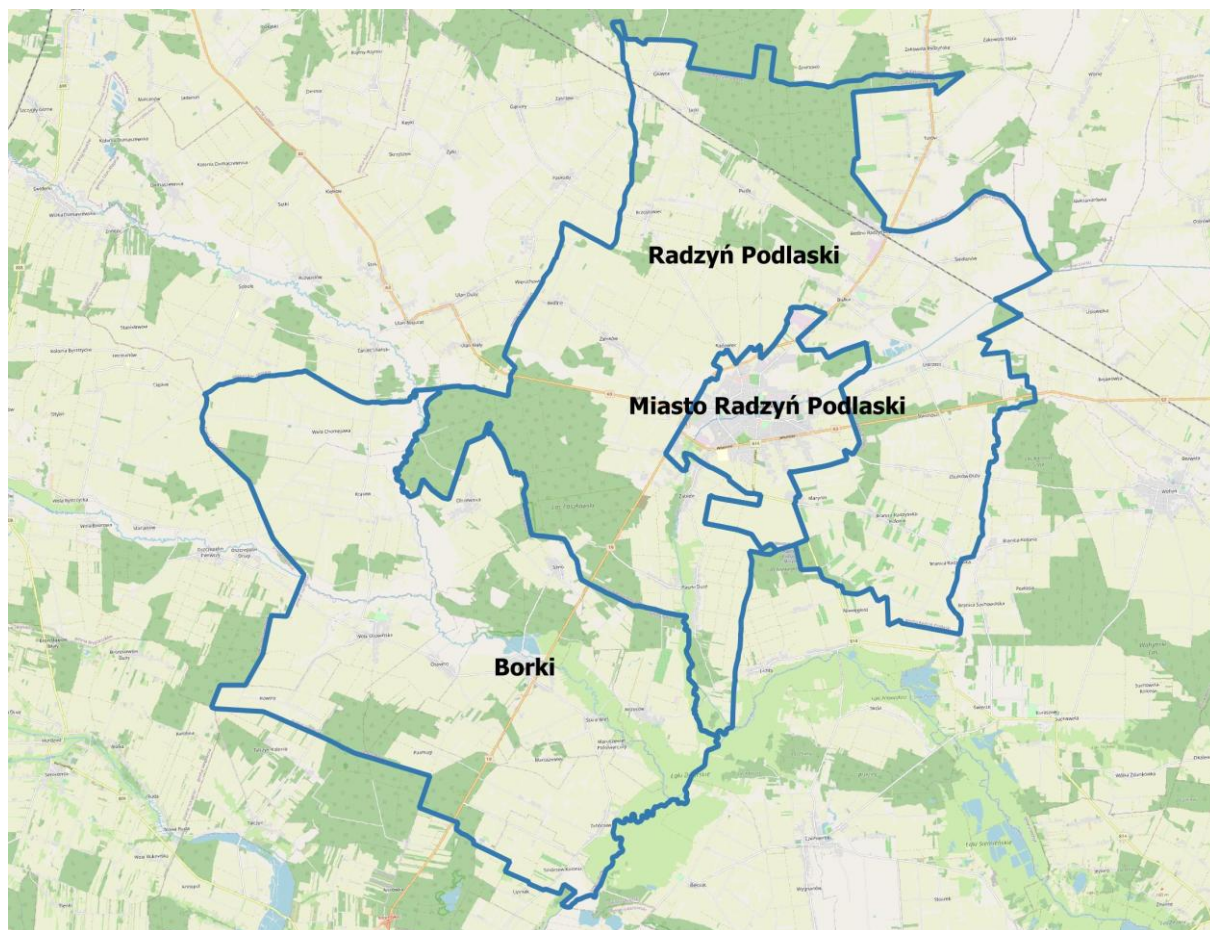
Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 r.

Należy zaznaczyć, że OSI stanowią wybór strategiczny, którego konsekwencją jest skierowanie interwencji publicznej na dany obszar. Dlatego też, Radzyń Podlaski wraz ze swoim OF powinny otrzymać dedykowane wsparcie.

MOF Radzyna Podlaskiego jako ośrodek lokalny, pełni bardzo ważną rolę w ograniczaniu dysproporcji rozwojowych. Z uwagi na fakt, iż obszar doświadcza trudności zarówno w wymiarze gospodarczym, jak i społecznym, niezbędne jest podjęcie działań na rzecz zapewnienia wysokiej jakości życia, która coraz częściej jest czynnikiem przyciągającym do mniejszych ośrodków. Bardzo istotna jest również kwestia lokalnej gospodarki i zapewnienie odpowiedniej ilości i jakości miejsc pracy. Ze względu na dynamiczny rozrost stref podmiejskich, niezwykle kluczowym zagadnieniem jest prowadzenie działań, które będą zapobiegać rosnącym kosztom ekonomicznym, społecznym i ekologicznym Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego.

W związku z powyższym, działania zaplanowane w ramach instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych są ukierunkowane na skuteczniejszą koordynację inicjatyw mających na celu zaspokojenie potrzeb mieszkańców całego obszaru funkcjonalnego, a nie tylko poszczególnych jednostek administracyjnych.

Mapa 2 – Miejski Obszar Funkcjonalny Radzyna Podlaskiego

Źródło: opracowanie własne.

2. Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych została określona na poziomie europejskim jako strategia terytorialna w art. 29 rozporządzenia ogólnego. W dokumentach krajowych, zakres rzeczowy Strategii ZIT reguluje art. 34 ust. 14 ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 oraz rozdział 8.2 Umowy Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce. Jest to minimum warunków, jakie musi spełnić strategia terytorialna pełniąca funkcję Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

Niniejszy dokument zawiera wszystkie wymagane elementy wskazane w poniższej tabeli. W ramach Strategii ZIT wykorzystano również odpowiednie zapisy szerszej Strategii Ponadlokalnej dostosowując je jednocześnie do specyfiki Instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Należy w tym miejscu podkreślić pełną zgodność wskazanych dokumentów strategicznych oraz wskazać na łączące je wzajemne relacje. Zgodnie z założeniami na poziomie ponadlokalnym, Strategia ZIT pełni funkcję wdrożeniową w stosunku do zapisów Strategii Ponadlokalnej w zakresie instrumentu terytorialnego jakim jest ZIT. Wypełnia wszelkie wymagania ustawowe, pozwalające MOF na wykorzystanie alokacji w ramach instrumentu.

Tabela 1 – Wymagania wobec Strategii ZIT na poziomie europejskim i krajowym

	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060	Umowa Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce oraz Ustawa o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027
Wymagany zakres strategii	Strategie terytorialne zawierają następujące elementy: 1) obszar geograficzny, którego dotyczy dana strategia; 2) analizę potrzeb rozwojowych i potencjału danego obszaru, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych; 3) opis zintegrowanego podejścia służącego zaspokojeniu zidentyfikowanych potrzeb rozwojowych i wykorzystaniu potencjału danego obszaru; 4) opis udziału partnerów zgodnie z art. 8 w przygotowaniu strategii i jej realizacji. Strategie terytorialne mogą również zawierać wykaz operacji, które mają być wspierane.	Strategia ZIT określa w szczególności: 1) syntezę diagnozy obszaru realizacji ZIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych; 2) cele, jakie mają być zrealizowane w ramach ZIT, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu powiązane z realizacją właściwego programu; 3) listę projektów wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami; 4) źródła jej finansowania; 5) warunki i procedury obowiązujące w realizacji strategii ZIT; 6) opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwe podmioty

		reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem strategii ZIT oraz sprawozdanie z jego konsultacji społecznych.
--	--	---

Źródło: opracowanie własne.

Zgodnie z wymogami obowiązującego prawa, Strategia ZIT została opracowana i będzie zarządzana przez związek ZIT utworzony w jednej z form współpracy jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w art. 64, art. 74 i art. 84 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. W przypadku Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego Podjęto decyzję o współpracy na podstawie art. 74 tj. w formie Porozumienia. Zawiązanie zinstytucjonalizowanej formy partnerstwa pozwoliło na określenie: zasad współpracy pomiędzy JST realizującymi strategię oraz roli lidera, w tym również w zakresie reprezentacji Związku ZIT wobec władz krajowych i regionalnych. Podstawowym zadaniem Związku ZIT jest kreowanie polityki rozwoju na obszarze realizacji ZIT i koordynowanie realizacji projektów wynikających ze Strategii ZIT.

Zgodnie z założeniami Umowy Partnerstwa, Projekty ZIT mogą realizować wszystkie cele polityki spójności wskazane w rozporządzeniu ogólnym. W niniejszym dokumencie wybrano obszary kluczowe z punktu widzenia JST wchodzących w skład MOF. Interwencje wdrażane w ramach Strategii ZIT w perspektywie finansowej 2021-2027 będą miały charakter zintegrowany i ponadlokalny i będą służyć wzmocnieniu relacji funkcjonalnych. Wybór obszarów strategicznych był również podyktowany zapisami programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027, który określił Cele Szczegółowe możliwe do realizacji w ramach instrumentu ZIT w województwie lubelskim. Szczególne znaczenie w wyborze projektów miała również zasada dotycząca możliwości finansowania wyłącznie przedsięwzięć zintegrowanych, rozwiązujących wspólne problemy, w tym projektów realizowanych wspólnie na etapie przygotowania i realizacji.

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych została poddana procesom konsultacyjnym, gwarantując udział w pracach nad jej przygotowaniem i wdrażaniem partnerów społecznych i gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób ze specjalnymi potrzebami, równości płci i niedyskryminacji. Opis niniejszego procesu został zawarty w niniejszym dokumencie. Jednostki samorządu terytorialnego wchodzące w skład MOF, przystępują do realizacji postanowień Strategii ZIT po zaopiniowaniu jej przez właściwą instytucję zarządzającą programem regionalnym województwa lubelskiego w zakresie możliwości finansowania Strategii ZIT w ramach FEL 2021-2027.

3. Synteza diagnozy

Synteza diagnozy obszaru realizacji ZIT została opracowana na podstawie szerokiego zakresu Diagnozy stanu wyjściowego do Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Gmin i Powiatu Radzyńskiego na lata 2021-2027 z perspektywą do 2035, która zawierała szereg danych na poziomie poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego. Dzięki temu, można było wykorzystać je również podczas syntezy diagnozy dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego. W procesie opracowywania niniejszego rozdziału wykorzystano część wniosków syntezy o charakterze ponadlokalnym oraz opracowano wnioski specyficzne dla MOF, bądź JST wchodzących w jego skład. Należy zaznaczyć, że Diagnoza stanu wyjściowego obszaru współpracy ponadlokalnej prezentuje dane dotyczące obszaru poddanego analizie w ujęciu dynamicznym i porównawczym w kluczowych dla jego rozwoju sektorach i została opracowana z wykorzystaniem statystyki publicznej i właściwych opracowań analitycznych. Synteza diagnozy bazuje zatem na analizie podzielonej na sześć głównych rozdziałów i kilka podrozdziałów tematycznych na które składają się:

1. Uwarunkowania geograficzno-przyrodnicze
 - 1.1. Położenie
 - 1.2. Struktura gruntów
 - 1.3. Walory przyrodnicze i obszary chronione
 - 1.4. Uwarunkowania klimatyczne
2. Społeczeństwo
 - 2.1. Struktura ludności
 - 2.2. Aktywność społeczna mieszkańców
 - 2.3. Opieka nad dziećmi do lat 3
 - 2.4. Szkolnictwo i wychowanie przedszkolne
 - 2.5. Polityka senioralna
3. Aktywność gospodarcza
 - 3.1. Rynek pracy
 - 3.2. Sektor rolniczy
 - 3.3. Sektor przedsiębiorstw
4. Jakość życia
 - 4.1. Drogi i transport
 - 4.2. Zasoby mieszkaniowe
 - 4.3. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna
 - 4.4. Sieć rozdzielcza
 - 4.5. Zagospodarowania odpadów
 - 4.6. Bezpieczeństwo mieszkańców
 - 4.7. Sport i rekreacja
5. Kultura i Turystyka
 - 5.1. Atrakcyjność turystyczna
 - 5.2. Kultura
6. Zarządzanie i finanse
 - 6.1. Finanse
 - 6.2. Dokumenty strategiczne

Synteza przedstawia Miejski Obszar Funkcjonalny jako element szerszego Partnerstwa. Jednak dzięki temu, że diagnoza zawiera wiele szczegółowych informacji dotyczących poszczególnych JST możliwe było zagregowanie danych i przedstawienie wniosków dla MOF. Zakres czasowy analizy w przypadku większości zagadnień obejmuje lata 2015–2019. Jeżeli możliwe było zaprezentowanie nowszych informacji i danych, które wnoszą wartość dodaną do części analitycznej, to również je przedstawiono. W procesie analitycznym wykorzystano szereg wskaźników statystycznych, uwzględniających różnorodne aspekty szeroko rozumianego potencjału społeczno-gospodarczego i przestrzennego. Źródłem informacji były przede wszystkim bazy danych GUS oraz dane pochodzące od instytucji zewnętrznych. Całość diagnozy została podsumowana w niniejszym rozdziale jako syntetyczne wskazanie najważniejszych wniosków wynikających z części diagnostycznej. Należy również zaznaczyć, że kolejny etap prac tj. analiza problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego pozwoliła na wybranie najważniejszych elementów zaprezentowanych w syntezie diagnozy, a następnie określenie celów strategicznych i rozwojowych.

Tabela 2 – Synteza diagnozy obszaru realizacji ZIT

Uwarunkowania geograficzno-przyrodnicze	Społeczeństwo	Jakość życia
- Miejski Obszar Funkcjonalny położony jest w środkowo – wschodniej Polsce, w północnej części województwa lubelskiego. - Łączna powierzchnia administracyjna obszaru wynosi 286 km². - Na terenie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego dominującym kierunkiem wykorzystania powierzchni są użytki rolne. - Na terenie Miasta Radzyń Podlaski znajduje się znaczący udział gruntów zurbanizowanych i zabudowanych. - Gmina Radzyń Podlaski charakteryzuje się największą lesistością ze wszystkich gmin MOF (na poziomie 29,2%). - MOF Radzyna Podlaskiego jest obszarem	- Na koniec 2019 r. liczba ludności Obszaru Funkcjonalnego wyniosła 29 731 mieszkańców. - We wszystkich gminach MOF możemy zauważyć spadek liczby ludności. - Największa gęstość zaludnienia ze wszystkich gmin MOF odnotowana jest na terenie Miasta Radzyń Podlaski. - Średnio na 100 mężczyzn w obszarze przypada 102 kobiety. - Liczba zawieranych małżeństw na terenie MOF zdecydowanie spada. - Wskaźnik obciążenia demograficznego tj. liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w MOF wynosi 32,8. - Gminy z największym udziałem osób w wieku poprodukcyjnym to Miasto	- Miejski Obszar Funkcjonalny jest punktem przecięcia dróg krajowych 63 i 19. - Na terenie MOF znajduje się droga wojewódzka: nr 814. - Infrastruktura kolejowa znajdująca się na terenie MOF związana z linią kolejową nr 30 na trasie Lublin – Łuków przebiega przez Gminę Radzyń Podlaski. - Liczba mieszkań w MOF regularnie rośnie i w 2019 r. w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosiła średnio 327,23. - W gminach Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego na przestrzeni okresu 2015-2019 odnotowuje się regularny spadek wartości wskaźnika ludności korzystającej z pomocy społecznej.

o wysokim poziomie atrakcyjności przyrodniczej. - Należy podjąć działania prowadzące do ograniczania niskiej emisji jak np. termomodernizacja, instalacje OZE itp. - Wysoki poziom nasłonecznienia daje możliwość efektywnego wykorzystania OZE. - Termomodernizacja budynków i zwiększenie poziomu wykorzystania OZE będą elementem generującym znaczące oszczędności w gminach. - Miejski Obszar Funkcjonalny położony jest w zasięgu regionu klimatycznego wschodnio małopolskiego, krainy klimatycznej chełmsko-podlaskiej. Klimat charakteryzuje ciepłym i długim latem, oraz dłuższym okresem trwania zimy. - Występują okresy opadowe dające możliwości zagospodarowania wód. - W zakresie adaptacji do zmian klimatu dominują potrzeby w zakresie ochrony powietrza. - Uwarunkowania geograficzno-przyrodnicze wpływają na jego atrakcyjność turystyczną	Radzyń Podlaski, Gmina Radzyń Podlaski. - Najlepszą sytuację pod kątem klubów seniora odnotowujemy w gminie Borki, posiadającej dwa takie kluby. - Prognozuje się wzrost liczby ludności w wieku senioralnym. - Największy zasób ludności w wieku produkcyjnym stanowi Miasto Radzyń Podlaski. - W Miejskim Obszarze Funkcjonalnym, saldo migracji jest zdecydowanie ujemne. - Zdecydowanie największa liczba organizacji pozarządowych zarejestrowana była na terenie Miasta Radzyń Podlaski (70 organizacji w 2019 r.). - Na terenie Gminy Borki działa najwięcej KGW (7). - Największą liczbę dzieci do lat 3 odnotowano w Mieście Radzyń Podlaski. - Na terenie Gminy Borki nie ma żadnych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3. - Miasto Radzyń Podlaski ma współczynnik skolaryzacji przekraczający 100, tzn. że zapewnia edukację przedszkolną i szkolną, również dla dzieci z pozostałych gmin Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego. - W celu zapewnienia odpowiedniej jakości kształcenia należy podjąć działania wspierające lokalne szkoły. - W MOF występują potrzeby włączenia w programy rozwojowe szkół i uzupełnienia infrastruktury kształcenia zawodowego.	- Głównym ośrodkiem ochrony zdrowia w MOF jest Miasto Radzyń Podlaski. - Na przestrzeni lat 2015-2019 długość sieci wodociągowej w MOF systematycznie wzrastała i w 2019 r. wynosiła 434,5 km. - Infrastruktura kanalizacyjna nie rozwija się tak jak szybko jak sieć wodociągowa. Łączna jej długość to 273,4 km. Jednak występuje duża dysproporcja pomiędzy Miastem Radzyń Podlaski a pozostałymi gminami. - Najwięcej ludności korzystającej z gazu zamieszkuje Miasto Radzyń Podlaski. Gmina Borki nie jest zgazyfikowana. - Na terenie MOF, od 2010 roku działa Zakład Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Adamkach k. Radzynia Podlaskiego Spółka z o.o. - W MOF przeważają zagrożenia komunikacyjne. Drugie w kolejności są wydarzenia pogodowe. - Jednostki odpowiedzialne za bezpieczeństwo mieszkańców znajdują się głównie w Mieście Radzyń Podlaski. - Kultura fizyczna i sport stanowią dla mieszkańców obszaru bardzo ważną sferę życia publicznego. - Identyfikuje się braki w przyszłolnej infrastrukturze sportowej.
---	--	---

	- Wsparcie "miękkie" dla szkół powinno opierać się na realizacji dodatkowych działań (m.in. w zakresie zawodów sportowych, naukowych, paraolimpiad, konkursów, konferencji we współpracy z uczelniami wyższymi, wyjazdów do muzeów, teatrów) jako elementów wzbogacających ofertę rozwoju kompetencji społecznych czy rozwoju dodatkowych zainteresowań młodzieży/uczniów.	- Na terenie MOF istnieje potrzeba tworzenia rozwiązań cyfrowych zapewniających wysoki poziom bezpieczeństwa, jakości i dostępności e-usług skierowanych do obywateli. - Część infrastruktury szkolnej na terenie MOF wymaga dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
Aktywność gospodarcza	Kultura i Turystyka	Zarządzanie i finanse
- Najwyższy poziom liczby osób pracujących w przeliczeniu na 1000 mieszkańców jest w Mieście Radzyń Podlaski. W 2019 r. wynosił on 350. - Na terenie MOF zarejestrowano 766 osób bezrobotnych. - Na przestrzeni lat 2015 – 2019 możemy zaobserwować spadek liczby bezrobotnych w MOF. - Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosi odpowiednio: 72 – Miasto Radzyń Podlaski, 51 – Borki, 58 – Radzyń Podlaski. - Znaczna część gospodarstw utrzymuje się również z dochodu z pracy najemnej oraz pozarolniczej działalności gospodarczej. - Gmina Radzyń Podlaski dominuje w MOF pod	- Turystyka jako ważna gałąź gospodarki może stanowić ważny element rozwojowy w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym. - Miejski Obszar Funkcjonalny wraz ze swoimi walorami przyrodniczymi posiada duży potencjał turystyczny i doskonałe warunki do uprawiania różnych form rekreacji i wypoczynku. - Na terenie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego działa Punkt Informacji Turystyczno-Kulturowej, przy ul. Jana Pawła II 2 (pałac Potockich). - Ważnym elementem infrastruktury turystycznej są szlaki rowerowe. - Parki i zespoły pałacowo parkowe (m.in. Zabytkowy Park w Woli Osowińskiej, Park w Radzynie Podlaskim oraz ogrody przypałacowe w Zespole Pałacowo-Parkowym w Branicy Radzyńskiej) stanowią istotny zasób turystyczny MOF. - Oznakowane piesze szlaki turystyczne wychodzące z	- We wszystkich gminach MOF na przestrzeni lat 2015-2019 możemy zaobserwować systematyczny i znaczący wzrost poziomu dochodów. - Najwyższy wzrost dochodów odnotowano w Gminie Borki, gdzie poziom dochodów w badanym okresie wzrósł o 61,25%. - Poziom wydatków w przeliczeniu na 1 mieszkańca we wszystkich gminach MOF stale rośnie. - Najwyższą wartość wydatków na mieszkańca w 2019 r. odnotowano w Gminie Borki. - Średnia wartość wskaźnika dochodów dla całego MOF jest wyższa od wydatków. - Jednostki samorządu terytorialnego wchodzące w skład Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego wykazują dużą skuteczność w pozyskiwaniu środków zewnętrznych. - Wszystkie JST MOF posiadają strategiczne

względem uprawy roślin i hodowli zwierząt. - W 2019 r. na terenie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego znajdowały się 2 394 podmioty z sektora prywatnego. - W 2019 r. na terenie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego 1865 osób prowadziło działalność gospodarczą. - Na terenie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego dominują mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników. - Zwiększenie poziomu cyfryzacji gmin będzie elementem wpływającym pozytywnie na wzrost aktywności gospodarczej.	Radzynia Podlaskiego mają długość prawie 80 km. - Na terenie MOF znajduje się dość duża liczba zabytków odnotowanych w wykazie zabytków woj. lubelskiego. - Odnotowuje się stały wzrost liczby uczestników imprez kulturalnych. - Głównym ośrodkiem kulturalnym MOF jest Miasto Radzyń Podlaski. - Uzupełnieniem oferty kulturalnej dla mieszkańców obszaru jest oferta biblioteczna. - Księgozbiór biblioteczny w gminach MOF jest dość bogaty i zawiera 144 289 egzemplarzy. - Infrastruktura na rzecz rozwoju turystyki w MOF wymaga dalszych inwestycji. - Dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe stanowi istotny zasób rozwojowy MOF. - W MOF zidentyfikowano potrzeby dot. poprawy wykorzystania potencjału turystycznego.	dokumenty sektorowe w zakresie: rewitalizacji, gospodarki niskoemisyjnej i problemów społecznych. - Część budynków publicznych na terenie MOF wymaga termomodernizacji.
---	--	--

Źródło: opracowanie własne.

W diagnozie uwzględniono również kwestie dotyczące powiązań, współrelacji i współzależności pomiędzy Partnerami JST, tj. pomiędzy ośrodkiem rdzeniowym – Miastem Radzyń Podlaski, a gminami wiejskimi – Radzyń Podlaski i Borki oraz powiatem radzyńskim dzięki którym powstały, utrzymują się i będą rozwijane powiązania funkcjonalne w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym. Istotnym elementem spajającym jest również udział powiatu radzyńskiego w niniejszym Partnerstwie.

Analiza wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych w wielu miejscach opiera się na bilansie przepływu usług pomiędzy gminami związku ZIT. Dzięki takiemu bilansowi istnieje możliwość ustalenia zakresu i poziomu zaspokajania potrzeb mieszkańców w ramach MOF, a także deficyty MOF i skalę ich zaspokajania poza obszarem. Pozwoliło to również na wskazanie wniosków z analizy powiązań funkcjonalnych. Obszarami, w których szczególnie widoczne są powiązania funkcjonalne są przede wszystkim adaptacja do zmian klimatu (głównie w zakresie ochrony powietrza poprzez termomodernizację i OZE), cyfryzacja, edukacja, turystyka.

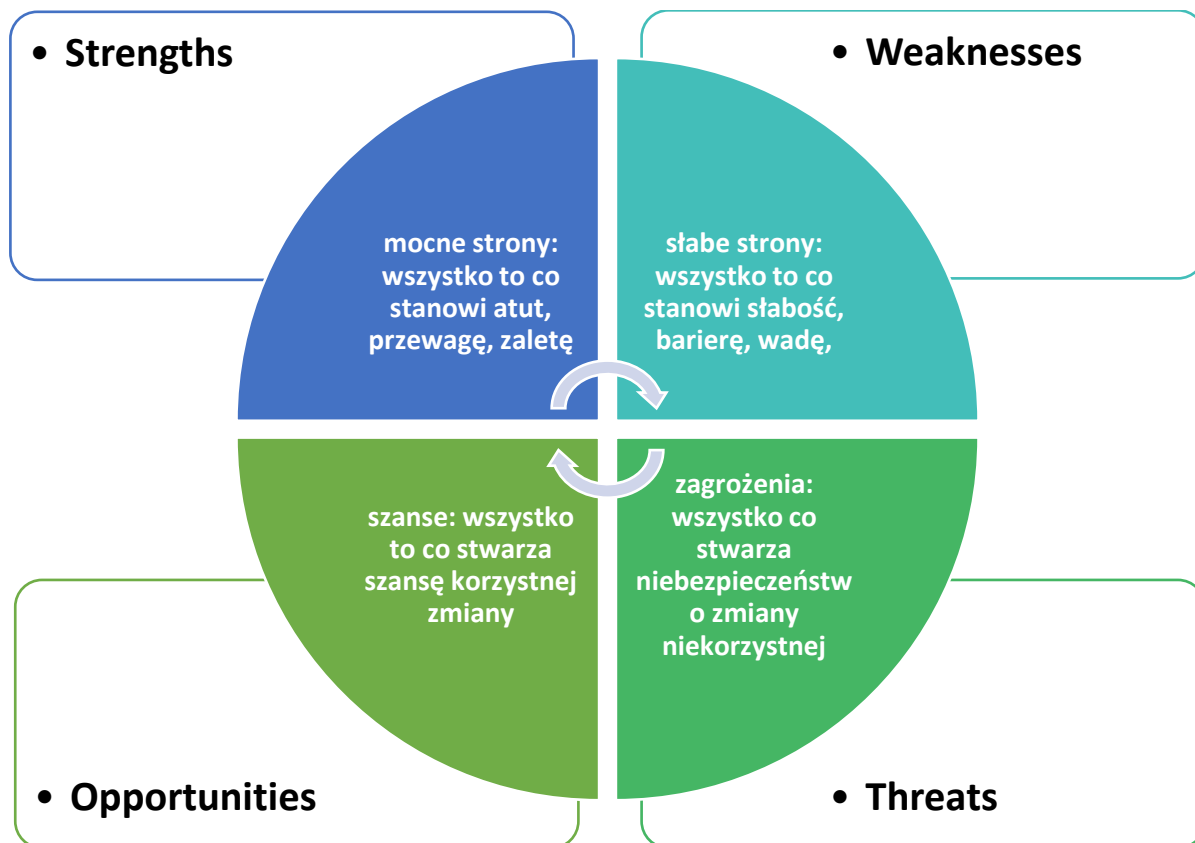
Należy w tym miejscu zaznaczyć, że Miejski Obszar Funkcjonalny Radzyna Podlaskiego obejmujący Miasto Radzyń Podlaski, Gminę Radzyń Podlaski i Gminę Borki został wskazany w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 jako MOF ośrodka lokalnego. Taki stan rzeczy dowodzi, że powiązania występujące pomiędzy poszczególnymi gminami są na tyle silne i oddziałujące na siebie nawzajem, że zasadnym jest wyznaczenie MOF we wskazanym powyżej składzie. Ze względu na potrzebę zdefiniowania nowej regionalnej polityki rozwoju, dotyczącej wzmacniania funkcjonalnego miast i ich obszarów funkcjonalnych, w ramach diagnozy do SRWL 2030 przeprowadzono analizę kryterialną mającą na celu weryfikację delimitacji MOF ośrodków subregionalnych oraz wyznaczenie MOF ośrodków lokalnych. Analiza oparta została na badaniu m. in. następujących wskaźników:

1. liczba dojeżdżających do pracy do miejskiego ośrodka rdzeniowego
2. saldo migracji wewnętrznych
3. udział pracujących poza rolnictwem
4. liczba podmiotów gospodarczych
5. liczba podmiotów gospodarki narodowej prowadzących działalność profesjonalną, naukową i techniczną
6. gęstość zaludnienia (z wyłączeniem terenów leśnych)
7. zameldowania na pobyt stały
8. liczba mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 mieszkańców
9. zasięgi komunikacji miejskiej rdzenia MOF
10. natężenie ruchu na głównych powiązaniach komunikacyjnych (drogach krajowych i wojewódzkich) ośrodka rdzeniowego
11. lokalizacja istniejących lub planowanych obwodnic rdzenia MOF

4. Analiza problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych

Analiza problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych w postaci analizy SWOT bazuje na wnioskach z przeprowadzonej diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej oraz wynikach ankiety zrealizowanej wśród mieszkańców i lokalnych interesariuszy obszaru funkcjonalnego w trakcie procesu opracowywania Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Gmin i Powiatu Radzyńskiego na lata 2021-2027 z perspektywą do 2035. Należy jednak zaznaczyć, iż z uwagi na charakter analizowanych informacji i indywidualne przedstawienie danych dla każdej z JST, możliwe było zestawienie cech charakterystycznych dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego. Zależności, związki i funkcjonalności przenikające się w ramach gmin: Miasto Radzyń Podlaski, Radzyń Podlaski oraz Borki są szczególnie silne i istotne. Na tej właśnie podstawie zidentyfikowano poszczególne elementy analizy SWOT:

Rysunek 1 – Elementy analizy SWOT

Źródło: opracowanie własne.

Kolejnym etapem analizy SWOT była ocena ważności poszczególnych czynników i wybór tych, które pełnią najistotniejszą rolę dla dalszego rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego. Obydwa etapy zostały zrealizowane również z udziałem kluczowych interesariuszy lokalnych.

Wśród ogólnych zaleceń wynikających z analizy SWOT należy zwrócić uwagę na dwie podstawowe zasady, które powinny znaleźć zastosowanie w MOF. Należy redukować zagrożenia i wykorzystać szanse oraz eliminować słabe strony i wzmacniać mocne strony. Warto również zwrócić uwagę na relacje zachodzące odpowiednio między poszczególnymi elementami analizy SWOT.

Taką uporządkowaną analizę stopnia oddziaływania poszczególnych czynników na siebie wzajemnie i prognostycznych skutków wskazanych relacji możemy traktować jako punkt wyjścia do sformułowania wyzwań i zintegrowanych celów rozwojowych dla całego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Wskazane elementy analizy SWOT w znacznej części pokrywają się z elementami analizy opracowanej na poziomie ponadlokalnym. Biorąc jednak pod uwagę specyficzny charakter MOF, dokonano ponownego przeglądu i priorytetyzacji: silnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń dla obszaru.

SILNE STRONY:

1. Walory przyrodnicze i atrakcyjność turystyczna.
2. Dziedzictwo kulturowe, przyrodnicze i zabytki.
 3. Rosnąca aktywność społeczna.
 4. Obiekty sportowo-rekreacyjne.
5. Atrakcyjność turystyczna obszaru.
6. Wolne tereny możliwe do wykorzystania jako inwestycyjne.
7. Dobra dostępność komunikacyjna.
8. Przyjazny klimat dobrosąsiedzki.
9. Wysoki poziom edukacji.
10. Rozwijające się rolnictwo.
11. Wysoki poziom nasłonecznienia.
12. Duża liczba organizacji działających na rzecz seniorów.
13. Sprawne organizacje pozarządowe.

SŁABE STRONY:

1. Niewykorzystany potencjał turystyczny.
2. Niedostateczne dofinansowanie remontów dróg lokalnych.
3. Zbyt niski poziom płac oferowany na rynku pracy.
4. Zbyt małe nakłady na termomodernizację budynków komunalnych.
5. Niedostateczna liczba mieszkań komunalnych.
6. Nieuźbrojone i rozproszone tereny inwestycyjne.
7. Niewykorzystany potencjał OZE.
8. Zbyt mała liczba żłobków.
9. Oferta edukacyjna niedostosowana do potrzeb rynku pracy.
10. Zanieczyszczone nieodpowiednimi źródłami ciepła powietrze.
11. Uboga oferta programowa wsparcia seniorów.
12. Braki w szkolnej infrastrukturze sportowej.
13. Niedostateczna ilość ścieżek rowerowych.

SZANSE:

1. Rozbudowa przestrzeni dla aktywnego wypoczynku.
2. Odpowiednia promocja obszaru.
3. Zwiększenie wykorzystania małej retencji.
 4. Rozwój turystyki.
5. Rozwój infrastruktury drogowo-komunikacyjnej.
6. Wykorzystanie walorów przyrodniczych, w tym w szczególności infrastruktury parkowej.
 7. Rozwój oferty kulturalnej.
8. Poprawa jakości przestrzeni publicznej.
9. Podejmowanie wspólnych inicjatyw przez gminy.
10. Rozwój energii z OZE i termomodernizacja obiektów.
 11. Cyfryzacja usług publicznych.
12. Poprawa jakości infrastruktury i oferty edukacyjnej.
13. Utworzenie centrum rehabilitacji i usługi dla osób z niepełnosprawnościami.
14. Wykorzystanie potencjału zabytkowego centrum Radzyna Podlaskiego.

ZAGROŻENIA:

1. Wzrost cen.
2. „Starzenie się” społeczeństwa i emigracja ludzi młodych.
 3. Rosnąca ilość odpadów komunalnych.
4. Utrzymywanie się pandemii COVID-19.
 5. Zbyt niskie płace.
6. Postępujące zanieczyszczenie środowiska.
7. Niedostateczna ochrona małych gospodarstw rodzinnych.
 8. Niszcząca infrastruktura drogowo-komunikacyjna.
9. Brak uregulowań prawnych służących ochronie gospodarstw rolnych.
 10. Degradacja przestrzeni publicznej, w tym parkowej.
11. Niedostateczny rozwój gospodarczy terenów Polski Wschodniej.
 12. Zbyt mała liczba turystów.
13. Zmiany klimatyczne i zanieczyszczenia powietrza.

Wskazane powyżej: silne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia przedstawiono na poziomie MOF Radzyna Podlaskiego. Powyższa analiza pokazuje obszar funkcjonalny jako całość, nakreślając jednocześnie jego najważniejsze cechy wspólne (zarówno pozytywne jak i negatywne) w obliczu wyzwań stojących przed Partnerami.

Dokonując analizy problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych MOF Radzyna Podlaskiego uwzględniono również analizę wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych w MOF. W znacznej mierze opiera się ona na bilansie występowania i przepływu usług pomiędzy gminami związku ZIT MOF.

Dzięki takiemu bilansowi istnieje możliwość ustalenia zakresu i poziomu zaspokajania potrzeb mieszkańców w ramach MOF Radzyna Podlaskiego, a także deficyty MOF i skalę ich zaspokajania poza obszarem. Wyznaczone Zintegrowane Cele Operacyjne ZIT, a także odpowiadające tym celom projekty mają za zadanie wywrzeć korzystny wpływ na zrównoważony rozwój całego obszaru funkcjonalnego, niwelowanie niekorzystnych różnic i efektywne wykorzystanie potencjałów gmin MOF.

Szczególnie widoczne są tutaj relacje w sferze rynku pracy, edukacji, dostępu do usług zdrowotnych oraz kultury w ramach, których możemy zaobserwować:

- niedobory i deficyty w określonych dziedzinach i w zakresie usług/świadczeń na rzecz społeczności obszaru współpracy JST,
- zagrożenia jakie stanowią zjawiska zewnętrzne,
- kluczowe zasoby stanowiące przewagi konkurencyjne i/lub dobre praktyki wykorzystania potencjału i których pozytywne oddziaływanie może zostać wzmocnione poprzez realizację ZIT.

W samym ośrodku miejskim dostęp do ww. usług jest na wysokim poziomie, poza rdzeniem MOF – dostęp do niektórych z nich bywa ograniczony. Jeżeli chodzi o zasoby poszczególnych JST stanowiące o ich ponadlokalnym potencjale, należy tutaj wymienić w szczególności zasoby turystyczne i kulturowe.

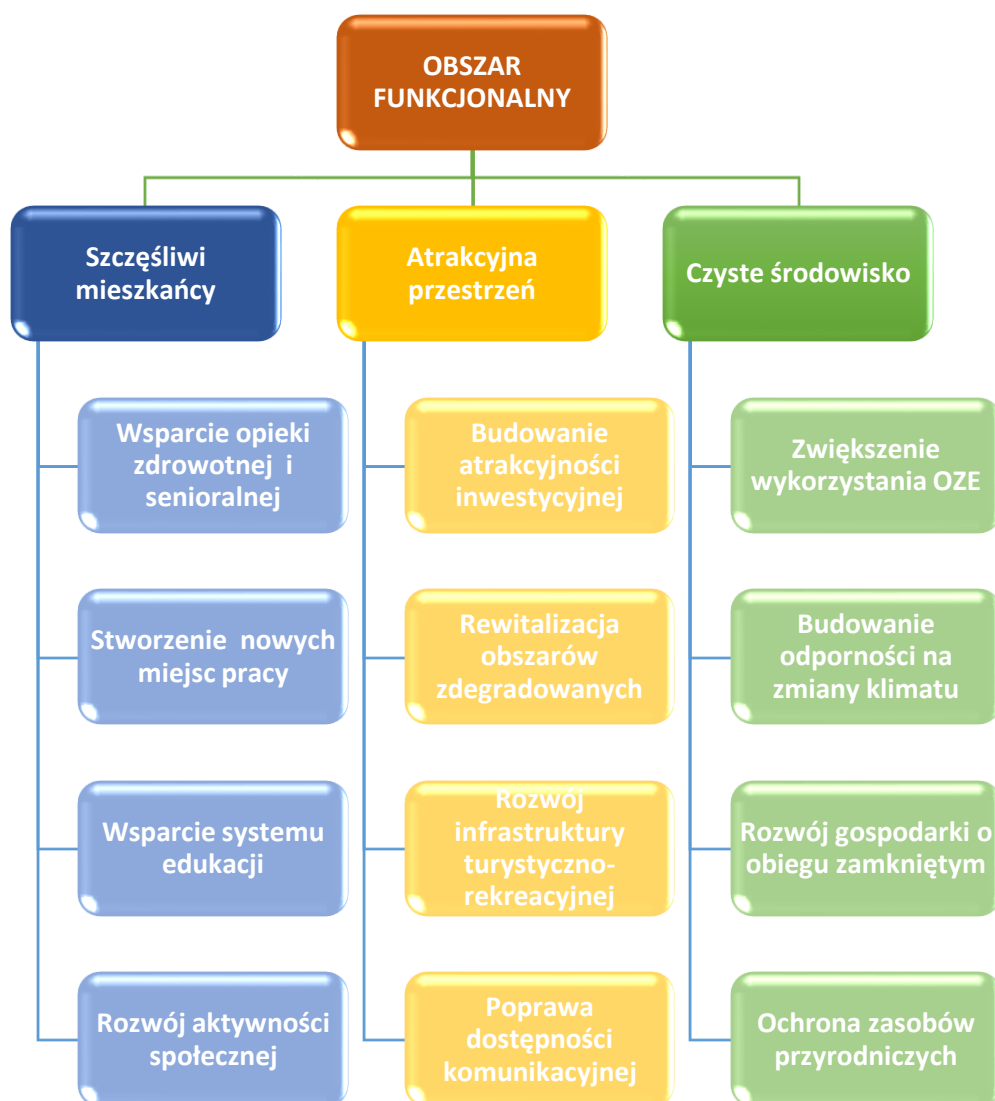
Partnerzy mają również wspólne problemy, które wymagają solidarnych i systemowych rozwiązań. Możemy tutaj wyróżnić takie potrzeby jak: poprawa poziomu cyfryzacji, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii i termomodernizacja oraz adaptacja do zmian klimatu.

Rozwiązaniem powyższych problemów i potrzeb oraz sposobem na wykorzystanie szans i wewnętrznych potencjałów będą projekty realizowane w ramach instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Do najważniejszych obszarów podlegających interwencji w ramach planowanych do realizacji działań możemy wyróżnić: cyfryzację, ochronę klimatu i środowiska (w szczególności w zakresie jakości powietrza), OZE, edukację i turystykę. Są to najważniejsze obszary tematyczne w których występują wzajemne powiązania gospodarcze, społeczne i środowiskowe w MOF Radzyna Podlaskiego. Analiza SWOT wskazała, że to właśnie w niniejszych obszarach występują wspólne problemy i potrzeby, które mogą zostać rozwiązane poprzez realizację projektów o charakterze zintegrowanym. Obszary te wykazują również walory i szanse, które należy wzmocnić i wykorzystać.

5. Zintegrowane Cele Operacyjne

W dokumencie Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Gmin i Powiatu Radzyńskiego na lata 2021-2027 z perspektywą do 2035, zaproponowano trzy cele strategiczne oraz uszczegóławiające je cele operacyjne dla Obszaru Funkcjonalnego, w którego skład wchodzi: Powiat Radzyński i siedem gmin z jego obszaru: Miasto Radzyń Podlaski, Borki, Czemierniki, Komarówka Podlaska, Radzyń Podlaski, Ulan-Majorat, Wohyń. Cele określone są w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Opisują przejście od sytuacji wyjściowej do sytuacji pożądaney. Odpowiadają one na potrzeby rozwojowe Obszaru Funkcjonalnego oraz mają stanowić odpowiedź na jego problemy i potencjały. Z uwagi na fakt, że w ramach powyższej strategii wskazano istnienie na jej terytorium Obszaru Strategicznej Interwencji w postaci Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego niezbędne jest wskazanie celów zintegrowanych i najistotniejszych z punktu widzenia gmin wchodzących w jego skład. Cele te mają zostać zrealizowane za pomocą Instrumentu ZIT, który w województwie lubelskim jest dedykowany właśnie miejskim obszarom funkcjonalnym.

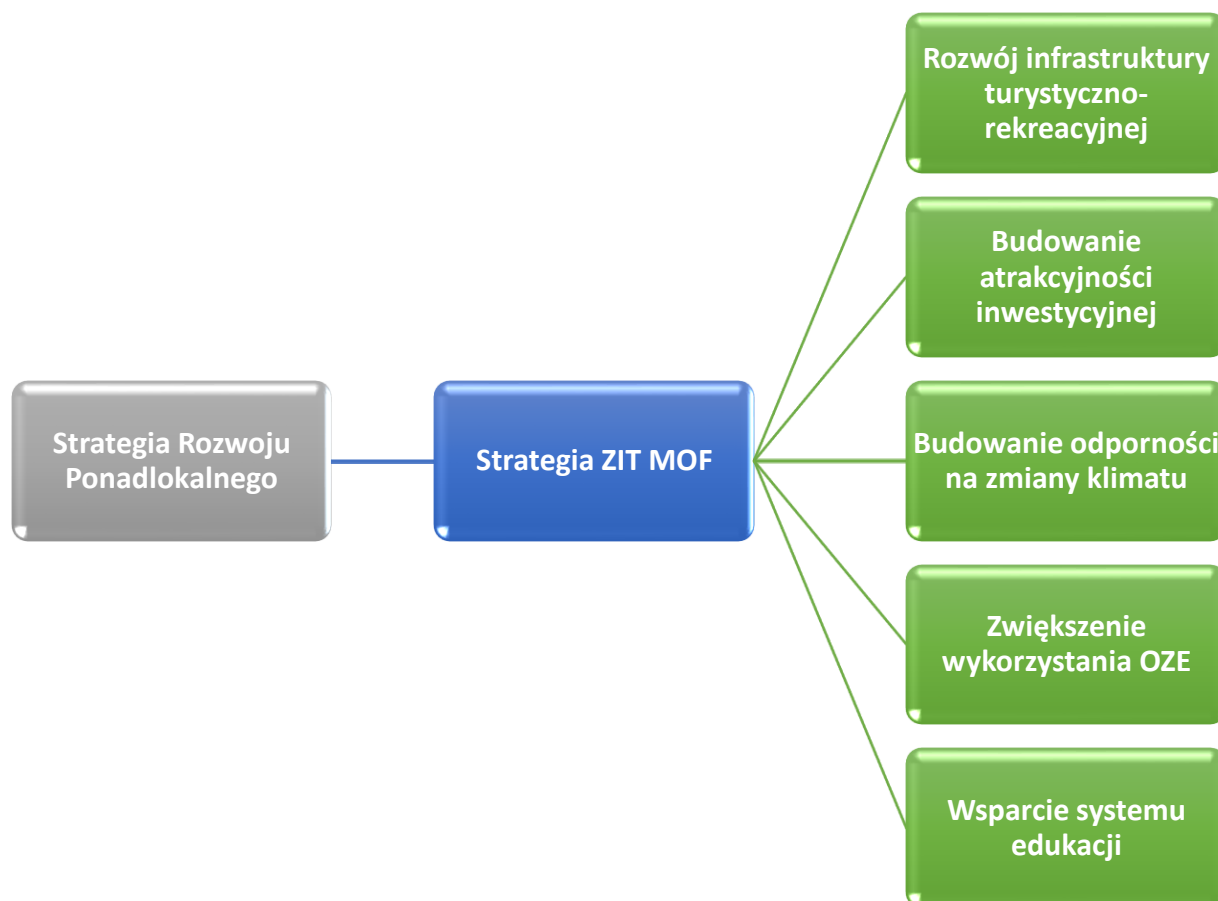
Rysunek 3 – Układ celów strategicznych i operacyjnych SRP

Źródło: Opracowanie własne.

Dlatego też, spośród celów operacyjnych wskazanych w SRP, zgodnie z jej postanowieniami - wybrano cele specyficzne dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego, które zostały określone mianem Zintegrowanych Celów Operacyjnych. Cele te w sposób szczególny łączą się z problematyką i potrzebami MOF Radzyna Podlaskiego. Identyfikacja kluczowych zmian niezbędnych do realizacji założonych Zintegrowanych Celów Operacyjnych ZIT pozwoli na określenie zarówno najważniejszych kierunków interwencji, jak i konkretnych projektów pozwalających na ich osiągnięcie.

Rysunek 4 – Wybrane cele operacyjne SRP zidentyfikowane jako Zintegrowane Cele Operacyjne ZIT

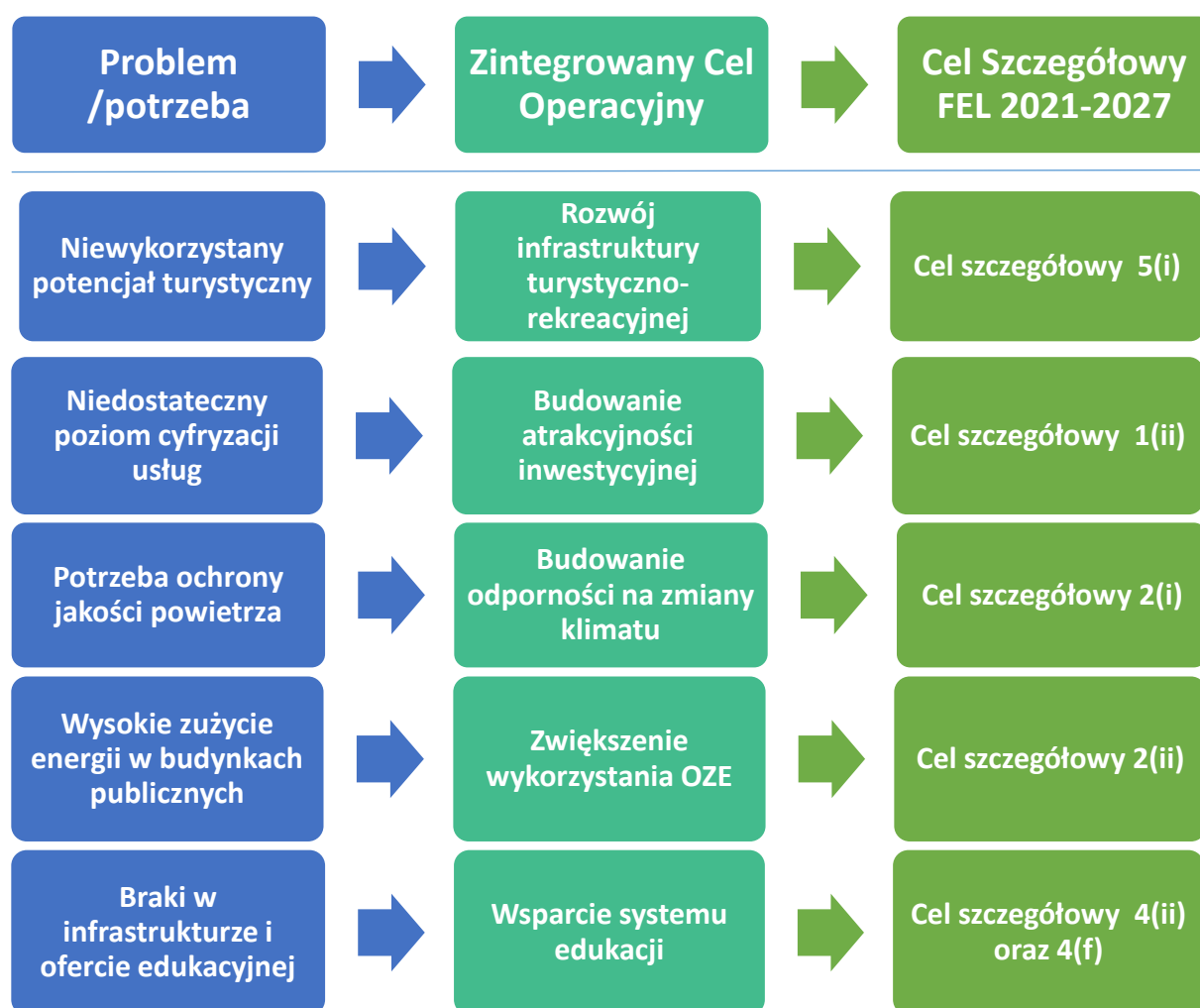

Źródło: Opracowanie własne.

Struktura celów w Strategii Rozwoju Ponadlokalnego tworzy logicznie powiązany, spójny system odpowiadający na poszczególne kategorie problemowe. Realizacja zaplanowanych kierunków działań powinna zapewniać osiągnięcie celów operacyjnych, co z kolei przyczyni się do osiągnięcia celów wyższego rzędu, czyli celów strategicznych. Zgodnie z założeniami wdrożeniowymi SRP, w ramach interwencji realizowanej za pomocą instrumentu terytorialnego ZIT zostaną osiągnięte cele operacyjne SRP określane również jako Zintegrowane Cele Operacyjne ZIT. Zaplanowane zgodnie ze strukturą celów rozwojowych i operacyjnych: Budowanie atrakcyjności inwestycyjnej, Zwiększenie wykorzystania OZE, Budowanie odporności na zmiany klimatu, Rozwój aktywności społecznej oraz Wsparcie systemu edukacji to najważniejsze elementy mające wpływ na rozwój Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego.

Wskazane Zintegrowane Cele Operacyjne mają również pokazywać wykorzystanie podejścia zintegrowanego w procesie realizacji postanowień dokumentów strategicznych. Zgodnie z założeniami Umowy Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce wyłącznie projekty o charakterze zintegrowanym otrzymają wsparcie w ramach instrumentu ZIT. Strategia ZIT MOF Radzyna Podlaskiego została opracowana z uwzględnieniem lokalnych powiązań funkcjonalnych i bazuje na potencjałach i potrzebach MOF oraz uwzględnia zintegrowane podejście do realizacji inwestycji. Zintegrowany charakter przedsięwzięcia gwarantuje realizacja projektów kompleksowo rozwiązujących szerszy zakres problemów, wykorzystujący szerszy zakres potencjałów, odpowiadający na szerszy zakres potrzeb różnych grup beneficjentów końcowych, łączący różne działania. Należy zaznaczyć, że dopuszcza się w tym zakresie realizację projektów partnerskich wzmacniających uzyskanie efektu synergii.

Rysunek 5 – Matryca Zintegrowanych Celów Operacyjnych ZIT i CS FEL 2021-2027

Źródło: Opracowanie własne.

6. Zgodność Strategii ZIT z dokumentami nadrzędnymi

Opracowanie wspólnej Strategii ZIT jest odpowiedzią na potrzebę planowania działań rozwojowych wykraczających i oddziałujących poza granice administracyjne jednostek terytorialnych. Jest również wyrazem integracji kontekstowej dokumentu. Należy w tym miejscu podkreślić, że cele MOF RP korespondują z priorytetami zawartymi w SRWL2030, KSRR 2030 oraz celami polityki spójności.

Opracowanie dokumentu dotyczącego kilku samorządów pozwoli również na aplikowanie o środki unijne, a także umożliwi realizację zintegrowanych projektów partnerskich. W niniejszym rozdziale wskazano zbiór podstawowych dokumentów wyższego rzędu, z którymi Strategia ZIT MOF RP wykazuje spójność. Opisane dokumenty strategiczne stanowią warunki brzegowe dla Strategii ZIT MOF RP, która przygotowana została w pełnej zgodności z tymi dokumentami. Dlatego też możemy tutaj mówić o pełnej integracji kontekstowej. Jednocześnie, mając na uwadze rozpoczynającą się nową perspektywę finansową Unii Europejskiej na lata 2021 – 2027 dołożono wszelkich starań, aby działania określone w dokumencie odpowiadały równocześnie na wyzwania na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym zidentyfikowane w poszczególnych obszarach wsparcia współfinansowanych z Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych.

6.1. Dokumenty strategiczne na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym

Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Komisja Europejska w Rozporządzeniach Parlamentu Europejskiego i Rady przedstawiła Cele Polityki Spójności na lata 2021-2027. Pakiet rozporządzeń obejmuje przede wszystkim: rozporządzenie ramowe, rozporządzenie ws. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Funduszu Spójności (FS), rozporządzenie ws. Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+), rozporządzenie ws. Interreg, rozporządzenie ws. Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST). Jednym z elementów ww. dokumentów jest przedstawienie podstawowych założeń i Celów Tematycznych dla Polityki Spójności oraz proponowanych przez Komisję Europejską zasad funkcjonowania programów operacyjnych w perspektywie 2021–2027. W latach 2021-2027 Polska będzie realizować działania w ramach wszystkich pięciu celów polityki spójności oraz celu dodatkowego umożliwiającego obywatelom i regionom łagodzenie społecznych, gospodarczych i środowiskowo-przestrzennych skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu. Jednym z ważniejszych jest Cel Tematyczny nr 5 – Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów i inicjatyw lokalnych, który jest podstawą ustanowienia Instrumentów Terytorialnych (w tym ZIT) i będzie głównym źródłem finansowania projektów w ramach obszarów funkcjonalnych w perspektywie 2021 – 2027. Zaplanowano jednak, że w ramach ZIT możliwa będzie realizacja projektów również we wszystkich pozostałych celach polityki. Zarówno współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego jak i Europejskiego Funduszu Społecznego.

Jeżeli chodzi o poziom krajowy, należy zwrócić uwagę na Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, jako jeden z ważniejszych dokumentów krajowych wskazuje, że

zrównoważony rozwój społeczny i regionalny to rozwój skierowany na terytorialną różnorodność oraz jej atuty, a jednocześnie dbający o zapewnienie całemu społeczeństwu wysokiej jakości życia. W określonym w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju modelu zarządzania głównymi procesami rozwojowymi w kraju, do miast podchodzi się jako do obszarów przestrzennej koncentracji wyzwań rozwojowych. Wiele ośrodków miejskich, ze względu na skupienie czynników społeczno-gospodarczych negatywnie wpływających na dynamikę rozwoju, nie w pełni wykorzystuje swoje możliwości rozwojowe. Działania w ramach miejskiego wymiaru SOR koncentrują się na wspieraniu rozwoju wszystkich miast bez względu na ich wielkość, położenie czy pełnione funkcje społeczne, gospodarcze i administracyjne.

Strategia ZIT MOF RP realizować będzie również postanowienia KSRR 2030 dotyczące zrównoważonego rozwoju poszczególnych części kraju w wymiarze gospodarczym, środowiskowym, społecznym i przestrzennym. Zgodnie z zapisami KSRR dla rozwoju regionalnego istotne jest zwiększenie współpracy pomiędzy różnymi kategoriami miast oraz wzmacnianie powiązań w obszarach funkcjonalnych. Ścisła współpraca samorządów MOF RP oraz ich zaangażowanie będą niezbędne w procesie tworzenia strategii ponadlokalnej. Wspólne planowanie i realizacja przedsięwzięć ukierunkowanych na rozwój oraz podniesienie konkurencyjności obszaru funkcjonalnego, również wymagać będą współdziałania pomiędzy partnerskimi JST. Lubelski Obszar Metropolitalny będzie mógł realizować zintegrowane przedsięwzięcia, przy pomocy mechanizmu wdrażania ZIT, co sprzyjać będzie możliwości zwiększenia oddziaływania projektów. Ponadto, Strategia ZIT MOF RP będzie wpisywała się w realizację wyzwań wskazanych dla polityki regionalnej w KSRR 2030.

Na poziomie regionalnym, w dokumencie Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego przyjęto model rozwoju stymulowany strategicznymi wyborami jako: zrównoważony, integrujący zasoby i potencjały, ukierunkowany na wysoką jakość życia. Aby realizować kierunki założone w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego, w Strategii ZIT MOF RP zastosowano wymiar terytorialny poprzez skoncentrowanie działań na wykorzystaniu potencjałów rozwojowych na określonym obszarze, tzw. obszarze strategicznej interwencji. Priorytetami rozwojowymi w ramach poszczególnych OSI jest wykorzystanie potencjałów zróżnicowanych wewnątrz obszaru, eliminacja występujących barier rozwojowych oraz zbudowanie na ww. priorytetach wsparcia regionalnego. Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego wskazuje 17 OSI miejskich obszarów funkcjonalnych (MOF ośrodka wojewódzkiego, ośrodków subregionalnych i MOF ośrodków lokalnych) oraz 5 OSI regionalnych (OSI Roztocze, OSI Powiśle, OSI Polesie, Podlaski OSI, Żywicielski OSI). MOF RP jest jednym z 17 wyznaczonych obszarów funkcjonalnych. Kluczowe znaczenie ma dla nich budowanie i wzmacnianie współpracy służącej realizacji wspólnych przedsięwzięć. Założone w Strategii Rozwoju Województwa kierunki działań wynikają m.in. z przyjętego celu operacyjnego 2.2. – Rozwój miejskich obszarów funkcjonalnych.

6.2. Powiązania z Programem FEL 2021-2027 oraz wskaźniki rezultatu i produktu

Wskazane Zintegrowane Cele Operacyjne są bezpośrednio związane z konkretnymi potrzebami i problemami MOF. Jednocześnie realizują one Cele Szczegółowe FEL 2021-2027

co determinuje wybór wskaźników rezultatu i produktu powiązanych z realizacją programu operacyjnego dla województwa lubelskiego.

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych koncentruje się na wyzwaniach stojących przed Miejskim Obszarem Funkcjonalnym. Zintegrowane Cele Operacyjne odnoszą się do dwóch najważniejszych obszarów problemowych. Oczekiwane rezultaty wskazują jaki efekt planowanych działań zostanie osiągnięty w ramach wymienionych celów. Jest to określone poprzez wskaźniki rezultatu i produktu przypisane do wybranych Celów Szczegółowych z programu FEL 2021-2027. Rezultaty zaplanowanej interwencji będą zatem mierzone za pomocą wskaźników związanych bezpośrednio z opracowaną diagnozą obszaru wsparcia oraz określonych na poziomie każdego z ZCO. Tak samo jak cele, rezultaty realizacji przedsięwzięć muszą być konieczne weryfikowalne i mierzalne.

Jednostki samorządu terytorialnego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego będą aktywnie współpracować, aby zadbać o poczucie zadowolenia mieszkańców, atrakcyjność otaczającej ich przestrzeni i czyste środowisko przyrodnicze. Kwestie te zostaną rozwiązane poprzez poprawę sytuacji w zakresie: atrakcyjności przestrzeni, rozwoju potencjału turystycznego oraz adaptację JST do zmian klimatu z wykorzystaniem walorów przyrodniczych i działaniami na rzecz czystego środowiska. Oczekiwane zmiany i rezultaty zaplanowanych działań można przedstawić w postaci poniższej tabeli obrazującej wskaźniki rezultatu i produktu powiązane z realizacją programu FEL 2021-2027, jednostkę miary oraz ich wartość bazową i docelową.

Tabela 3 – Wskaźniki monitoringowe

Zintegrowany Cel Operacyjny	Cele Szczegółowe FEL 2021-2027	Wskaźnik rozwojowy (WP/WR)	Jedn. miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa
Budowanie atrakcyjności inwestycyjnej	1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	Instytucje publiczne otrzymujące wsparcie na opracowywanie usług, produktów i procesów cyfrowych (WP)	szt.	0	3
		Użytkownicy nowych i zmodernizowanych publicznych usług, produktów i procesów cyfrowych (WR)	użytkownicy/rok	0	300
Budowanie odporności na zmiany klimatu	2(i) Wspieranie efektywności energetycznej i	Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej	m2	0	5000

	redukcji emisji gazów cieplarnianych	Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	szt.	0	9
		Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej	MWh/rok	0	120
Zwiększenie wykorzystania OZE	2(ii) Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE	szt.	0	10
		Ilość wytworzonej energii elektrycznej ze źródeł OZE	MWh/rok	0	300
Wsparcie systemu edukacji	4(ii) (EFRR) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online	Liczba przebudowanych lub rozbudowanych szkół (WP)	szt.	0	1
		Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek oświatowych (WR)	użytkownicy/rok	0	1227
	Cel szczegółowy 4(f) (EFS+) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w	Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem (WP)	osoby	0	580

	odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem (WP)	osoby	0	590
		Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem (WP)	podmioty	0	4
		Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	szt.	0	2
		Liczba obiektów edukacyjnych dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	szt.	0	2
		Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu (WR)	os.	0	30
		Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach uczniowskich (WR)	os.	0	315

		Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu (WR)	os.	0	936
Rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej	5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem (WP)	szt.	0	3
		Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem (WR)	osoby/rok	0	4000

Źródło: opracowanie własne.

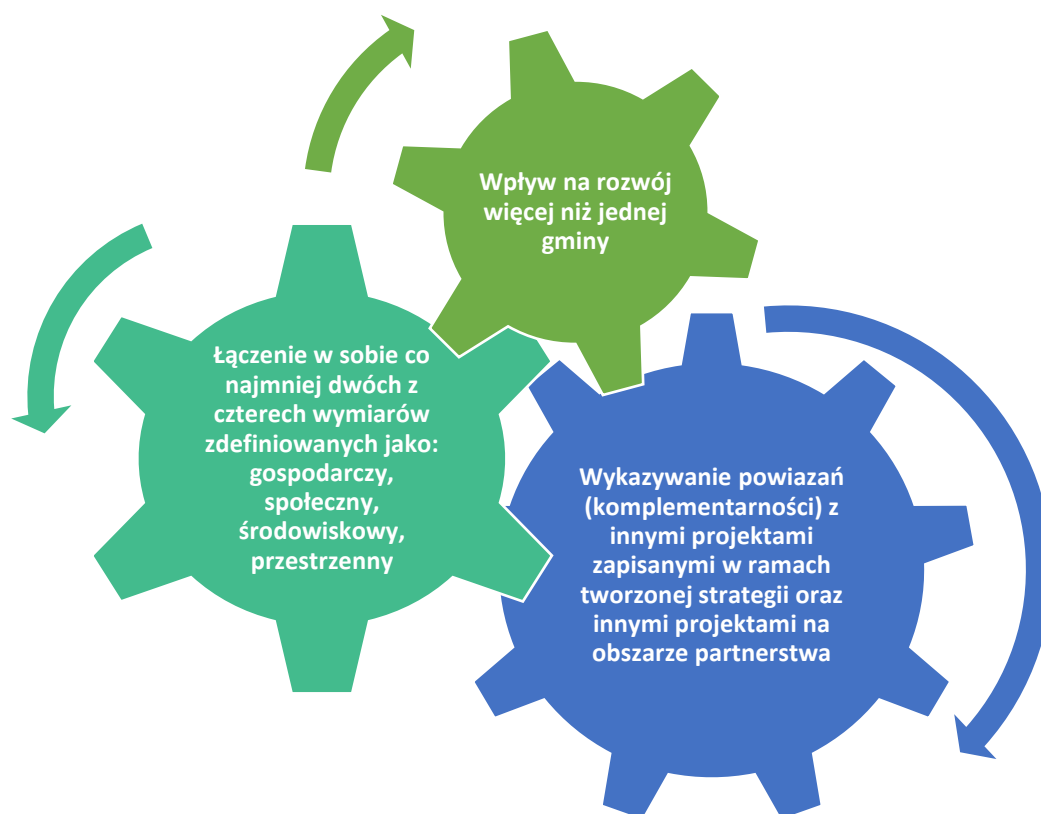
7. System identyfikacji projektów w ramach ZIT

Zgodnie z definicją proponowaną przez Centrum Wsparcia Doradczego, projekt strategiczny może być środkiem osiągnięcia jednego lub kilku celów strategicznych. Może też być nastawiony na osiągnięcie całości danego celu lub jego części. Nie ma więc zalecenia, aby jednemu celowi odpowiadał jeden projekt. Bezpośrednim źródłem projektów są określone wcześniej cele strategii, wynikające ze zidentyfikowanych na etapie diagnostycznym potrzeb i problemów. Projekty strategiczne powinny wskazywać sposoby rozwiązania określonych problemów lub wzmacniać zidentyfikowane potencjały. Każdy z projektów strategicznych musi być zarówno partnerski, jak i zintegrowany.

Przez projekt partnerski rozumiemy: projekt realizowany wspólnie przez uczestników partnerstwa lub projekt podzielony na odrębne podprojekty realizowane przez poszczególnych partnerów, jednak wytwarzający wspólny rezultat. Należy unikać projektów realizowanych przez pojedynczych uczestników partnerstwa, wyłącznie w odpowiedzi na potrzeby ograniczonej społeczności obszaru.

Przez projekt zintegrowany rozumiemy projekt kompleksowo rozwiązujący szerszy zakres problemów, wykorzystujący szerszy zakres potencjałów, odpowiadający na szerszy zakres potrzeb różnych grup beneficjentów końcowych, łączący różne działania (np. inwestycyjne, edukacyjne, organizacyjne itd.). Należy unikać projektów zaspokajających wyłącznie jedną wąsko sformułowaną potrzebę jednej grupy mieszkańców poprzez jeden rodzaj działania (np. inwestycje). Projekty włączone do strategii powinny mieć trzy cechy.

Rysunek 6 – Trzy cechy projektów strategicznych

Źródło: opracowanie własne.

Dodatkowymi cechami, które mogą, ale nie muszą być brane pod uwagę przy ocenie zasadności i dojrzałości projektu są następujące kwestie:

- łączenie w sobie działań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych (tzw. twardych i miękkich);
- łączenie w sobie zróżnicowanych zakresów przedmiotowych;
- przyczynianie się do obniżenia kosztów świadczenia usług publicznych lub/i podnoszenie bazy podatkowej gmin działających w partnerstwie.

Wszystkie projekty strategiczne włączone do Strategii ZIT stanowią pakiet działań, dlatego też w procesie ich identyfikacji zwrócono szczególną uwagę na ich wzajemną komplementarność, a także powiązania z działaniami zaplanowanymi w ramach SRP. W procesie identyfikacji projektów, poszczególne JST miały możliwość przedstawiania przedsięwzięć o charakterze partnerskim i indywidualnym. Przedsięwzięcia partnerskie znalazły swoje odzwierciedlenie w Strategii Rozwoju Ponadlokalnego, natomiast projekty indywidualne zgodnie z systemem realizacji SRP zostały zakwalifikowane do Programów Rozwoju poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego. Szczególny charakter przedsięwzięć partnerskich, których wpływ został określony na poziomie więcej niż jednej gminy w MOF Radzyna Podlaskiego został wskazany jako element realizacji instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

Z uwagi na dostępny katalog przedsięwzięć, określony poprzez Cele Szczegółowe FEL dopuszczające wykorzystanie instrumentu ZIT oraz alokację przeznaczoną dla poszczególnych MOF, zdecydowano o konieczności wyboru priorytetowych Celów Operacyjnych Strategii

Rozwoju Ponadlokalnego, które na potrzeby ZIT określono jako Zintegrowane Cele Operacyjne. W składzie: Miasto Radzyń Podlaski, Gmina Radzyń Podlaski, Gmina Borki oraz Powiat Radzyński, podjęto zgodną decyzję, że to właśnie te cele najlepiej określają potrzeby Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Kolejny rozdział prezentuje listę projektów strategicznych przewidzianych do realizacji w ramach Instrumentu ZIT. Jednocześnie zaprezentowano zarys fiszek projektowych do przedstawionych propozycji. Określają one najważniejsze elementy projektu takie jak: Nazwa projektu, wartość (UE + wkład własny), zakres rzeczowy, okres realizacji, wskazanie JST realizujących projekt, jego cel, przewidywane efekty realizacji, cel strategiczny i operacyjny strategii ponadlokalnej, cel szczegółowy w ramach FEL 2021-2027, Cel Polityki UE oraz komplementarność z innymi projektami.

8. Lista projektów zintegrowanych

Kolejnym poziomem uszczegółowienia dla systemu identyfikacji projektów w ramach strategii są planowane projekty zintegrowane. Poniższe zestawienie wyszczególnia przedsięwzięcia o charakterze partnerskim i zintegrowanym. Istotne jest, że zostały one przypisane do poszczególnych Zintegrowanych Celów Operacyjnych określonych w Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych i Celów Szczegółowych programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027.

Partnerzy MOF Radzyna Podlaskiego oświadczają jednocześnie, że przedmiot oraz zakres projektów ujętych w Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego na lata 2021-2027, przypisanych do objęcia wsparciem w FEL 2021-2027 w ramach instrumentu ZIT, nie będzie powielony w innych dokumentach strategicznych, które lokują wsparcie z wykorzystaniem instrumentów terytorialnych w ramach programu regionalnego.

Tabela 4 – Lista projektów zintegrowanych przewidzianych do realizacji w ramach Instrumentu ZIT

Lp.	Nazwa projektu	Beneficjent	Rodzaj projektu	Działanie SZOP FEL	Wartość dofinansowania
1.	Bezpieczny e-portal Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego	Miasto Radzyń Podlaski (Lider), Gmina Borki, Gmina Radzyń Podlaski	Zintegrowany - partnerski	2.2	461 764,00 EURO
2.	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej Miasta Radzyń Podlaski	Miasto Radzyń Podlaski	Zintegrowany - w wiązce	4.3	2 322 246,00 EURO
3.	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w miejscowości Borki	Gmina Borki	Zintegrowany - w wiązce	4.3	910 685,00 EURO

4.	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej Gminy Radzyń Podlaski	Gmina Radzyń Podlaski	Zintegrowany - w wiązce	4.3	1 259 780,00 EURO
5.	Odnawialne Źródła Energii na terenie Gminy Radzyń Podlaski	Gmina Radzyń Podlaski	Zintegrowany - w wiązce	4.8	331 251,00 EURO
6.	Budowa instalacji OZE dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego budynków użyteczności publicznej na terenie Miasta Radzyń Podlaski	Miasto Radzyń Podlaski	Zintegrowany - w wiązce	4.8	610 619,00 EURO
7.	Budowa instalacji OZE dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego budynków użyteczności publicznej.	Gmina Borki	Zintegrowany - w wiązce	4.8	239 459,00 EURO
8.	Budowa/rozbudowa OZE w gospodarstwach domowych	Lokalni interesariusze MOF	Zintegrowane – indywidualne	4.8	n.d
9.	Rozwój infrastruktury kształcenia zawodowego w powiecie radzyńskim poprzez uzupełnienie infrastruktury przy ZSP im. Jana Pawła II w Radzynie Podlaskim.	Powiat Radzyński	Zintegrowany - indywidualny	7.5	762 942,00 EURO
10.	Program współpracy oraz wsparcia uczniów, rodziców i nauczycieli szkół ogólnokształcących i zawodowych Powiatu Radzyńskiego.	Powiat Radzyński	Zintegrowany - indywidualny	10.5	908 557,00 EURO
11.	Rozwój infrastruktury turystycznej w zabytkowym parku w Woli Osowińskiej, dz. nr 456/1 gmina Borki	Gmina Borki	Zintegrowany - w wiązce	11.2	329 443,00 EURO

12.	Poprawa atrakcyjności turystycznej Parku w Radzynie Podlaskim – Etap I	Miasto Radzyń Podlaski	Zintegrowany - w wiązce	11.2	840 079,00 EURO
13.	Poprawa atrakcyjności turystycznej ogrodów przypałacowych w Zespole Pałacowo-Parkowym w Branicy Radzyńskiej	Gmina Radzyń Podlaski	Zintegrowany - w wiązce	11.2	455 729,00 EURO

Źródło: opracowanie własne.

Wskazane projekty² przewidziane są do realizacji w trybie pozakonkursowym w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Należy zaznaczyć, iż Strategia ZIT jest w tym przypadku uzasadnieniem dla realizacji wskazanych projektów. Jednocześnie jest ona również wyrazem udziału Związku ZIT w procesie wyboru do dofinansowania projektów, o którym mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego, wynikających ze strategii ZIT. Ma to miejsce poprzez umieszczenie w strategii ZIT listy projektów, które mogą ubiegać się o dofinansowanie w ramach właściwego programu.

Projekty zostały wyłonione w drodze identyfikacji przeprowadzonej przez Związek ZIT. W procesie tym, istotny był również aspekt partycypacji społecznej. Celowość realizacji poszczególnych projektów wynika także z wyartykułowanych potrzeb i oczekiwań mieszkańców, lokalnych interesariuszy i partnerów społeczno-gospodarczych MOF Radzyna Podlaskiego, którzy brali udział w procesie ankietyzacji i spotkaniach partycypacyjnych realizowanych na etapie diagnostycznym. Partnerzy MOF, spośród propozycji projektów planowanych do realizacji w perspektywie finansowej UE 2021-2027 wybrali projekty o charakterze zintegrowanym, które odpowiadają na potrzeby MOF. Projekty wyznaczone do realizacji w ramach instrumentu ZIT zostały opisane w ramach fiszek projektowych opisujących m.in. zakres, cele i efekty interwencji. Zawierają one szeroki zasób informacji na temat poszczególnych projektów i zostaną przekazane do IZ FEL 2021-2027 w celu określenia możliwości ich finansowania ze środków programu regionalnego. Umieszczenie projektu na przedmiotowej liście jest warunkową deklaracją jego realizacji oraz związane jest z zarezerwowaniem środków w ramach alokacji przeznaczonej dla MOF RP.

Wyrazem udziału lokalnych interesariuszy w procesie identyfikacji projektów ZIT jest również opiniowanie dokumentu (zawierającego listę i fiszki projektów zintegrowanych) przez Radę Społeczną MOF. Poprzez pozytywne zaopiniowanie Strategii ZIT, Rada wyraża również swoją aprobatę dla zaplanowanych przedsięwzięć o charakterze zintegrowanym.

Zintegrowane projekty, finansowane w ramach instrumentu ZIT będą realizowane w formule projektów partnerskich oraz indywidualnych, wywierających wpływ na więcej niż jedną gminę. Gwarantują one realizację zasady podejścia zintegrowanego na etapie realizacji strategii. Integracja projektowa na poziomie projektów daje gwarancję realizacji

² Fiszki projektów zintegrowanych stanowią załącznik do Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego na lata 2021-2027

przedsięwzięć odpowiadających na wspólne potrzeby i problemy mieszkańców MOF oraz pozwalających realizować ich potencjały.

Opisując metody integrowania projektów należy wskazać, że projekt partnerski z zakresu cyfryzacji usług realizowany będzie przez Lidera (Miasto Radzyń Podlaski) na rzecz wszystkich gmin MOF. Działanie wpisuje się w cele rozwoju MOF Radzyna Podlaskiego objętego instrumentem ZIT i jest ukierunkowane na rozwiązywanie wspólnych problemów i potencjałów rozwojowych. W przypadku projektów realizowanych indywidualnie przez poszczególne samorządy, każda JST będzie realizowała zadania na swoim terenie, ale końcowe efekty projektu pozwolą osiągnąć cele strategiczne MOF. W przypadku projektów realizowanych indywidualnie możemy wyróżnić projekty, które będą zintegrowane w ramach wiązki projektowej. Oznacza to występowanie powiązań pomiędzy projektami ZIT o tożsamym zakresie tematycznym (ten sam typ projektu) w danym Celu Szczegółowym, dla których można określić efekt zintegrowanego oddziaływania na obszar więcej niż 1 gminy MOF. Deklarowany jest tutaj wspólny efekt, rezultat lub produkt końcowy projektu.

Pierwsza z wiązek projektowych dotyczy projektów w zakresie wspierania efektywności energetycznej i energooszczędności budynków użyteczności publicznej na terenie MOF. W ramach działań podejmowanych w jej zakresie, realizowana będzie kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie miasta Radzyń Podlaski, gminy Radzyń Podlaski oraz miejscowości Borki. Zakres inwestycji obejmuje szereg działań mających na celu poprawę izolacyjności termicznej budynków, redukcję zużycia energii oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Prace termomodernizacyjne obejmują m.in. ocieplenie ścian, dachów i stropów, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, modernizację systemów ogrzewania oraz wdrożenie energooszczędnych technologii oświetleniowych. Kluczowym elementem przedsięwzięcia będzie także montaż odnawialnych źródeł energii, takich jak pompy ciepła czy instalacje fotowoltaiczne, co pozwoli na zmniejszenie zapotrzebowania na energię pochodzącą z paliw kopalnych. Realizacja wiązki projektów przyczyni się do znaczącego obniżenia kosztów eksploatacyjnych budynków publicznych, poprawy komfortu ich użytkowników oraz zwiększenia ochrony środowiska poprzez redukcję emisji CO₂. Inwestycje te wpisują się w cele Strategii ZIT MOF, wzmacniając jego odporność na zmiany klimatyczne i przyczyniając się do budowy nowoczesnej, energooszczędnej infrastruktury publicznej na terenie całego MOF.

Dru ga wiązka projektowa dotyczy tematyki komplementarnej do wspierania efektywności energetycznej i energooszczędności, a więc zwiększenia wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii. Inwestycje, które będą realizowane na terenie miasta Radzyń Podlaski, gminy Radzyń Podlaski oraz miejscowości Borki mają na celu zmniejszenie zależności od tradycyjnych źródeł energii, redukcję kosztów eksploatacyjnych budynków użyteczności publicznej oraz ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, co przyczyni się do ochrony środowiska i poprawy jakości życia mieszkańców całego obszaru. Zakres działań obejmuje budowę nowoczesnych instalacji OZE na budynkach użyteczności publicznej. W ramach przedsięwzięcia zostaną zainstalowane systemy fotowoltaiczne, pompy ciepła oraz inne technologie bazujące na odnawialnych źródłach energii, które umożliwią efektywne i ekologiczne zasilanie obiektów w energię elektryczną i ciepłą. Wdrożenie tych rozwiązań

znacząco zwiększy odporność lokalnej infrastruktury na wahania cen energii oraz potencjalne przerwy w jej dostawie. Realizacja wiązki projektów przyczyni się do poprawy efektywności energetycznej MOF, zmniejszenia kosztów utrzymania obiektów publicznych oraz redukcji emisji dwutlenku węgla. Inwestycje te stanowią kluczowy krok w kierunku zrównoważonego rozwoju MOF Radzyna Podlaskiego, wzmacniając lokalną transformację energetyczną i promując nowoczesne, ekologiczne technologie w obszarze zarządzania energią.

Należy również zaznaczyć, że w zakresie realizacji inwestycji związanych z OZE zidentyfikowano potrzebę realizacji inwestycji przez grupy interesariuszy nie tylko z sektora samorządowego, w tym również wśród odbiorców indywidualnych (w szczególności w połączeniu z usuwaniem wyrobów zawierających azbest). Dlatego też, w ramach listy projektów ZIT wprowadzono uniwersalny typ inwestycji, który umożliwi dostęp do wsparcia w formie Instrumentów Finansowych dla szeroko określonego katalogu potencjalnych odbiorców ostatecznych z obszaru MOF. Chcąc zapewnić możliwość bezpośredniego udziału mieszkańców MOF Radzyna Podlaskiego w projektach określonych w Działaniu 4.8 FEL, w opisach przedsięwzięć i w ramach listy projektów wskazano typ projektu - Budowa/rozbudowa OZE w gospodarstwach domowych.

W ramach wiązek projektowych wskazano również wiązkę dotyczącą poprawy infrastruktury edukacyjnej i jakości kształcenia realizowaną przez Powiat Radzyński. W tym przypadku mamy do czynienia z realizacją dwóch komplementarnych ze sobą przedsięwzięć o charakterze inwestycyjnym i nie inwestycyjnym, które wzajemnie się uzupełniają. Zintegrowany charakter niniejszych działań wynika z faktu, iż obydwa projekty skierowane są do odbiorców z całego MOF. Pierwszy z projektów, "Rozwój infrastruktury kształcenia zawodowego w Powiecie Radzyńskim poprzez uzupełnienie infrastruktury przy ZSP im. Jana Pawła II w Radzynie Podlaskim", koncentruje się na modernizacji i rozbudowie bazy dydaktycznej dla uczniów. Uzupełnieniem działań inwestycyjnych jest "Program współpracy oraz wsparcia uczniów, rodziców i nauczycieli szkół ogólnokształcących i zawodowych Powiatu Radzyńskiego", który skupia się na podnoszeniu kompetencji edukacyjnych, rozwijaniu doradztwa zawodowego oraz wsparciu psychologiczno-pedagogicznym. W ramach programu realizowane będą szkolenia, warsztaty oraz inicjatywy wspierające rozwój kompetencji kluczowych i społecznych wśród uczniów. Nauczyciele oraz rodzice otrzymają wsparcie w zakresie nowoczesnych metod nauczania i wychowania, co przełoży się na poprawę jakości kształcenia oraz lepsze przygotowanie młodzieży do wyzwań zawodowych i osobistych. Realizacja wiązki projektów w Powiecie Radzyńskim przyczyni się do wzmocnienia edukacji na poziomie zawodowym i ogólnokształcącym, poprawi dostęp do nowoczesnych metod nauki i ułatwi młodzieży wejście na rynek pracy. Połączenie działań infrastrukturalnych z programami wsparcia edukacyjnego pozwoli na stworzenie spójnego, efektywnego systemu kształcenia, który odpowiada na potrzeby uczniów, nauczycieli oraz lokalnej gospodarki na terenie MOF.

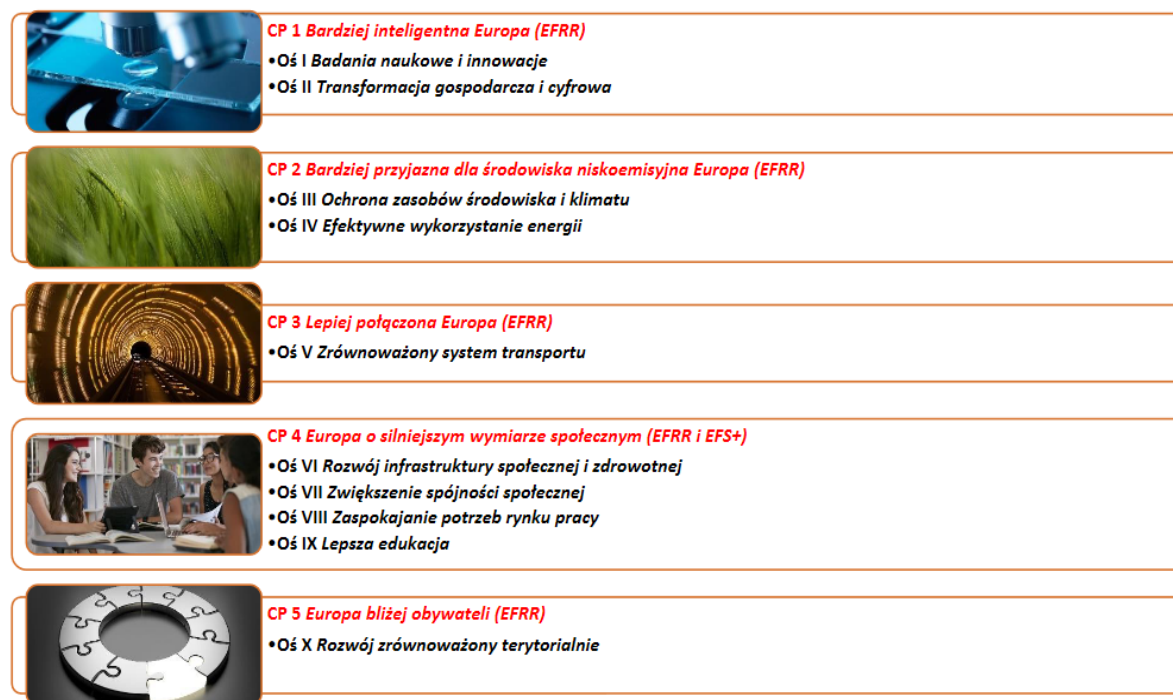
W ramach działań ukierunkowanych na rozwój turystyki oraz poprawę jakości przestrzeni publicznych w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym (MOF) Radzyna Podlaskiego realizowana będzie kompleksowa wiązka projektów związanych z modernizacją i rozbudową infrastruktury turystycznej w kluczowych miejscach o wartości historycznej, przyrodniczej i rekreacyjnej. Inwestycje te mają na celu zwiększenie atrakcyjności MOF zarówno dla

mieszkańców, jak i turystów, a także ochronę i rewitalizację obszarów dziedzictwa kulturowego. Wiązka przedsięwzięć obejmuje w szczególności działania związane z infrastrukturą parkową i pałacowo-parkową (np. zabytkowy park w Woli Osowińskiej, Park w Radzynie Podlaskim oraz ogrody przypałacowych w Zespole Pałacowo-Parkowym w Branicy Radzyńskiej). W ramach projektów planowane są prace modernizacyjne obejmujące rewitalizację zieleni, budowę nowych ścieżek spacerowych, montaż elementów małej architektury (ławki, altany, oświetlenie) oraz dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób odwiedzających. Realizacja inwestycji pozwoli na pełniejsze wykorzystanie potencjału turystycznego tych miejsc oraz stworzenie atrakcyjnych przestrzeni sprzyjających rekreacji, wypoczynkowi i edukacji historycznej. Wdrożenie wiązki projektów przyczyni się do podniesienia standardu i funkcjonalności przestrzeni turystycznych w MOF Radzyna Podlaskiego, wzmocnienia lokalnej tożsamości oraz promocji dziedzictwa kulturowego regionu. Inwestycje te wspierają zrównoważony rozwój turystyki, wpływając korzystnie na lokalną gospodarkę i poprawę jakości życia mieszkańców.

9. Źródła finansowania

W związku z wyznaczeniem Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego, w którego skład wchodzi Miasto Radzyń Podlaski, Gmina Radzyń Podlaski i Gmina Borki (dodatkowo Powiat Radzyński pełni rolę Partnera MOF), najistotniejszym źródłem finansowania inwestycji dla ww. JST będzie instrument Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Będzie on realizowany w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027. W ramach instrumentu terytorialnego realizowane będą projekty w trybie pozakonkursowym, które mają charakter zintegrowany.

Rysunek 7 – Układ celów strategicznych i operacyjnych Programu FEL 2021-2027

Niniejszy dokument z uwagi na wykonawczy charakter w stosunku do SRP przewiduje wyłącznie realizację projektów wykorzystujących finansowanie w ramach instrumentu ZIT. Działania określone w Strategii ZIT MOF są poparte możliwościami i chęcią ich realizacji przez poszczególne JST również w kontekście zapewnienia wkładów własnych.

Powyższy rysunek prezentuje układ celów strategicznych i operacyjnych Programu FEL 2021-2027. Większość z nich jest dostępna dla MOF woj. lubelskiego w ramach instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. W przypadku MOF Radzyna Podlaskiego, na podstawie dokonanej analizy dokonano wyboru Zintegrowanych Celów Operacyjnych realizujących założenia Osi: II, III, VII, IX i X.

Dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego przyznano alokację na poziomie 9 432 554,00 EURO do wykorzystania na wybrane Cele Szczegółowe FEL 2021-2027 umożliwiające wykorzystanie instrumentu ZIT. Montaż finansowy zaplanowanych projektów zapewnia jednocześnie o wkładzie własnym poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego na poziomie 15% alokacji co stanowi kwotę 1 664 568,35 EURO dla całego MOF.

Najwięcej środków zaplanowano w ramach Celu Polityki 2, co umożliwi finansowanie przedsięwzięć z zakresu adaptacji do zmian klimatu oraz ochrony powietrza poprzez termomodernizację i zwiększenie poziomu wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Zastosowanie znajdzie tutaj zarówno forma dotacji jak i instrumentów zwrotnych. Alokacja dla MOF Radzyna Podlaskiego ma swoje źródło finansowania w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (dla projektów inwestycyjnych) oraz Europejskiego Funduszu Społecznego+ dla tzw. projektów miękkich.

Tabela 5 – Montaż finansowy Strategii ZIT

Cel Polityki	Wkład UE (EURO)	Wkład JST (EURO)	Wkład UE (%)	Wkład JST (%)
CP 1 (dotacja)	461 764,00	81 487,76	85%	15%
CP 2 (dotacja)	4 492 711,00	792 831,35	85%	15%
CP 2 (CS 2ii – IF)	1 181 329,00	208 469,82	85%	15%
CP 4 EFRR (dotacja)	762 942,00	134 636,82	85%	15%
CP 4 EFS+ (dotacja)	908 557,00	160 333,59	85%	15%
CP 5 (dotacja)	1 625 251,00	286 809,00	85%	15%
RAZEM	9 432 554,00	1 664 568,35	85%	15%

Źródło: opracowanie własne.

10. Warunki i procedury obowiązujące w realizacji strategii ZIT

Warunki realizacji ZIT w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym określa Umowa Partnerstwa oraz ustawa o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027. Jest to szereg wymagań, które musi spełnić Związek ZIT, aby mieć możliwość wykorzystania instrumentu ZIT na swoim terytorium.

Pierwszym wymogiem jest: zawiązanie zinstytucjonalizowanej formy partnerstwa (powołanie Związku ZIT). Będzie on pełnił funkcję wspólnej reprezentacji władz miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie wobec władz krajowych i regionalnych. Podstawowym zadaniem Związku ZIT jest kreowanie polityki rozwoju na obszarze realizacji ZIT i koordynowanie realizacji projektów wynikających ze Strategii ZIT. Miejski Obszar Funkcjonalny Radzyna Podlaskiego zdecydował o formalizacji współpracy na podstawie jednej z dopuszczalnych form, czyli art. 74 ustawy o samorządzie gminnym. Wola współpracy znalazła swoje odzwierciedlenie w zapisach Porozumienia Gmin Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego o współpracy w zakresie realizacji instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w perspektywie finansowej UE 2021-2027.

Drugim wymaganym elementem realizacji instrumentu ZIT jest: przygotowanie i przyjęcie wspólnej Strategii ZIT, która pełni rolę strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego. Niniejsza strategia została opracowana zgodnie z wszelkimi zasadami wskazanymi w przepisach prawa i zawiera wszelkie niezbędne elementy charakterystyczne dla tego typu dokumentu. Jednocześnie, proces jej przygotowania i przyjęcia spełnia wszelkie wymagania formalno-prawne.

Kolejny element wskazany w Umowie Partnerstwa to: finansowanie strategii ZIT. Projekty z niej wynikające mogą być finansowane w ramach regionalnego programu zarówno ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, jak i Europejskiego Funduszu Społecznego+ w ramach wydzielonych działań. Związek ZIT powinien uzyskać potwierdzenie możliwości finansowania projektów wskazanych w Strategii ZIT ze środków programu. Potwierdzeniem finansowania Strategii ZIT, jak również wskazanych w niej projektów, jest opinia właściwej Instytucji Zarządzającej. W związku z wolą wykorzystania środków w ramach programu regionalnego województwa lubelskiego, Strategia ZIT MOF podlegać będzie opiniowaniu IZ FEL 2021-2027.

Czwartym wymogiem stawianym na poziomie UP jest: zakres tematyczny ZIT. Projekty ZIT mogą realizować wszystkie cele polityki spójności wskazane w rozporządzeniu ogólnym. W ramach MOF RP wybrano do realizacji działania związane z CP 1, CP 2, CP 4, CP 4 EFS+ oraz CP 5. Interwencja wdrażana w ramach Strategii ZIT MOF w perspektywie finansowej 2021-2027 będzie mieć charakter zintegrowany i ponadlokalny oraz posłuży wzmocnieniu relacji funkcjonalnych pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego.

Ostatnie wymaganie w zakresie instrumentu ZIT skierowane jest do władz regionalnych i dotyczy: zawarcia stosownych zapisów w programie regionalnym. Realizacja projektów ZIT w ramach programu regionalnego wymaga wyodrębnienia dedykowanych działań w ramach co najmniej dwóch priorytetów programu finansowanych z co najmniej dwóch celów polityki spójności. Taki stan rzeczy znajduje odzwierciedlenie w programie FEL 2021-2027 dając tym

samym możliwość realizacji instrumentu ZIT przez miejskie obszary funkcjonalne z terenu województwa lubelskiego.

Rysunek 8 – Warunki realizacji instrumentu ZIT w perspektywie UE 2021-2027

Źródło: opracowanie własne.

Zarówno niniejsza strategia jak i cały proces jej opracowania oraz zawiązywania Partnerstwa spełniają wszelkie wymogi formalne, prowadzące do realizacji ZIT na terenie MOF Radzyna Podlaskiego. Należy w tym miejscu również zaznaczyć, że realizacja postanowień Strategii ZIT MOF będzie procesem ciągłym, wymagającym monitoringu postępujących w otoczeniu zmian o charakterze prawnym, gospodarczym i politycznym.

Niezbędne będzie również dostosowywanie się członków niniejszego partnerstwa do konkretnych uwarunkowań, sytuacji oraz problemów mogących pojawić się na etapie wdrażania. Proces ten wymaga zaangażowania i współpracy wszystkich jednostek samorządu terytorialnego oraz lokalnych interesariuszy. Gwarantem sukcesu jest tutaj współpraca oparta na partnerskich relacjach, zgodnych z wypracowanymi zasadami.

10.1. Porozumienie Gmin MOF w trybie art. 74 ustawy o samorządzie gminnym

Podstawą funkcjonowania Związku ZIT jest: Porozumienie Gmin Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego o współpracy w zakresie realizacji instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w perspektywie finansowej UE 2021-2027 zawarte w dniu 21 marca 2023 r. (zaktualizowane w dniu 5.03.2025 r. Anekssem NR 1/2025).

Dokument został opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego. Sygnatariuszami porozumienia są: Miasto Radzyń Podlaski, Gmina Radzyń Podlaski, Gmina Borki i Powiat Radzyński.

Porozumienie jest podstawą zawiązania zinstytucjonalizowanej formy partnerstwa, określeniem zakresu rzeczowego i zasad jego funkcjonowania oraz wskazaniem praw i obowiązków poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego MOF RP. Odpowiednia organizacja partnerstwa i zasad jego funkcjonowania jest również wyrazem integracji funkcjonalnej. Na poziomie MOF Radzyna Podlaskiego szczególnie istotne było zaplanowanie działań organizacyjnych i związanych z wspólnym zarządzaniem obszarem, w taki sposób, aby podkreślić współpracę i integrację działań strony samorządowej i interesariuszy. Zakładane rezultaty niniejszej współpracy, z pewnością wzmocnią istniejące więzi funkcjonalne lub wytworzą nowe.

Liderem Porozumienia jest Miasto Radzyń Podlaski, reprezentowane przez Burmistrza Miasta Radzyń Podlaski. Dlatego też, to właśnie po stronie tej jednostki znajdują się szczególne uprawnienia i obowiązki w zakresie kształtowania partnerstwa i jego działań związanych z wdrażaniem wspólnego dokumentu strategicznego.

Strony Porozumienia mają równe prawa, dostęp do informacji, możliwość uczestnictwa w spotkaniach i szkoleniach dotyczących MOF. Deklarują wykonywanie powierzonych im zadań terminowo i z należytą starannością. Ponoszą też odpowiedzialność za skuteczne i terminowe wdrożenie Strategii MOF zgodnie z treścią Porozumienia oraz zobowiązują się współdziałać w celu osiągnięcia określonych w niej celów.

Organem decyzyjnym jest Rada MOF. W jej skład wchodzi przedstawiciele organów wykonawczych Stron lub osoby ich reprezentujące, które posiadają stosowne upoważnienie. Rada MOF zwoływana jest przez Przewodniczącego zgodnie z bieżącymi potrzebami Partnerów w zakresie działań Związku ZIT, co najmniej dwa razy w roku kalendarzowym. Decyzje Rady MOF zapadają w formie uchwał, przyjmowanych zwykłą większością głosów, w obecności co najmniej połowy składu Rady MOF. W przypadku równej liczby głosów oddanych „za” i „przeciw” decyduje głos Lidera.

Tabela 6 – Najważniejsze zadania organów Porozumienia MOF RP

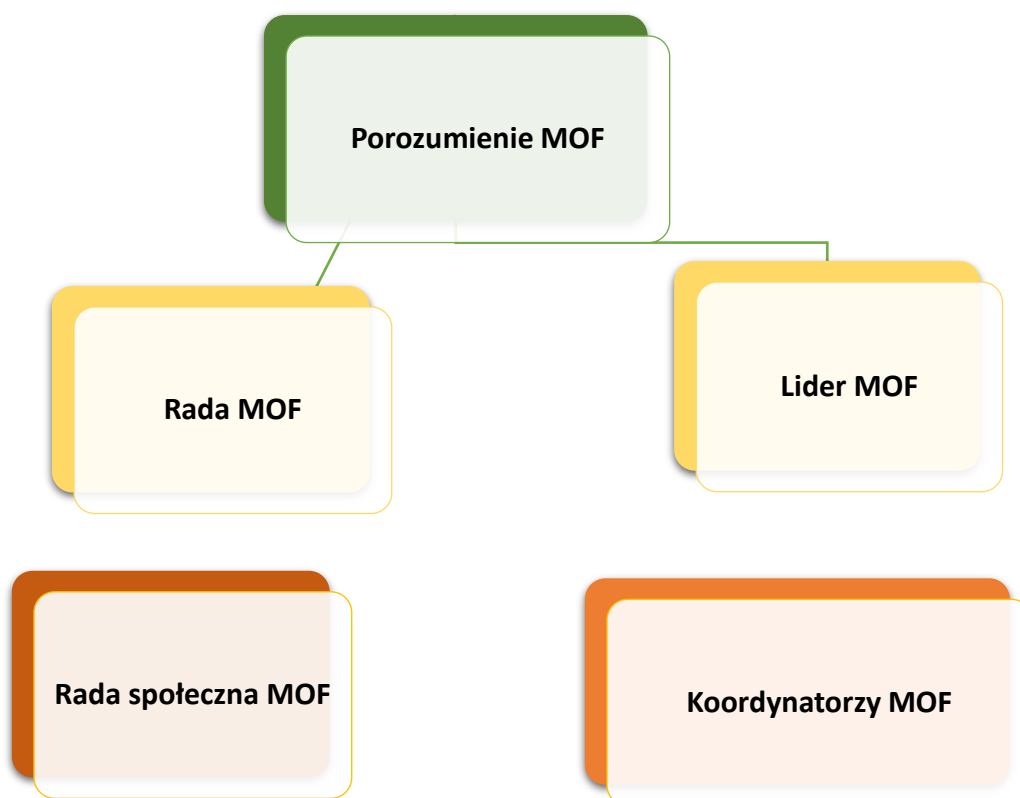
LIDER MOF	RADA MOF
1) negocjowanie, konsultowanie, ustanowienie i realizacja instrumentu ZIT dla MOF, 2) negocjowanie i zawieranie Porozumień/Umów z Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubelskiego, właściwym Ministerstwem oraz innymi instytucjami w sprawach dotyczących realizacji zadań w	1) podejmowanie uchwał dotyczących wszelkich kwestii realizowanych w ramach działań MOF; 2) opiniowanie Strategii ZIT i innych dokumentów strategicznych, opracowywanych dla MOF oraz konsultowanie i akceptowanie ich aktualizacji;

perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027, 3) koordynowanie wszelkich prac związanych z przygotowaniem, realizacją i programowaniem instrumentu ZIT w ramach perspektywy finansowej Unii Europejskiej 2021-2027, 4) opracowania Strategii ZIT oraz opracowanie aktualizacji Strategii ZIT we współpracy z wszystkimi Stronami Porozumienia, 5) opracowywanie i uzgadnianie innych dokumentów wymaganych przepisami prawa i niezbędnych do realizacji postanowień Porozumienia oraz ich aktualizacja.	3) wyznaczanie kierunków rozwoju Partnerstwa MOF, w tym wskazywanie działań/projektów planowanych do realizacji w ramach instrumentu ZIT; 4) podejmowanie działań w zakresie promocji MOF; 5) wypracowywanie propozycji rozwiązań mających wpływ na zwiększenie efektywności rozwoju MOF.
--	--

Źródło: opracowanie własne.

Istotną rolę pełnią również Koordynatorzy MOF. Aktywnie uczestniczyli oni w procesie opracowania Strategii ZIT, a ich podstawowym zadaniem jest bieżąca współpraca ze wszystkimi Stronami Porozumienia w zakresie realizacji zadań związanych z MOF.

Rysunek 9 – Organy Porozumienia i systemu wdrażania Strategii ZIT MOF

Źródło: Opracowanie własne.

Natomiast w celu umożliwienia zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych w przygotowanie i realizację Strategii ZIT, w strukturze Związku ZIT uwzględniono powołanie Rady Społecznej MOF. Będzie ona stanowić ciało doradcze Rady MOF i Lidera, a jej skład powoływany został w drodze Uchwały Rady MOF. Organ ten składa się z przedstawicieli lokalnych interesariuszy m.in. społeczeństwa obywatelskiego, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców i organizacji społecznych.

Ogólny schemat organów Porozumienia i systemu wdrażania Strategii ZIT MOF przedstawia się jak na powyższym rysunku. Należy zaznaczyć, że podstawowym filarem Partnerstwa będzie skuteczna współpraca. Oparcie funkcjonowania Związku ZIT o zasady partnerstwa, równości i wzajemnego zaufania z pewnością pozwolą na skuteczną realizację instrumentu ZIT, co przełoży się na poprawę warunków mieszkańców całego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego.

10.2. Wdrażanie strategii i monitoring wskaźników

Wdrażanie i monitoring wskaźników są procesami trwale związanymi z procesem planowania strategicznego. Gromadzenie danych, ich analiza i interpretacja pozwalają ocenić stopień realizacji Strategii ZIT MOF i ewentualnie w miarę pojawiających się zmian warunków otoczenia dokonywać jej aktualizacji. Należy przy tym zaznaczyć, że w przypadku instrumentu ZIT, zgodnie z postanowieniami Porozumienia MOF: Strony Porozumienia odpowiadają za monitoring wskaźników realizowanych przez siebie projektów.

Źródło: Opracowanie własne.

Wdrażanie Strategii ZIT MOF będzie procesem polegającym na realizacji zintegrowanych projektów strategicznych prowadzących do osiągnięcia zakładanych Zintegrowanych Celów Operacyjnych. Projekty będą realizowane w ramach instrumentu ZIT w ramach programu FEL 2021-2027. Wdrażanie jest procesem związanym z czterema podstawowymi zasadami, o których należy pamiętać na każdym etapie prac.

Stać współpraca wszystkich Partnerów MOF jest warunkiem podstawowym w procesie realizacji wspólnej strategii. Z uwagi na fakt, że Instrument Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych przewiduje wyłącznie realizację projektów, których efekty przewidywane są dla obszaru więcej niż jednej gminy, to bez współpracy JST jego realizacja nie jest możliwa.

Bardzo istotna jest również współpraca z Instytucją Zarządzającą programem FEL 2021-2027, która będzie weryfikować kwalifikowalność działań zaplanowanych przez MOF oraz ich zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030.

Nie należy zapominać również o włączaniu lokalnych interesariuszy na każdym etapie prac. W procesie realizacji Strategii ZIT zaplanowano mechanizmy dotyczące włączenia w proces wdrażania strategii mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gmin tworzących partnerstwo ZIT. W ramach Strategii ZIT MOF będzie to zagwarantowane m. in. poprzez powołanie Rady Społecznej MOF jako organu doradczego w sprawach ZIT. Przewiduje się spotkania konsultacyjne Rady Społecznej MOF ze stroną

samorządową na etapie opracowania wniosków o dofinansowanie, kiedy zakres rzeczowy projektów będzie uszczegóławiany przed ich złożeniem do Instytucji Zarządzającej. Członkowie Rady Społecznej MOF będą mieli możliwość przedstawiania swoich sugestii w zakresie ostatecznego kształtu projektów w ramach instrumentu ZIT. Możliwe będzie tutaj zastosowanie odpowiedniego podziału tematycznego. Członkowie Rady Społecznej MOF jako przedstawiciele poszczególnych obszarów tematycznych, mogą zostać zaangażowani w prace nad projektami w działaniach, którym odpowiada ich specjalizacja.

Spotkania strony samorządowej jako podmiotów realizujących postanowienia Strategii ZIT, a stroną społeczną reprezentowaną przez Członków Rady Społecznej MOF przewidziano również na etapie realizacji dokumentu, co będzie ściśle powiązane z procesem monitoringu postępów we wdrażaniu instrumentu ZIT i opracowaniem raportów rocznych z realizacji postanowień strategii.

Monitoring jako proces nadzorczy będzie polegał na bieżącej analizie postępów w osiąganiu założeń strategicznych w tym wskaźników rezultatu i produktu określonych w niniejszej strategii. Zbieranie danych powinno odbywać się w ramach realizacji poszczególnych projektów. Dobrą praktyką w zakresie monitoringu jest opracowywanie przez Lidera MOF (przy współpracy ze wszystkimi Partnerami i w oparciu o dane przez nich dostarczone) raportów rocznych z realizacji postanowień strategii. Wszystkie jednostki realizujące działania wynikające ze Strategii ZIT zobowiązane są do gromadzenia danych dotyczących wskaźników produktu i rezultatu określonych dla poszczególnych projektów. Partnerzy mają również obowiązek sprawnego i regularnego przekazywania niniejszych informacji do Lidera MOF.

Wyniki takich zestawień będą również analizowane na forum Rady MOF. W przypadku pozytywnej oceny postępów prac nie będą podejmowane żadne działania naprawcze. Natomiast w przypadku negatywnej oceny wyników monitorowania Strategii ZIT powinna nastąpić identyfikacja odchyłeń i analiza ich przyczyn.

Nieskomplikowany proces ciągłego monitoringu postanowień strategii będzie gwarantem skutecznej oceny realizowanych działań zarówno pod kątem osiągania zakładanych wskaźników, jak i efektywnego wydatkowania środków publicznych przeznaczonych na działania strategiczne. W proces ten zostanie włączona również strona społeczna, co z pewnością podniesie jakość realizowanych działań. Raporty monitoringowe będą publikowane na stronie internetowej Lidera MOF. Ponadto podlegać one będą pod opiniowanie Rady Społecznej MOF. Takie podejście zapewni transparentność procesu monitoringu realizacji Strategii ZIT. Dostęp do informacji w niniejszym zakresie będzie jawny i dostępny dla każdego zainteresowanego. Należy również zaznaczyć, że projekty realizowane w ramach niniejszej strategii z udziałem środków zewnętrznych, będą podlegać monitoringowi IZ FEL 2021-2027 zgodnie z umową o dofinansowanie i wytycznymi programu.

W procesie wdrażania Strategii ZIT zasadne jest również zaplanowanie ewaluacji strategii w połowie (mid-term) oraz na koniec okresu realizacji (ex-post). Proces ewaluacji pozwoli na całościowe określenie stopnia realizacji postanowień strategii. Badania te mają charakter fakultatywny i mogą zostać przeprowadzone również przez podmiot zewnętrzny. W

proces ewaluacji włączona zostanie również strona społeczna. Badania będą realizowane np. z wykorzystaniem ankiet skierowanych do szerokiego grona odbiorców i zidentyfikowanych grup społecznych oraz wywiadów, debat, sondaży, badań fokusowych z kluczowymi interesariuszami, w tym również z Członkami Rady Społecznej MOF.

Ewaluacja mid-term jest prowadzona w celu diagnozy stopnia, w jakim udało się osiągnąć zakładane wskaźniki rezultatu w połowie realizacji Strategii (tj. po roku 2024). Badanie ewaluacyjne ma za zadanie dostarczyć cenne wnioski, pozwalające na określenie prawdopodobieństwa osiągnięcia wskaźników strategicznych, mając na uwadze dotychczas podjęte działania i zrealizowane projekty. Dzięki przeprowadzonym analizom można zidentyfikować obszary wymagające usprawnień, po czym podjąć aktywność w celu ich wdrożenia. Badanie ewaluacyjne mid-term pozwala więc zwiększyć skuteczność i efektywność interwencji, uwzględniając zmieniający się kontekst społeczny oraz instytucjonalny. Może być również wykorzystane jako przesłanka do aktualizacji zapisów Strategii.

Ewaluacja ex-post jest społeczno-ekonomicznym badaniem oceniającym znaczenie przeprowadzonej interwencji w zakresie realizacji potrzeb, na które miała odpowiadać, jak również oceniającym jej niezamierzone efekty. W ramach tego typu badania, należy dokonać całościowej oceny interwencji, dlatego też ewaluację ex-post często określa się mianem ewaluacji podsumowującej. Specyfika ewaluacji ex-post polega na tym, że w badaniu uwzględnione zostają realne efekty wprowadzonych interwencji. Poprzez porównanie tego, co powinno zostać osiągnięte dzięki określonym działaniom z tym, co faktycznie osiągnięto, możliwa jest odpowiedź na pytanie: czy cele interwencji zostały zrealizowane, a jeżeli tak, to w jakim stopniu.

Ostatnim elementem jest informowanie społeczeństwa o realizowanych działaniach. Ze względu na to, że możliwość wykorzystania Instrumentu ZIT dla miast średnich i ich OF jest dostępna dopiero od perspektywy finansowej UE 2021-2027, należy zadbać o rzetelne informowanie społeczeństwa na temat korzyści jakie płyną ze współpracy JST. Dlatego też, istotnym elementem projektów realizowanych w formule ZIT będą działania informacyjno-promocyjne skierowane do mieszkańców i lokalnych interesariuszy MOF Radzyna Podlaskiego. W każdym z projektów zaplanowano, że część budżetu zostanie przeznaczona na działania mające na celu przedstawienie korzyści płynących ze współpracy samorządów w MOF oraz realizacji poszczególnych projektów w ramach instrumentu ZIT.

10.3. Deklaracja odrębności strategii terytorialnej

Przedmiot oraz zakres projektów ujętych w Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego na lata 2021-2027, przypisany do objęcia wsparciem w ramach instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych FEL 2021-2027, nie będzie finansowany ze środków przeznaczonych na realizację strategii Innych Instrumentów Terytorialnych oraz Gminnych Programów Rewitalizacji, które lokują wsparcie na rzecz projektów w ramach programu regionalnego.

11. Opis zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych

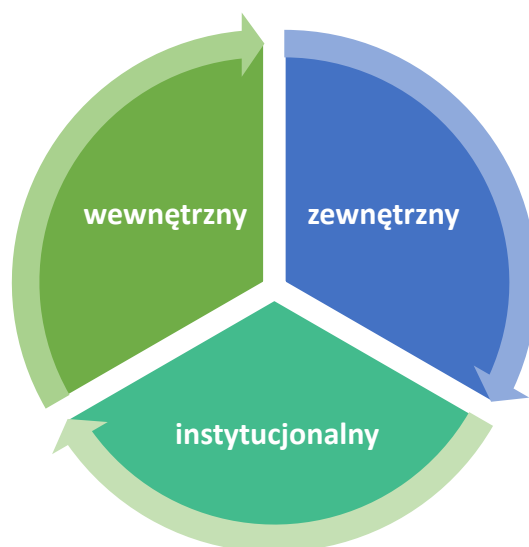
Strategia ZIT MOF jest dokumentem wdrożeniowym określającym obszary interwencji w ramach Instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych przewidzianego do realizacji w ramach FEL 2021-2027. Instytucja Zarządzająca przewidziała w programie alokację na projekty dedykowane wyznaczonemu wcześniej MOF. Zgodnie z zasadami realizacji instrumentu ZIT niezbędne jest zaangażowanie Partnerów społeczno-gospodarczych zarówno na etapie opracowania jak i wdrażania dokumentu.

W związku z tym, że strategia jest dokumentem operacyjnym dla czterech jednostek samorządu terytorialnego domyślnie określono również jej zakres terytorialny oddziaływania oraz krąg potencjalnych interesariuszy. Dlatego też można powiedzieć, że konsultacje prowadzone były w trzech wymiarach:

- wewnętrznym: dokument został przygotowany i konsultowany w gronie JST MOF tj. Partnerów Porozumienia ZIT,
- zewnętrznym: projekt Strategii ZIT MOF w ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych publikowany był na stronach internetowych, BIP i portalach społecznościowych Gmin MOF,
- instytucjonalnym: przygotowany dokument został przekazany do właściwej instytucji zarządzającej programem celem pozytywnego zaopiniowania w zakresie możliwości finansowania strategii ZIT w ramach tego programu.

Zaangażowanie partnerów społecznych i gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób ze specjalnymi potrzebami, równości płci i niedyskryminacji w prace nad przygotowaniem, wdrażaniem i monitorowaniem Strategii ZIT jest niezwykle istotne. Podejście partycypacyjne ma zagwarantować jak najlepsze dopasowanie interwencji do potrzeb wszystkich mieszkańców obszaru. Dlatego też, poza rolą w procesie opracowania dokumentu strategicznego strona społeczna będzie włączona również w proces wdrażania Strategii ZIT i realizacji poszczególnych projektów. Istotną rolę dla partnerów społeczno-gospodarczych przewidziano również w procesie monitoringu i ewaluacji dokumentu. Mieszkańcy i lokalni interesariusze będą również odbiorcami działań informacyjnych i promocyjnych związanych z przedstawieniem korzyści płynących ze współpracy i efektów działań w ramach instrumentu ZIT. Udział lokalnych interesariuszy we wdrażaniu i monitorowaniu Strategii ZIT MOF Radzyna Podlaskiego opisano w rozdziale 10.2. Wdrażanie strategii i monitoring wskaźników.

Rysunek 11 – Trzy wymiary konsultacji Strategii ZIT MOF

Źródło: Opracowanie własne.

Partnerzy MOF zdając sobie sprawę z istotności i roli jaką pełni podejście partycypacyjne i zaangażowanie lokalnych interesariuszy, podjęli decyzję o umocowaniu w Porozumieniu ZIT organu doradczego tj. Rady Społecznej MOF. Wszystkie podmioty wchodzące w jej skład brały czynny udział w opiniowaniu Strategii Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego na etapie jej opracowywania. Na etapie wdrażania mają również prawo do opiniowania decyzji Rady oraz Lidera MOF związanych z przygotowaniem i wdrażaniem strategii wyrażonych w formie uchwał lub stanowisk. Takie podejście pozwala na wykorzystanie potencjału wszystkich zaangażowanych stron i jednocześnie buduje poczucie wspólnej odpowiedzialności władz samorządowych i mieszkańców za przygotowanie dokumentu, a następnie jego realizację.

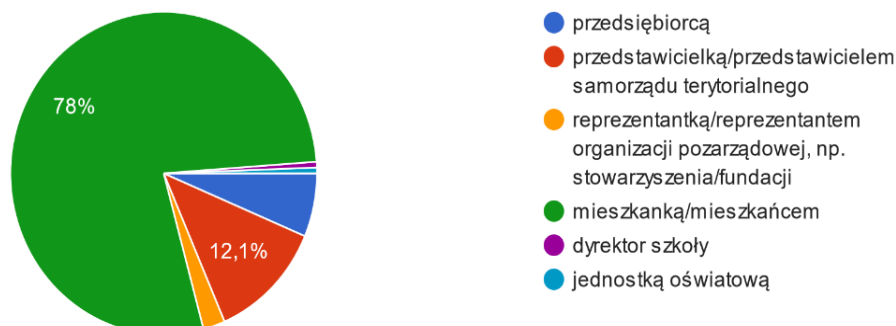
Należy również zwrócić uwagę, że Strategia ZIT jest dokumentem o charakterze wykonawczym w stosunku do Strategii Rozwoju Ponadlokalnego obejmującej szerszy zakres terytorialny. Dlatego też, szereg działań z zakresu włączania wszystkich interesariuszy został zrealizowany już na początkowym etapie prac.

Pierwszym etapem działań konsultacyjnych były ankiety skierowane do mieszkańców wszystkich JST zaangażowanych w proces opracowania Strategii Ponadlokalnej jako dokumentu nadrzędnego nad Strategią ZIT MOF. W procesie tym, wszyscy zainteresowani mogli się wypowiedzieć na temat stanu, problemów i kierunków rozwoju obszaru realizacji Strategii Ponadlokalnej. Wskazując silne i słabe strony obszaru oraz szanse i zagrożenia rozwojowe w realny sposób przedstawili swoje opinie, które na kolejnym etapie prac zostały wykorzystane w procesie przygotowania analizy SWOT. W ramach niniejszej ankiety, mieszkańcy mieli również możliwość wskazywania potrzeb i oczekiwań w zakresie kierunków rozwoju obszaru i realizacji strategicznych projektów ponadlokalnych i komplementarnych.

Opinie mieszkańców przyjmowane były na podstawie ankiety on-line oraz na piśmie. Informacja o procesie i formularz on-line ankiety umieszczone zostały na stronach internetowych i profilach mediów społecznościowych poszczególnych JST.

2. Czy jest Pani/Pan?

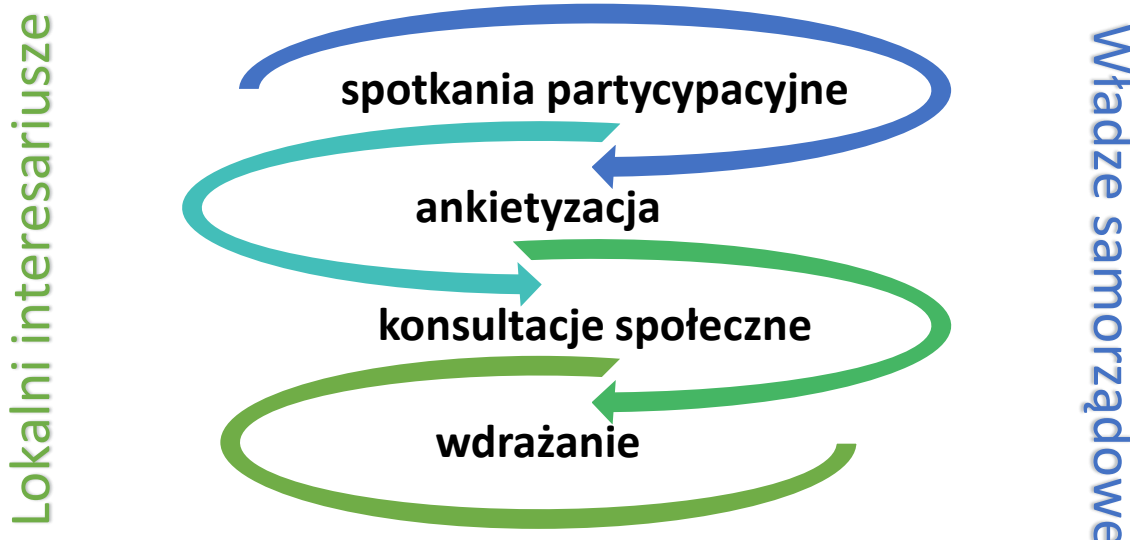
173 odpowiedzi

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem narzędzia Formularze Google.

Do wypełnienia ankiety podeszło 173 osoby. Zdecydowanie największa liczba wypełniających ankietę zidentyfikowała się jako mieszkańcy obszaru funkcjonalnego. Była to grupa licząca 78% wszystkich wypełniających ankietę. Jednak wśród respondentów możemy odnotować również przedstawicieli: samorządu terytorialnego (12,1 %) oraz przedsiębiorców (6,4 %) i organizacji pozarządowych (2,3 %). Informacje uzyskane w ramach niniejszej ankiety pozyskane od mieszkańców gmin wchodzących w skład MOF, posłużyły również jako podstawa prac w procesie przygotowania Strategii ZIT.

Odbyły się również dwa spotkania partycypacyjne, na które zaproszono przedstawicieli urzędów gmin, jednostek organizacyjnych podległych gminom oraz zainteresowanych przedstawicieli rad gmin, sołtysów, organizacji pozarządowych. Podczas pierwszego spotkania o charakterze informacyjnym omówiono: zasady opracowania strategii ponadlokalnych oraz pakiet projektów rozporządzeń Unii Europejskiej na lata 2021 – 2027 wraz z uwarunkowaniami i planami Komisji Europejskiej w zakresie wdrażania polityki spójności w przyszłej perspektywie finansowej, ze szczególnym uwzględnieniem terytorialnego wymiaru wsparcia. Część dyskusji poświęcona była również realizacji Instrumentu ZIT. Podczas spotkania dokonano także analizy dokumentów na poziomie krajowym i regionalnym: projektu Umowy Partnerstwa i Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do roku 2030. Interesariusze mieli również możliwość przedstawienia swoich planów, oczekiwań i potrzeb w zakresie rozwoju obszaru funkcjonalnego. Drugi warsztat miał charakter roboczy i odnosił się do wypracowania ostatecznej wersji analizy SWOT, wypracowania najważniejszych problemów obszaru, a także celów strategicznych i operacyjnych. Zwrócono również uwagę na kwestię kierunków działań oraz identyfikacji projektów pilotażowych odpowiadających zidentyfikowanym problemom.

Źródło: opracowanie własne.

11.1. Konsultacje społeczne

Po opracowaniu ostatecznej wersji projektu Strategii ZIT MOF zrealizowany został proces konsultacji społecznych. Konsultacje stanowiły otwarty proces dialogu władz samorządowych z mieszkańcami i innymi interesariuszami, mający na celu podjęcie optymalnych decyzji w zakresie rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego. Zakres, termin i sposób organizacji procesu konsultacji został ogłoszony na stronach internetowych gmin przygotowujących projekt Strategii ZIT MOF.

Konsultacje zostały zrealizowane w terminie od dnia 17 listopada 2023 r. do dnia 18 grudnia 2023 r. w formie:

- a) konsultacji pisemnych – na podstawie formularza dostępnego w Urzędzie Miasta Radzyń Podlaski lub formularza dostępnego na stronie internetowej;
- b) konsultacji ustnych – poprzez możliwość zgłaszania uwag ustnie do protokołu w siedzibie Urzędu Miasta Radzyń Podlaski;
- c) otwartego spotkania konsultacyjnego, które odbyło się w dniu 11.12.2023 r. o godzinie 10.00 w Sali Konferencyjnej Urzędu Miasta Radzyń Podlaski.

W trakcie spotkania konsultacyjnego nie zgłoszono uwag ani sugestii dotyczących treści dokumentu. Zadane przez uczestników pytania oraz przeprowadzona dyskusja dotyczyły: dalszego procesu uchwalania Strategii ZIT MOF Radzyna Podlaskiego na lata 2021-2027 oraz harmonogramu naboru projektów przedstawionych w dokumencie.

W ramach przeprowadzonego procesu konsultacyjnego, każdy mieszkaniec mógł przesłać (za pośrednictwem formularza do zgłaszania uwag dostępnego na stronach internetowych lub w formie papierowej) swoje uwagi do dokumentu. W wyniku konsultacji w formie pisemnej wpłynęły uwagi dotyczące zapisów Strategii ZIT MOF Radzyna Podlaskiego na lata 2021-2027. Sprawozdanie z przebiegu i wyników konsultacji, zawierające w szczególności ustosunkowanie się do zgłoszonych uwag wraz z uzasadnieniem, zostało przygotowywane w terminie 30 dni od zakończenia procesu i zamieszczone na stronach

internetowych poszczególnych gmin. Raport z konsultacji znajduje się m. in. na stronie internetowej Miasta Radzyń Podlaski³.

Cały proces pozwolił na zaangażowanie różnych grup społecznych w przygotowanie Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego na lata 2021-2027, co jest również zapowiedzią pełnej współpracy z mieszkańcami na etapie wdrażania strategii i realizacji poszczególnych inwestycji. Dzięki realizacji konsultacji społecznych zapewniono możliwość udziału w pracach nad Strategią ZIT dla: członków Partnerstwa MOF, partnerów gospodarczych i społecznych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, takie jak partnerzy działający na rzecz środowiska, organizacje pozarządowe, oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnościami, równouprawnienia płci i niedyskryminacji.

11.2. Opiniowanie dokumentu przez RDOŚ i PWIS

Strategia ZIT została również przekazana do RDOŚ oraz PWIS w celu określenia ewentualnej konieczności przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania na środowisko, określonej w art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Powyższe instytucje zgodnie wydały opinię, iż Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego na lata 2021-2027 nie wymaga opracowania prognozy oddziaływania na środowisko, a jej zapisy spełniają warunki możliwości odstąpienia od procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Powyższe opinie zostały przedstawione w pismach: Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 31 października 2023 r. (znak: WST I.410.103.2023.WD) oraz Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 6 listopada 2023 r. (znak: DNS-NZ.7016.114.2023).

11.3. Rada społeczna MOF

Rada Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego w dniu 12 kwietnia 2023 r. podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia zasad ustalenia składu oraz Regulaminu działania Rady Społecznej Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego. Organ ten pełni rolę ciała doradczego ds. przygotowania i wdrażania Strategii ZIT MOF Radzyna Podlaskiego i będzie wspierać Lidera i Radę MOF w realizacji działań związanych z instrumentem ZIT.

Ciało Doradcze stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z członkami Porozumienia, a także sprawować będzie funkcję konsultacyjno–opiniodawczą w sprawach związanych z przygotowaniem i wdrażaniem Strategii ZIT. Ciało Doradcze działa w imieniu wszystkich właściwych dla obszaru realizacji ZIT partnerów społecznych i gospodarczych oraz podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia

³ <https://www.radzyn-podl.pl/9-informacje/3968-ogloszenie-o-zakonczeniu-konsultacji.html>

społecznego, praw podstawowych, praw osób ze specjalnymi potrzebami, równości płci i niedyskryminacji z terenu gmin wchodzących w skład MOF Radzyna Podlaskiego.

Po przeprowadzonym procesie naboru członków, w dniu 10 lipca 2023 r. podczas posiedzenia Rady Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego podjęto uchwałę w sprawie powołania składu Rady Społecznej Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego. Wszyscy Partnerzy MOF jednogłośnie zaakceptowali skład ciała doradczego. Rada społeczna uprawniona jest do opiniowania Strategii Rozwoju Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego na etapie opracowania, a następnie jej wdrażania, monitorowania i ewaluacji. Członkowie ciała doradczego będą mogli zgłaszać swoje uwagi do dokumentu w procesie konsultacji społecznych, a następnie zaopiniują ostateczną wersję Strategii ZIT MOF przed jej przyjęciem.

Rada społeczna zajmuje stanowisko w sprawach zakresu jej kompetencji w formie opinii, która jest formułowana w drodze uzgodnienia stanowisk lub Uchwał. Organ ten podejmuje uchwały w drodze porozumienia poprzez uzgodnienie wspólnego stanowiska lub w przypadku rozbieżności stanowisk zwykłą większością głosów, w głosowaniu jawnym, w obecności co najmniej 1/2 składu Rady.

11.4. Aktualizacja dokumentu Strategii ZIT

Aktualizacja Strategii ZIT MOF Radzyna Podlaskiego na lata 2021-2027 została wszczęta na podstawie Uchwał Rad poszczególnych JST MOF: Miasto Radzyń Podlaski - Uchwała nr XIII/62/2024 z dnia 30 grudnia 2024 r., Gmina Borki - Uchwała Nr IX/49/2024 z dnia 30 grudnia 2024 r., Gmina Radzyń Podlaski - Uchwała nr X/73/2024 z dnia 30 grudnia 2024 r., Powiat Radzyński – Uchwała NR XII/78/2024 z dnia 30 grudnia 2024 r. Kolejnym krokiem było podjęcie Uchwały Nr 5/2025 Rady MOF Radzyna Podlaskiego z dnia 28 stycznia 2025 r. w sprawie przystąpienia do aktualizacji Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego na lata 2021-2027. Pozytywną opinię w zakresie konieczności rozpoczęcia procesu aktualizacyjnego wyraziła również Rada Społeczna MOF poprzez podjęcie Uchwały Nr 6/2025 z dnia 27 stycznia 2025 r.

Podstawą do wszczęcia procesu aktualizacyjnego była głównie konieczność dokonania zmian w fiskach projektowych planowanych do realizacji w ramach instrumentu ZIT. Miasto Radzyń Podlaski zrezygnowało z realizacji projektów: „Mała retencja wodna na terenie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radzyna Podlaskiego” oraz „Modernizacja budynków po byłej szkole Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Radzynie Podlaskim wraz z zagospodarowaniem najbliższego terenu i przystosowaniem na cele kulturalne i turystyczne” na rzecz projektów: „Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej Miasta Radzyń Podlaski” oraz „Poprawa atrakcyjności turystycznej Parku w Radzynie Podlaskim – Etap I”. Ponadto w jednym z przedsięwzięć Miasta Radzyń Podlaski w ramach działania 4.8, t.j. „Budowa instalacji OZE dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego budynków użyteczności publicznej na terenie Miasta Radzyń Podlaski” dokonano zmian w zakresie rzeczowym projektu. W przypadku Gminy Radzyń Podlaski, podjęto decyzję o zmianie projektu „Modernizacja i remont budynku Szkoły Podstawowej w Paszkach Dużych wraz z przystosowaniem do celów kulturalnych i zagospodarowaniem terenu” na projekt „Poprawa

atrakcyjności turystycznej ogrodów przypałacowych w Zespole Pałacowo-Parkowym w Branicy Radzyńskiej” oraz dokonano zmian w zakresie rzeczowym projektów: „Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej Gminy Radzyń Podlaski” oraz „Odnawialne Źródła Energii na terenie Gminy Radzyń Podlaski”. Jeżeli chodzi o Gminę Borki, to w jej przypadku zrezygnowano z realizacji projektu „Odtworzenie dwóch naturalistycznych zbiorników retencyjnych na obszarze parku w miejscowości Wola Osowińska, Gmina Borki” na rzecz projektu „Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w miejscowości Borki”. Natomiast Powiat Radzyński, dokonał zmian w zakresie rzeczowym fiszki projektowej: „Program współpracy oraz wsparcia uczniów, rodziców i nauczycieli szkół ogólnokształcących i zawodowych Powiatu Radzyńskiego”.

Należy jednak zaznaczyć, że zakres zmian w fiszkach projektowych nie narusza zintegrowanego charakteru i komplementarności projektów przewidzianych do realizacji w ramach instrumentu ZIT. Projekty nadal składają się na określone wiązki tematyczne łączące różne działania pozwalające na przeciwdziałanie zidentyfikowanym problemom i wykorzystanie potencjałów. Realizując tym samym wskazany zakres wspólnych celów określonych w niniejszym dokumencie. Proces aktualizacji obejmował również dostosowanie zapisów poszczególnych fragmentów dokumentu do nowego kształtu fiszek projektowych. Zmiany te odnoszą się w szczególności do kwestii związanych z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, zintegrowanych celów operacyjnych oraz wskaźników.

Warto też podkreślić, że aktualizacja dokumentu została przeprowadzona zgodnie z zapisami ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym oraz ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027, a także Porozumieniem Gmin MOF Radzyna Podlaskiego o współpracy w zakresie realizacji instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w perspektywie finansowej UE 2021-2027 z dnia 21 marca 2023 r. Aktualizacja obejmowała pełny proces jaki stosowano w opracowaniu pierwotnej wersji dokumentu. W ramach zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych przeprowadzono konsultacje społeczne. Lokalni interesariusze działający w Radzie Społecznej MOF Radzyna Podlaskiego wyrazili swoją opinię zarówno na temat wszczęcia procesu jak i jego zakończenia, przed przyjęciem zaktualizowanego dokumentu przez JST MOF. W procesie aktualizacji wystąpiono również do RDOŚ oraz PWIS o możliwość odstąpienia od przeprowadzenia procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Pozytywne opinie w tym zakresie uzyskano w dniu 21.02.2025 r. (pismo PWIS, znak: DNS-NZ.7016.17.2025) oraz w dniu 17.03.2025 r. (pismo RDOŚ, znak: WSTI.410.5.2025.MK). Ostatnim krokiem w przyjęciu nowej wersji dokumentu jest pozytywna opinia Instytucji Zarządzającej FEL 2021-2027, która potwierdza jednocześnie zgodność strategii z Umową Partnerstwa i możliwość finansowania projektów w niej zawartych ze środków programu regionalnego.

Wykaz skrótów

art. – artykuł

BDL – Bank Danych Lokalnych

CEIDG – Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej

CEPIK – Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców

CO – Cel operacyjny

CS – Cel szczegółowy

CP – Cel Polityki

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

EFS – Europejski Fundusz Społeczny

FEL – Fundusze Europejskie dla Lubelskiego

FENIKS – Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko

FENG – Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki

FEPW – Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej

FERC – Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy

FERS – Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego

GUS – Główny Urząd Statystyczny

IIT – Inne Instrumenty Terytorialne

JST – jednostki samorządu terytorialnego

KPO – Krajowy Plan Odbudowy

KRS – Krajowy Rejestr Sądowy

MOF – Miejski Obszar Funkcjonalny

MOF RP – Miejski Obszar Funkcjonalny Radzyna Podlaskiego

OF – Obszar Funkcjonalny

OSI – Obszar Strategicznej Interwencji

PWIS – Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny

RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

SRWL 2030 – Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do roku 2030

SWOT – Analiza silnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń

UE – Unia Europejska

ZCO – Zintegrowany Cel Operacyjny

ZIT – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

Spis rysunków

Rysunek 1 – Elementy analizy SWOT	74
Rysunek 2 – Analiza SWOT	75
Rysunek 3 – Układ celów strategicznych i operacyjnych SRP	77

Rysunek 4 – Wybrane cele operacyjne SRP zidentyfikowane jako Zintegrowane Cele Operacyjne ZIT.....	78
Rysunek 5 – Matryca Zintegrowanych Celów Operacyjnych ZIT i CS FEL 2021-2027	79
Rysunek 6 – Trzy cechy projektów strategicznych	86
Rysunek 7 – Układ celów strategicznych i operacyjnych Programu FEL 2021-2027	92
Rysunek 8 – Warunki realizacji instrumentu ZIT w perspektywie UE 2021-2027.....	95
Rysunek 9 – Organy Porozumienia i systemu wdrażania Strategii ZIT MOF.....	97
Rysunek 10 – Zasady wdrażania Strategii ZIT MOF.....	99
Rysunek 11 – Trzy wymiary konsultacji Strategii ZIT MOF.....	102
Rysunek 12 – Zestawienie uczestników ankiety wg grup interesariuszy	104
Rysunek 13 – Udział lokalnych interesariuszy w przygotowaniu i realizacji Strategii Ponadlokalnej.....	104

Spis map

Mapa 1 – Miejskie Obszary Funkcjonalne w województwie lubelskim	64
Mapa 2 – Miejski Obszar Funkcjonalny Radzyna Podlaskiego	65

Spis tabel

Tabela 1 – Wymagania wobec Strategii ZIT na poziomie europejskim i krajowym.....	66
Tabela 2 – Synteza diagnozy obszaru realizacji ZIT	69
Tabela 3 – Wskaźniki monitoringowe	82
Tabela 4 – Lista projektów zintegrowanych przewidzianych do realizacji w ramach Instrumentu ZIT	87
Tabela 5 – Montaż finansowy Strategii ZIT	93
Tabela 6 – Najważniejsze zadania organów Porozumienia MOF RP.....	96

Źródła:

1. Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 r.
2. Program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027
3. Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Gmin i Powiatu Radzyńskiego na lata 2021-2027 z perspektywą do 2035
4. <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl>
5. <https://www.rpo.lubelskie.pl>